

Основна школа „Јован Стерија Поповић“
Нови Београд

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ЗА ПЕРИОД 2018/2022

ЈУН 2018.ГОДИНЕ

Основна школа
"Јован Стерија Поповић"
Ул. Војвођанска 61
Нови Београд

Дел.бр.686/01-187

Датум 29.06.2018.г.

На основу чл. 61. став 2. и чл.119. став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања (Сл. Гласник РС бр. 88/2017 и 27/2018) Школски одбор на својој седници одржаној дана 29.06.2018.г. једногласно је, са шест гласова "за" , донео

О Д Л У К У

Усваја се Школски програм за период 2018.г. - 2022.г.

Председник школског одбора

Радислав Витомировић

I део – школски програм за први циклус образовања

Циљеви школског програма5

Наставни план основног образовања и васпитања.....8

Први разред12

Други разред.....59

Трећи разред129

Четврти разред.....203

Основна школа "Јован Стерија Поповић"
Ул. Војвођанска 61, 11070 Нови Београд

тел/факс: (011)22-77-130; 22-77-172; 318-96-01; 318-96-02;
email:ossterija@vektor.net

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ПЕРИОД 2018/22. ГОДИНЕ

УВОДНИ ДЕО

Школски програм за први и други циклус основног образовања и васпитања ОШ „Јован Стерија Поповић“ припремио је стручни актив за развој школског програма.

Школски програм доноси се на основу наставног плана и програма и програма у складу са Законом и представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира и реализује свој рад.

Школским програмом обезбеђује се остваривање циљева образовања и стандарда постигнућа, према потребама ученика и родитеља, односно старатеља и локалне заједнице.

Школски програм за први и други циклус основног образовања и васпитања је основни је радни документ који обухвата све садржаје обавезних, изборних и факултативних предмета.

Процесе и активности који су усмерени на остваривање циљева, задатака и исхода, а који су регулисани на националном и школском нивоу.

1.ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Циљеви образовања и васпитања јесу:

1. пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета и ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
2. стицање квалитетних знања и вештина и формирање вредносних ставова (у даљем тексту: знања, вештине и ставови), језичке, математичке, научне, уметничке, културне, техничке, информатичке писмености, неопходних за живот и рад у савременом друштву;
3. развој стваралачких способности, креативности, естетске перцепције и укуса;
4. развој способности проналажења, анализирања, примене и саопштавања информација, уз вешто и ефикасно коришћење информационо-комуникационих технологија;
5. оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању, професионалном раду и свакодневном животу;
6. развој мотивације за учење, оспособљавање за самостално учење, учење и образовање током целог живота и укључивање у међународне образовне и професионалне процесе;
7. развој свести о себи, самоиницијативе, способности самовредновања и изражавања свог мишљења;
8. оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
9. развој кључних компетенција потребних за живот у савременом друштву, оспособљавање за рад и занимање стварањем стручних компетенција, у складу са захтевима занимања, развојем савремене науке, економије, технике и технологије;
10. развој и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности
11. развој свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине, еколошке етике и заштите животиња;
12. развој способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, квалитетне и ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад и неговање другарства и пријатељства;
13. развијање способности за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву заснованом на поштовању људских и грађанских права, права на различитост и бризи за друге, као и основних вредности правде, истине, слободе, поштења и личне одговорности;
14. формирање ставова, уверења и система вредности, развој личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности држави Србији, поштовање и неговање српског језика и свог језика, традиције и културе српског народа, националних мањина и етничких заједница, других народа, развијање мултикултурализма, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
15. развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, толеранције и уважавање различитости.

Општи исходи и стандарди образовања и васпитања

Општи исходи образовања и васпитања резултат су целокупног процеса образовања и васпитања којим се обезбеђује да ученици стекну знања, вештине и вредносне ставове који ће допринети њиховом развоју и успеху, развоју и успеху њихових породица, заједнице и друштва у целини.

Систем образовања и васпитања мора да обезбеди све услове да ученици и постижу опште исходе, односно буду оспособљени да:

1. усвајају и изграђују знање, примењују и размењују стечено знање;
2. науче како да уче и да користе свој ум;
- 2а) овладају знањима и вештинама потребним за наставак школовања и укључивање у свет рада;
3. идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење;
4. раде ефикасно са другима као чланови тима, групе, организације и заједнице;
5. одговорно и ефикасно управљају собом и својим активностима;
6. прикупљају, анализирају, организују и критички процењују информације;
7. ефикасно комуницирају користећи се разноврсним вербалним, визуелним и симболичким средствима;
8. ефикасно и критички користе науку и технологију, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини;
9. схватају свет као целину повезаних система и приликом решавања конкретних проблема разумеју да нису изоловани;
10. покрећу и спремно прихватају промене, преузимају одговорност и имају предузетнички приступ и јасну оријентацију ка остварењу циљева и постизању успеха.

Принципи на којима се заснива образовни процес

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву
- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

Циљеви и задаци програма образовања су:

- Развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима
- Подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика
- Оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења
- Оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот

- Развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањинач
- Омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивањач
- Развијање свести о значају заштите и очување природе и животне срединеч
- Усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштвач
- Уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за свеч
- Развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања која нарушавају остваривање права на различитостч
- Поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски уређеном друштвуч
- Развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности

Исходи

Након завршетка основног образовања и васпитања ученици ће:

- 1) имати усвојен интегрисани систем научно заснованих знања о природи и друштву и бити способни да тако стечена знања примењују и размењују;
- 2) умети да ефикасно усмено и писмено комуницирају на српском, односно на српском и језику националне мањине и најмање једном страном језику користећи се разноврсним вербалним, визуелним и симболичким средствима;
- 3) бити функционално писмени у математичком, научном и финансијском домену;
- 4) умети да ефикасно и критички користе научна знања и технологију, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини;
- 5) бити способни да разумеју различите форме уметничког изражавања и да их користе за сопствено изражавање;
- 6) бити оспособљени за самостално учење;
- 7) бити способни да прикупљају, анализирају и критички процењују информације;
- 8) моћи да идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење и релевантна знања;
- 9) бити спремни да прихвате изазове и промене уз одговоран однос према себи и својим активностима;
- 10) бити одговорни према сопственом здрављу и његовом очувању;
- 11) умети да препознају и уваже људска и дечја права и бити способни да активно учествују у њиховом остваривању;
- 12) имати развијено осећање припадности сопственој породици, нацији и култури, познавати сопствену традицију и доприносити њеном очувању и развоју;
- 13) знати и поштовати традицију, идентитет и културу других заједница и бити способни да сарађују са њиховим припадницима;
- 14) бити способни да ефикасно и конструктивно раде као чланови тима, групе, организације и заједнице

2. НАСТАВНИ ПЛАН ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Наставни план за обавезне предмете - први циклус образовања

Редни број	Обавезни наставни предмет	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		Недељ	Годишњ	Недељ	Годишњ	Недељ	Годишњ	Недељ	Годишњ
1.	Српски језик	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
3.	Енглески језик	2	72	2	72	2	72	2	72
4.	Свет око нас	2	72	2	72	/	/	/	/
5.	Природа и друштво	/	/	/	/	2	72	2	72
6.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
7.	Музичка култура	1	36	2	72	2	72	2	72
8.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Редовна настава	20-22	720-792
2.	Пројектна настава	1	36
3.	Допунска настава	1	36
4.	Настава у природи	7-10 дана	
Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА ПРВИ РАЗРЕД	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1-3 дана годишње	

Наставни план за обавезне предмете - други циклус образовања

Редни број	Обавезни наставни предмет	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње
1.	Српски језик	5	180	4	144	4	144	4	136
2.	Енглески језик	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Ликовна култура	2	72	2	72	2	72	2	34
4.	Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
5.	Историја	1	36	1	36	1	36	1	68
6.	Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
7.	Физика	/	/	2	72	2	72	2	68
8.	Хемија	/	/	/	/	2	72	2	68
9.	Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
10.	Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
11.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36	/	/	/	/
12.	Техника и технологија	2	72	2	72	/	/	/	/
	Техничко и информатичко образовање	/	/	/	/	2	72	2	68
13.	Физичко и здравствено васпитање	2	72+54	2	72+54	2	72	2	68

Наставни план за обавезне изборне предмете - први циклус образовања

Редни број	Обавезни изборни наставни предмет	ПРВИ РАЗРЕД		ДУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње
1.	Верска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Грађанско васпитање	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Матерњи језик са елементима националне културе								

Наставни план за обавезне изборне предмете - други циклус образовања

Редни број	Обавезни изборни наставни предмет	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње
1.	Верска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Грађ.васпитање	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Немачки језик	2	72	2	72	2	72	2	72
4.	Физичко васпитање – изборни спорт	1	36	1	36	1	36	1	34
5.	Матерњи језик са елементима националне културе	2	72	2	72	2	72	2	72

Изборни предмет – први и други циклус образовања

Редни број	Изборни наставни предмет	ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње
1.	Чувари природе	1	36	1	36	1	36
2.	Нар. традициј	1	36	1	36	1	36
3.	Руке у тесу	1	36	1	36	1	36

Редни број	Изборни наставни предмет	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње
1.	Информатика и рачунарство	/	/	/	/	1	36	1	36
2.	Чувари природе	/	/	/	/	1	36	1	36
3.	Хор и оркестар	/	/	/	/	1	36	1	36
4.	Цртање, сликање, вајање	/	/	/	/	1	36	1	36

ОБЛИЦИ ИЗВОЂЕЊА ПРОГРАМА ЗА ПРВИ И ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Редни број	Облици образ.-васп. рада	ПРВИ РАЗРЕД		ДУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње
1.	Редовна настава	21-24	756-864	22-25	792-900	22-26	792-936	22-26	792-936
2.	Пројектна настава	1	36	/	/	/	/	/	/
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
4.	Додатна настава	/	/	/	/	/	/	1	36
5.	Настава у природи	7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње	

Редни број	Облици образ.-васп. рада	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње
1.	Редовна настава	28-31	1008-1116	29-32	1044-1152	31-33	10116-1188	31-33	1054-1122
2.	Слободне наставне активности	1	36	1	36	/	/	/	/
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
4.	Додатна настава	1	36	1	36	1	36	1	34

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА ЗА ПРВИ И ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Редни број	Остали облици образовно васпитног рада	ПРВИ РАЗРЕД		ДУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Екскурзије	/	1 дан	/	1 дан	/	1 дан	/	1 дан
Редни број	Остали облици образовно васпитног рада	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње	Недељно	Годишње
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Ваннаставне активности	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Екскурзије	/	До 2 дана	/	До 2 дана	/	До 2 дана	/	До 3 дана

**3.ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ
ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА**

ПРВИ РАЗРЕД

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Назив предмета	СРПСКИ ЈЕЗИК
Циљ	Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Годишњи фонд часова	180	Недељни фонд часова	5
	Уџбеник	<p>„<i>Маша и Раша</i>” – игра словима, Буквар за 1. разред основне школе; „<i>Маша и Раша - различак</i>”, Зоран Б. Гаврић, КЛЕТ Мирјана Ковачевић, <i>Читанка</i>за први разред основне школе, Радмила Жежељ КЛЕТ или <i>ПОЧЕТНИЦА, уџбенички комплет за први разред основне школе</i> (Сликовница са словарицом, Текстови за почетно читање и писање, Писанка);Наташа Станковић Шошо,Маја Костић, НОВИ ЛОГОС</p> <p>Свеска, прибор за писање, разредна словарица Приручници за учитеље , рачунар, презентације, игрице...</p>	
	остало		
Наставне методе	Вербална, текстуална, писаних радова, илистративна, демонстративна, хеуристичка		
Иновације	Посећивање позоришних представа, интегративни дани, употреба паметне табле, интерактивних едукативних игрица,		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности	
	ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно	
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица, јавне и културне установе, природна окружења		
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци		
Јавни час			

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	Начин провере
<ul style="list-style-type: none"> - разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; - влада основном техником читања и писања ћириличног текста; - разуме оно што прочита; 	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	<p>Глас и слово; штампана и писана слова ћириличног писма.</p> <p>Речи и реченице као говорне и писане целине.</p> <p>Текстови засићени словима која се обрађују/текстови предвиђени за глобално читање.</p> <p>Све врсте текстова који су написани штампаним или писаним словима.</p> <p>Језичке игре.</p> <p>Аналитичко-синтетичка вежбања; лексичка и синтаксичка вежбања; моторичке вежбе.</p> <p>Писање (преписивање, самостално писање и диктат).</p> <p>Читање (шчитавање/глобално читање, гласно и тихо читање); питања којима се проверава разумевање прочитаног.</p> <p>Изговор и писање гласова који ученицима причињавају тешкоће (нпр. ђ, ћ; ц, ч; ј, љ).</p>	Читање Преписивање Диктат
<ul style="list-style-type: none"> - активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; - препозна песму, причу и драмски текст; - одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; - уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; 	КЊИЖЕВНОСТ	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија Народна песма, <i>Ја сам чудо видео</i> Јован Јовановић Змај, <i>Зимска песма</i> Војислав Илић, <i>Пролетња зора/Воја Царић,</i> <i>Пролеће/Мира Алечковић, Ветар сејач</i> Десанка Максимовић, <i>Првак; Хвалисави зечеви/У гостима/Ливадско звонце</i> Гвидо Тартаља, <i>Китова беба/Мрави/Постеља за зеку</i> Бранко Ћопић, <i>Јежева кућица</i> (читање у наставцима) Душан Радовић, <i>Јесења песма/Срећна Нова година</i>	Усмене провере Препричавање Контролна вежба

- изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу;
- препозна загонетку и разуме њено значење;
- препозна басну и разуме њено значење;

Љубивоје Ршумовић, *Ау што је школа zgodна; Дете/Деца су украс света*
Стеван Раичковић, *Цртанка*/Бранислав Лазаревић, *Слика*
Перо Зубац, *Добар друг ти вреди више*
Драгомир Ђорђевић, *Није лако бити дете*

Проза

Народна прича, *Свети Сава и ђаци*
Народна прича, *Деда и репа /Голуб и пчела*
Народна басна, *Лисица и гавран*
Доситеј Обрадовић, *Два јарца; Две козе*
Лав Николајевич Толстој, *Два друга*
Драган Лукић, *Јоца вози тролејбус*/Игор Коларов, *Дум-дум Оливер и његов бубањ*
Ђуро Дамјановић, *Дан кад је јутро било слово*/Весна Ђоровић Бутрић, *Ноћни ћошак*
Избор из народних и ауторских загонетки (Десанка Максимовић, *Загонетке лаке за прваке ђаке*, Загонетке Григора Витеза и Бране Цветковића)

Драмски текстови

Гвидо Тартаља, *Зна он унапред*
Душан Радовић, *Тужабаба*
Александар Поповић, *Неће увек да буде први*
Бора Ољачић, *Први дан у школи*

Популарни и информативни текстови

Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Свети Сава, Вук Стефановић Караџић, знаменита завичајна личност и др.); Милан Шипка: *Буквар*

ДОМАЋА ЛЕКТИРА

Јован Јовановић Змај, *Песме за децу* (избор)
Избор из басни и сликовница за децу

Књижевни појмови:

- песма;

<p>- разликује слово, реч и реченицу; - правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским знаком на крају; - правилно употреби велико слово;</p>		<ul style="list-style-type: none"> - прича; - догађај; место и време збивања; - књижевни лик - изглед, основне особине и поступци; - драмски текст за децу; - шаљива песма; - басна; - загонетка. 		
	ЈЕЗИК Граматика, правопис и ортографија	<p>Реченица; реч; слово. Улога гласа/слова у разликовању значења изговорене односно написане речи. Реченице као обавештење, питање и заповест. Велико слово на почетку реченице, у писању личних имена и презимена, имена насеља (једночланих) и назива места и улице у којој ученик живи, као и назив школе коју похађа. Правилно потписивање (име, па презиме). Тачка на крају реченице; место и функција упитника и узвичника у реченици.</p>	<p>Контролна вежба Диктат</p>	
	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Говорење	<p>Вођени и слободни разговор. Говорни предлошци. Усмена порука. Причање, препричавање и описивање. Казивање књижевног текста. Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. Сценско извођење текста (драмско и луткарско). Богаћење речника: лексичке и синтаксичке вежбе. Разговорне, ситуационе и језичке игре.</p>	<p>Усмена провера Контролна вежба Писање састава Препричавање</p>
		Слушање	<p>Стварне и симулиране ситуације. Слушна порука. Аудио-визуелни записи. Игре за развијање слушне пажње.</p>	
	Писање	<p>Питања о сопственом искуству, бићима,</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; - обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; - усмено препричава; усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; - усмено описује ствари из непосредног окружења; - бира и користи одговарајуће речи у говору; на правилан начин користи нове речи у свакодневном говору; - напамет говори краће књижевне текстове; - учествује у сценском извођењу текста; - пажљиво и културно слуша саговорнике; - слуша, разуме и парафразира поруку; - слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; - примењује основна правописна правила; - пише читко и уредно; - писмено одговара на постављена питања; - спаја више реченица у краћу целину; - пише реченице по диктату 			<p>предметима, појавама, сликама, о књижевном и некњижевном тексту. Писана порука. Краћа текстуална целина: о сопственом искуству, о доживљају, о сликама, поводом књижевног текста. Реченице/кратак текст погодан за диктирање.</p>	
		Читање	<p>Књижевни текстови. Текстови са практичном наменом: позивница, упутство, списак за куповину и др. Нелинеарни текстови: текст у табели, распоред часова, стрип, улазница и др. Информативни текстови: 1. уџбенички: Милан Шипка, <i>Буквар</i>; текстови о знаменитим личностима српске културе; 2. вануџбенички: о правилима учтивног понашања (бонтон); о месту у којем ученици живе; о животињама итд.</p>	

примењујући основна правописна правила; - гласно чита, правилно и са разумевањем; - тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног; - пронађе информације експлицитно изнете у тексту.				
---	--	--	--	--

СТАНДАРДИ – ПРВИ РАЗРЕД СРПСКИ ЈЕЗИК	НИВО ЗНАЊА
<p>1. У области ГОВОРНА КУЛТУРА ученик/ученица:</p> <p>1.1.СЈ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: учествује у њему и слуша своје саговорнике</p> <p>1.1.СЈ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања</p> <p>1.1.СЈ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења“ или „скандирања“</p> <p>1.1.СЈ.0.1.4. уме да преприча изабрани наративни текст на основу претходне заједничке израде плана текста</p> <p>1.1.СЈ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему</p> <p>1.1.СЈ.0.1.6. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју</p> <p>У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ ученик/ученица:</p> <p>1.1.СЈ.1.2.1. влада основном техником почетног читања ћириличног текста</p> <p>1.1.СЈ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом,</p> <p>1.1.СЈ.1.2.3. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник)</p> <p>1.1.СЈ.1.2.4. одређује основну тему текста</p> <p>1.1.СЈ.1.2.5. разуме дословно значење текста</p> <p>1.1.СЈ.1.2.5. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате</p> <p>У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:</p> <p>1.1.СЈ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице</p> <p>1.1.СЈ.1.3.2. уме да се потпише</p> <p>1.1.СЈ.1.3.3. почиње реченицу великим почетним словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком</p>	ОСНОВНИ НИВО

<p>1.1.CJ.1.3.4. употребљава велико почетно слово приликом писања личних имена, назива школа и насеља (једночл)</p> <p>1.1.CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре</p> <p>1.1.CJ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме</p> <p>1.1.CJ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст</p> <p>1.1.CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно употребљава познате речи</p> <p>1.1.CJ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.)</p> <p>1.1.CJ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан)</p> <p>4. У подобласти ГРАМАТИКА, у типичним школским примерима, ученик/ученица:</p> <p>1.1.CJ.1.4.1. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/ одричности (потврдне и одричне)</p> <p>У подобласти ЛЕКСИКОЛО-ГИЈА ученик/ученица:</p> <p>1.1.CJ.1.4.4. препознаје антонимију</p> <p>1.1.CJ.1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.)</p> <p>5. У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:</p> <p>1.1.CJ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе</p> <p>1.1.CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну)</p> <p>1.1.CJ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевно-уметничком тексту</p> <p>1.1.CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту</p>	
<p>2. У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ ученик/ученица:</p> <p>1.1.CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха;</p> <p>1.1.CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом,</p> <p>1.1.CJ.2.2.3. одређује след догађаја у тексту</p> <p>1.1.CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/деталј који је приказан на илустрацији)</p> <p>1.1.CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену</p> <p>1.1.CJ.2.2.6. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима...)</p> <p>1.1.CJ.2.2.7. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова</p> <p>3. У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:</p> <p>1.1.CJ.2.3.1. зна и користи ћирилицу</p> <p>1.1.CJ.2.3.2. пише јасним и потпуним реченицама</p>	<p>средњи ниво</p>

<p>1.1.CJ.2.3.3. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној)</p> <p>1.1.CJ.2.3.4. саставља кратак текст на задату тему</p> <p>1.1.CJ.2.3.5. користи фонд речи примерен узрасту;</p> <p>4. У подобласти ГРАМАТИКА, у типичним школским примерима, ученик/ученица:</p> <p>1.1.CJ.2.4.1. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)</p> <p>1.2.CJ.2.4.2. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику</p> <p>У подобласти ЛЕКСИКОЛОГИЈА ученик/ученица:</p> <p>1.1.CJ.2.4.8. препознаје синонимију</p> <p>1.1.CJ.2.4.9. препознаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.)</p> <p>5. У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:</p> <p>1.1.CJ.2.5.1. препознаје фолклорне форме (кратке народне умотворине -пословице, загонетке, брзалице)</p> <p>1.1.CJ.2.5.2. препознаје стих и строфу у лирској песми</p> <p>1.1.CJ.2.5.3. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова</p> <p>1.1.CJ.2.5.4. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевно- уметничком тексту)</p>	
<p>У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ ученик/ученица:</p> <p>1.1.CJ.3.2.1. изводи закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова текста</p> <p>1.1.CJ.3.2.2. изводи закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују;</p> <p>1.1.CJ.3.2.3. процењује сврху информа-тивног текста у односу на предвиђену намену (нпр. који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за (познату) игру потпуно и сл.)</p> <p>1.1.CJ.3.2.4. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста)</p> <p>3. У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:</p> <p>1.1.CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама</p> <p>1.1.CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста);</p> <p>1.1.CJ.3.3.3. користи богат фонд речи (у односу на узраст)</p> <p>4. У подобласти ГРАМАТИКА, у типичним школским примерима, ученик/ученица: ///</p> <p>У подобласти ЛЕКСИКОЛОГИЈА ученик/ученица:</p>	<p>напредни ниво</p>

<p>1.1.СЈ.3.4.1. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/ контекста у којем су употребљени</p> <p>1.1.СЈ.3.4.2. употребљава речи у основном и пренесеном/ фигуративном значењу</p> <p>5. У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:</p> <p>1.1.СЈ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст</p> <p>1.1.СЈ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту</p>	
--	--

Назив предмета	СТРАНИ ЈЕЗИК		
Циљ	Циљ учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.		
Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
Наставна средства	Уџбеник остало	<i>OUR DISCOVERY ISLAND STARTER A, енглески језик за први разред основне школе; уџбеник са електронским додатком, Tessa Lochowski, „АКРОНОЛО“</i> Свеска, прибор за писање, приручници за наставнике, рачунар, презентације, игрице...	
Наставне методе	Вербална, текстуална, писаних радова, илистративна, демонстративна, хеуристичка		
Иновације	интегративни дани, употреба паметне табле, интерактивних едукативних игрица		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности	
	ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно	
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица, јавне установе, природна окружења		
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци		
Јавни час			

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	Начин провере
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - представи себе и другог; - разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - даје кратка и једноставна упутства и налоге; - разуме позив и реагује на њега; - упути позив на заједничку активност; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; - упути једноставне честитке; - препозна и именује жива бића, предмете и места из непосредног окружења; - разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; - опише жива бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; - разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким 	<p>ПОЗДРАВЉАЊЕ</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Реаговање на усмени импулс саговорника (наставника, вршњака, и слично); успостављање контакта при сусрету.</p> <p>Садржаји <i>Hi! Hello. Good morning/afternoon/evening/night. How are you? I'm fine, thank you, and you? Goodbye. Bye. See you (later/tomorrow). Have a nice day/weekend! Thanks, same to you!</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: Формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.</p>	<p>Усмена провера Контролне вежбе</p>
	<p>ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање кратких и једноставних текстова у којима се неко представља; представљање себе и других особа, присутних и одсутних.</p> <p>Садржаји <i>My name's Maria/I'm Maria. What's your name? This is my friend. His name's/name is Marko. Maria, this is Barbara. Barbara, this is Maria. This is Miss Ivona. She's my teacher. That is Mr Jones. He's your teacher. How old are you? I'm seven. He's ten. Who's this/that? It's my father. Is Tom your brother/friend? Yes, he is/No, he isn't. Is Jane your sister/friend? Yes, she is/No, she isn't. Who's in the picture? It's my sister. Her name's</i></p>	<p>Usmena provera Kontrolne vežbe</p>

<p>средствима; - разуме једноставна обавештења о положају у простору и реагује на њих; - тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о положају у простору; - разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих; - тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих; - тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима.</p>		<p><i>Susan.</i></p> <p>Личне заменице у функцији субјекта - <i>I, you ...</i> Присвојни придеви- <i>my, your ...</i> Показне заменице - <i>this, that</i> Глагол <i>to be - the Present Simple Tense</i> Питања <i>sa Who /How (old)</i> Основни бројеви (1-10)</p> <p>(Интер)културни садржаји: Препознавање најосновнијих сличности и разлика у начину упознавања и представљања у нашој земљи и земљама енглеског говорног подручја.</p>	
	<p>РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ УПУТСТАВА И НАЛОГА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање налога и упутстава и реаговање на њих; давање кратких и једноставних упутстава (комуникација у учионици - упутства и налози које размењују учесници у наставном процесу, упутства за игру и слично).</p> <p>Садржаји <i>Let's start. Quiet, please. Listen to me! Look! Look at me/the picture! Sit down. Stand up. Turn around. Jump. Say hello/goodbye to your friend. Open/Close your books/notebooks. Put down your pencils. Pick up the rubber. Wash your hands. Open the window, please. Come in. Come here/to the board. Give me your book, please. Don't do that. Listen and say/sing/do/number/match/draw/repeat... Cut out/stick/touch/point to... Colour the door yellow. Count from ... to My turn now. Hurry up! Quick! Watch out! I understand/I don't understand. I'm finished.</i></p> <p>Императив</p>	<p>Усмена провера</p> <p>Контролне вежбе</p>

		(Интер)културни садржаји: Поштовање основних норми учтивости; дечје песме одговарајућег садржаја.	
	ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање кратких једноставних позива на заједничку активност и реаговање на њих (позив на рођендан, игру, дружење...); упућивање и прихватање/одбијање позива на заједничку активност, уз коришћење најједноставнијих израза. Садржаји <i>Let's play football/the memory game/go to the park/sing. Come and play with me! Come to my birthday party. Cool! Super! Great! OK. All right. Sorry, I can't.</i> Императив (Интер)културни садржаји: Прикладно прихватање и одбијање позива; прослава рођендана, игре, забава и разонода.	Усмена провера Контролне вежбе
	ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање једноставних исказа којима се тражи помоћ, услуга или обавештење; давање једноставног, усменог одговора на исказану молбу; изражавање и прихватање молби, захвалности и извињења. Садржаји <i>Can I have an apple, please? Yes, here you are. Thank you/Thank you, Maria/Thanks. You're welcome. No, sorry/Not now/No, you can't. Can you help me, please? Can/May I have some water, please? Can/May I go to the toilet/go out/come in? Excuse me, Teacher, ...? I can't see. Can you move, please? Sorry, can you repeat</i>	Усмена провера Контролне вежбе

		<p><i>that, please? I'm sorry I'm late. It's OK. No problem.</i></p> <p>Модални глаголи за изражавање молбе - <i>can/may</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: Правила учтиве комуникације.</p>	
	ЧЕСТИТАЊЕ	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање кратких и једноставних устаљених израза којима се честита празник, рођендан; реаговање на упућену честитку и упућивање кратких пригодних честитки.</p> <p>Садржаји <i>Happy birthday to you! Merry Christmas! Happy New Year! Happy Easter! Thanks, same to you!</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: Најзначајнији празници и начин обележавања/прославе и честитања; пригодне децје песме и игре.</p>	<p>Усмена провера</p> <p>Контролне вежбе</p>
	ОПИСИВАЊЕ ЖИВИХ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање краћих једноставних описа живих бића, предмета и места у којима се појављују информације о спољном изгледу, појавним облицима, димензијама и осталим најједноставнијим карактеристикама; давање кратких усмених описа живих бића, предмета и места.</p> <p>Садржаји <i>It's a/an... It's short/long/small/big/blue... It's a blue ruler. I can see one red apple and two yellow bananas/three blue and four orange balloons. Here's a</i></p>	

		<p><i>crayon. What colour is it? It's blue/The crayon is blue.</i></p> <p>Глаголи <i>have got, to be</i> за давање описа Правилна множина именица: <i>book - books, apple - apples...</i> Модални глагол <i>can</i> уз глагол <i>see</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: Дечје песме и приче одговарајућег садржаја.</p>	
	<p>ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање исказа у вези са потребама, осетима, осећањима; саопштавање својих потреба, осета и осећања и (емпатично) реаговање на туђа.</p> <p>Садржаји <i>I'm thirsty/hungry. Here's a sandwich for you. Do you want some water? Yes, please. No, thank you. Are you happy/sad/hot/cold?</i></p> <p><i>The Present Simple Tense (be, want)</i> Модални глагол <i>can</i> за изражавање предлога</p> <p>(Интер)културни садржаји: Правила учтиве комуникације.</p>	<p>Усмена провера</p> <p>Контролне вежбе</p>
	<p>ИСКАЗИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА У ПРОСТОРУ</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање кратких текстова у којима се на једноставан начин описује положај у простору; усмено тражење и давање информација о положају у простору.</p> <p>Садржаји <i>Where's my dad? Is he in the bedroom? No, he's in the bathroom. Where's your dog? It's in the garden.</i></p>	<p>Усмена провера</p> <p>Контролне вежбе</p>

		<p><i>Where's my bag? It's on the chair. Where's the toilet? It's here/over there.</i></p> <p>Прилози и предлози за изражавање положаја и просторних односа - <i>here, there, in, on</i> Питања са <i>Where</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: Култура становања: село, град.</p>	
	<p align="center">ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА/НЕПРИПАДА ЊА И ПОСЕДОВАЊА/НЕПОСЕДО ВАЊА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање кратких текстова с једноставним исказима за изражавање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања и реаговање на њих; усмено исказивање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања.</p> <p>Садржаји <i>This is my ball. Is that your bike? I've got a dog. Have you got a pet? He/She's got two brothers. Who's got a/an...?</i></p> <p>Присвојни придевиту, <i>your...</i> <i>Have got</i> за изражавање припадања/поседовања</p> <p>(Интер)културни садржаји: Породица, пријатељи, кућни љубимци, играчке.</p>	<p>Усмена провера</p> <p>Контролне вежбе</p>
	<p align="center">ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА/НЕДОПАДАЊ А</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање кратких текстова с једноставним исказима за изражавање допадања/недопадања и реаговање на њих; усмено исказивање слагања/неслагања, допадања/недопадања</p> <p>Садржаји</p>	<p>Усмена провера</p> <p>Контролне вежбе</p>

		<p><i>Do you like ice cream? Yes, I do/No, I don't. I like apples and oranges. I don't like milk or cheese. Do you like games?</i></p> <p><i>The Present Simple Tense</i> глагол like</p> <p>(Интер)културни садржаји: Храна и пиће.</p>	
--	--	---	--

Назив предмета	МАТЕМАТИКА
Циљ	Циљ учења предмета математика је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Годишњи фонд часова	180	Недељни фонд часова	5
Наставна средства	Уџбеник	<i>Математика 1, уџбеник из четири дела за први разред основне школе; Ива Иванчевић Илић, Сенка Тахировић, НОВИ ЛОГОС</i>	
	Остало	Свеска, прибор за писање, модели геометријских тела, рачунаљке, математичка коцка, справе за мерење дужине и новчанице, рачунар, презентације, интернет, игрице	
Наставне методе	Вербална, текстуална, демонстративна, илустративна, хеуристичка		
Иновације	Рачунање помоћу математичке коцке, интегративни дани, употреба паметне табле, интерактивних едукативних игрица		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности	

	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно(посматрање, уочавање, одређивање, упоређивање, образлагање, цртање, запажање, разликовање, именовање, откривање, класификовање, бројање, читање, записивање, увиђање, анализа, проверавање, мерење, процењивање, писање, резање, пресавијање)
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица, јавне установе, природно окружење	
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци	
Јавни час		

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА		САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
<ul style="list-style-type: none"> - одреди међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло; - упореди предмете и бића по величини; - уочи и именује геометријске облике предмета из непосредне околине; - именује геометријска тела и фигуре; - групише предмете и бића са заједничким својством; - сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика; - разликује: криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију; - црта праву линију и дуж помоћу лењира; - броји унапред и уназад и са прескоком; - прочита, запише, упореди и уреди бројеве прве стотине и прикаже их на бројевној правој; - користи редне бројеве; - разликује парне и непарне бројеве, одреди највећи и најмањи број, 	ГЕОМЕТРИЈА	ПОЛОЖАЈ, ВЕЛИЧИНА И ОБЛИК ПРЕДМЕТА	Просторне релације. Величина предмета и бића. Геометријска тела: лопта, коцка, квадар, ваљак, пирамида и купа. Геометријске фигуре: круг, правоугаоник, квадрат и троугао.	Контролна вежба Усмена провера
		ЛИНИЈЕ	Права, крива и изломљена линија. Затворена и отворена линија. Тачка и линија. Дуж.	Контролна вежба Усмена провера
	БРОЈЕВИ			Бројање, писање и читање бројева. Приказивање бројева помоћу тачака на бројевној правој. Упорјеђивање бројева. Редни бројеви. Сабирање и одузимање бројева у оквиру 20 и приказивање на бројевној правој. Сабирање и одузимање бројева до 100 без прелаза преко десетице и приказивање на

<p>претходника и следбеника; - користи појмове: сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика; - сабира и одузима два једноцифрена броја не записујући поступак; - сабира и одузима до 100 без прелаза преко десетице;</p>		<p>бројевној правој. Својства сабирања. Откривање непознатог броја у једнакостима с једном операцијом. Динар, кованице и новчанице до 100 динара.</p>	
<p>- растави број на сабирке и примени замену места и здруживање сабирака ради лакшег рачунања; - реши текстуални задатак са једном операцијом; - разликује новчане апоене до 100 динара и упореди њихову вредност; - уочи правило и одреди следећи члан започетог низа; - прочита и користи податке са једноставнијег стубичног и сликовног дијаграма или табеле; - измери дужину задатом, нестандартном јединицом мере; - преслика тачке и фигуре у квадратној мрежи на основу задатог упутства.</p>	<p>МЕРЕЊЕ И МЕРЕ</p>	<p>Мерење дужине нестандартним јединицама мере.</p>	<p>Контролна вежба Усмена провера</p>

<p style="text-align: center;">СТАНДАРДИ – ПРВИ РАЗРЕД МАТЕМАТИКА</p>	<p style="text-align: center;">ниво знања</p>
<p>У области ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица:</p> <p>1.1.МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини у оквиру прве стотине</p> <p>1.1.МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са једном операцијом сабирања или одузимања у оквиру прве стотине без прелаза преко десетице</p> <p>1.1.МА.1.1.3. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом</p> <p>2. У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица:</p> <p>1.1.МА.1.2.1. уме да именује геометријске фигуре (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа)</p> <p>1.1.МА.1.2.2. зна јединице за мерење дужине</p> <p>1.1.МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица</p> <p>4. У области МЕРЕЊЕ И МЕРЕ ученик/ученица:</p> <p>1.1.МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним сит.</p>	<p style="text-align: center;">основни ниво</p>
<p>1. У области ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица:</p> <p>1.1.МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, след. бр)</p> <p>1.1.МА.2.1.2. уме да одреди десетицу, најближу датом броју</p> <p>1.1.МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза у оквиру прве стотине</p> <p>1.1.МА.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције у оквиру прве стотине</p> <p>2. У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица:</p> <p>1.1.МА.2.2.1. уочава међусобне односе објеката и геометријских фигура и тела у простору</p> <p>4. У области МЕРЕЊЕ И МЕРЕ ученик/ученица:</p> <p>1.1.МА.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама</p>	<p style="text-align: center;">средњи ниво</p>
<p>1. У области ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица:</p> <p>1.1.МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака</p> <p>1.1.МА.3.1.2. зна својства операције сабирања и уме да их примени.</p> <p>1.1.МА.3.1.3. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми</p>	<p style="text-align: center;">напредни ниво</p>

Назив предмета	СВЕТ ОКО НАС		
Циљ	Циљ учења предмета свет око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.		
Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
Наставна средства	Уџбеник	МАША И РАША- СВЕТ ОКО НАС, уџбеник за први разред основне школе; Зоран Б. Гаврић, Драгица Миловановић, КЛЕТ	
	остало	Свеска, прибор за писање, енциклопедије, приручници за наставнике, рачунар, презентације, игрице...	
Наставне методе	Вербална, текстуална, писаних радова, илистративна, демонстративна, хеуристичка		
Иновације	интегративни дани, употреба паметне табле, интерактивних едукативних игрица, интернет, презентације		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности	
	ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно	
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица, јавне установе, природна окружења		
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци		
Јавни час			

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА		САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ
<ul style="list-style-type: none"> - препозна и искаже радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге; - правремено и примерено ситуацији искаже своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; - се понаша тако да уважава различитости својих вршњака и других људи; - придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; - сарађује са вршњацима у заједничким активностима; - одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувања здравља; - чува своју, школску и имовину других; - прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар; - својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења; - примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са и без тротоара и преласка улице; - снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичних објеката; - одреди време својих активности 	НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ	Ја и други	Основна осећања (радост, страх, туга и бес). Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом). Сличности и разлике по полу, старости, способностима и интересовањима.	Усмена провера, Контролне вежбе
		Породични дом, школа	Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи. Права и обавезе чланова група. Правила понашања појединаца и групе. Празници: породични, школски.	Усмена провера, Контролне вежбе
		Здравље и безбедност	Здрав начин живота: становање, одевање, исхрана, лична хигијена, рад, одмор. Безбедно понашање у саобраћају на путу од куће до школе (кретање улицом са и без тротоара, прелажење преко улице, безбедно место за игру). Опасне ситуације по живот, здравље и околину, превенција и правилно понашање (у дому и школској средини, саобраћају, током природних непогода).	Усмена провера, Контролне вежбе
		Оријентација у простору и времену	Кретање и сналажење у простору у односу на просторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте. Сналажење у времену у односу на	Усмена провера, Контролне вежбе

<p>помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра;</p> <p>- посматрањем и опипавањем предмета одреди својства материјала: тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво-глатко;</p> <p>- учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене;</p> <p>- разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења;</p> <p>- препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера;</p> <p>- препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина;</p> <p>- идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа;</p> <p>- уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег изгледа;</p> <p>- препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у његовом свакодневном животу;</p> <p>- препознаје улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у његовом свакодневном функционисању и сазнавању окружења;</p> <p>- штеди воду и одлаже отпад на предвиђена места;</p> <p>- се понаша тако да не угрожава биљке</p>			<p>временске одреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра.</p>	
		<p>Човек ствара</p>	<p>Човек ради и ствара (материјали и средства за рад, производи људског рада).</p> <p>Материјали за израду предмета (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина) и њихова својства (тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво- глатко).</p>	<p>Усмена провера, Контролне вежбе</p>
		<p>Разноврсност природе</p>	<p>Сунчева светлост и топлота.</p> <p>Основна својства ваздуха: провидност, мирис, кретање.</p> <p>Облици појављивања воде: потоци, реке, баре, језера, киша, снег.</p> <p>Облици појављивања воде у непосредном окружењу.</p> <p>Основна својства воде: укус, мирис, провидност, раствара поједине материјале.</p> <p>Изглед земљишта: равница, брдо, планина.</p> <p>Изглед земљишта у непосредном окружењу.</p> <p>Основна својства земљишта: боја, растреситост, влажност;</p> <p>Карактеристичне биљке и животиње у непосредном окружењу.</p> <p>Изглед и делови тела биљака.</p> <p>Изглед и делови тела животиња на примерима сисара, птица, риба, инсеката.</p> <p>Човеково тело - делови тела (глава,</p>	<p>Усмена провера, Контролне вежбе</p>

<p>и животиње у непосредном окружењу; - повезује резултате учења и рада са уложеним трудом.</p>			<p>труп, руке и ноге) и чула (вида, слуха, укуса, мириса и додира). Значај воде, ваздуха, земљишта, сунчеве светлости и топлоте за живот биљака, животиња/човека. Одговоран однос човека према животној средини (штедња воде, одлагање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама).</p>	
---	--	--	---	--

<p style="text-align: center;">СТАНДАРДИ – ПРВИ РАЗРЕД СВЕТ ОКО НАС</p>	<p style="text-align: center;">ниво знања</p>
<p>У областима ЈА И ДРУГИ, ПОРОДИЧНИ ДОМ, ШКОЛА И ЗДРАВЉЕ И БЕЗБЕДНОСТ ученик/ученица:</p> <p>1.1.ПД.1.1.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови (породица, школа и насеље)</p> <p>1.1.ПД.1.1.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу</p> <p>1.1.ПД.1.1.3. зна које људске делатности постоје и њихову улогу</p> <p>1.1.ПД.1.1.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите</p> <p>У области ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ ученик/ученица:</p> <p>1.1.ПД.1.2.1. уме да препозна кретање тела у простору.</p> <p>1.2.ПД.1.2.2. зна да се оријентише у простору помоћу леве и десне стране,</p> <p>1.2.ПД.1.2.3. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година</p> <p>У области ЧОВЕК СТВАРА ученик/ученица:</p> <p>1.1.ПД.1.3.1. зна основна својства материјала</p> <p>1.1.ПД.1.3.2. зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу</p> <p>У области РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ ученик/ученица:</p> <p>1.1.ПД.1.4.1. зна ко и шта чини живу и неживу природу</p> <p>1.2.ПД.1.4.2. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу и кретању.</p> <p>1.2.ПД.1.4.3. препознаје и именује делове тела живих бића</p> <p>У области ЕКОЛОГИЈА ученик/ученица:</p> <p>1.1.ПД.1.4.4. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе</p>	<p style="text-align: center;">ОСНОВНИ НИВО</p>
<p>У области ЈА И ДРУГИ, ПОРОДИЧНИ ДОМ, ШКОЛА ученик/ученица:</p> <p>1.1.ПД.2.1.1. зна које су улоге различитих друштвених група (породице, школе и насеља) и њихових чланова.</p> <p>1.1.ПД.2.1.2. препознаје опасне ситуације по живот, здравље, околину и зна правила понашања</p> <p>У области ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ ученик/ученица:</p> <p>1.1. ПД.2.2.1. уме да се оријентише у простору и времену</p> <p>1.1.ПД.2.2.2. уме да прочита тражене информације са календара</p> <p>У области ЧОВЕК СТВАРА ученик/ученица:</p>	<p style="text-align: center;">средњи ниво</p>

<p>1.1.ПД.2.3.1. зна својства материјала 1.1.ПД. 2.3.2. зна употребну вредност материјала</p> <p>У области РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ ученик/ученица: 1.1.ПД.2.4.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима 1.1.ПД. 2.4.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи 1.1.ПД.2.4.3. препознаје облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини У области ЕКОЛОГИЈА ученик/ученица: 1.1.ПД.2.4.4. зна шта је добро за животиње и познаје поступке којима се оне штите</p>	
<p>У области ЈА И ДРУГИ, ПОРОДИЧНИ ДОМ, ШКОЛА И ЗДРАВЉЕ И БЕЗБЕДНОСТ ученик/ученица: 1.1.ПД.3.1.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима 1.1.ПД.3.1.2. користи правила понашања у различитим ситуацијама</p> <p>У области ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ ученик/ученица: 1.1.ПД.3.2.1. самостално се сналази у простору и времену</p> <p>У области ЧОВЕК СТВАРА ученик/ученица: 1.1.ПД.4.2.1. користи знања о материјалима у свакодневном животу</p> <p>У области РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ ученик/ученица: 1.1.ПД.3.4.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима 1.1.ПД.3.4.1. разуме како загревање и хлађење воде и ваздуха утичу на појаве у природи У области ЕКОЛОГИЈА ученик/ученица: 1.1.ПД.3.4.4. одговорно се односи према животној средини</p>	напредни ниво

Назив предмета	ЛИКОВНА КУЛТУРА
Циљ	Циљ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Наставна средства	Уџбеник	/	
	остало	Прибор за цртање, сликање, вајање, илустрације	
Наставне методе	Вербална, илустративна, демонстративна		
Иновације	Интернет, презентације, паметна табла, интегративни дан		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности	
	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно(посматрање, опажање, уочавање, разговор, дискутовање, цртање, сликање, обликовање и вајање, анализа и синтеза, упоређивање и обрада материјала, практичан рад, комбиновање)	
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица, јавне и културне установе, природно окружење		
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци		
Јавни час			

<p style="text-align: center;">ИСХОДИ</p> <p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p>	<p style="text-align: center;">ОБЛАСТ /ТЕМА</p>	<p style="text-align: center;">САДРЖАЈИ</p>	<p style="text-align: center;">НАЧИНИ ПРОВЕРЕ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; - пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; - одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни; - црта на различитим подлогама и форматима папира; - користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; - обликује једноставне фигуре од меког материјала; - одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; - преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену; - изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука; - повеже одабрану установу културе са њеном наменом; - поштује договоре и правила 	<p style="text-align: center;">ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ</p>	<p>Простор. Отворени и затворени простор, природа и простор који је човек обликовао. Карактеристичне визуелне одлике по којима се препознаје врста простора. Значај чувања споменика или значајних објеката у најближем окружењу. Значај уређења простора у коме ученик борави.</p> <p>Уметничка занимања и продукти. Слика - сликар, вајар - скулптура, фотограф - фотографија... Изглед употребних предмета које су дизајнирали уметници.</p> <p>Установе културе (биоскоп, музеј, галерија, позориште, библиотека...). Правила понашања и облачења у различитим установама културе, договорена правила понашања.</p>	<p>Анализа продуката дечијег рада</p>
<ul style="list-style-type: none"> - одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; - преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену; - изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука; - повеже одабрану установу културе са њеном наменом; - поштује договоре и правила 	<p style="text-align: center;">ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ</p>	<p>Облици. Облици из природе, облици које је створио човек, правилни и неправилни облици. Својства облика (цело, део, велико, мало, високо, ниско, краће, дуже, уско, широко, светло, тамно, обојено, безбојно, једнобојно, шарено, меко, тврдо, глатко, храпаво, обло, рогљасто).</p> <p>Положај облика у простору и у равни (горе, доле, између, испод, у, на, испред, иза, усправно, положено, косо, лево, десно).</p> <p>Кретање. Покретни и непокретни облици. Кретање бића и машина. Смер кретања облика (налево, надесно, нагоре и надолу). Безбедност у саобраћају - илузија величине покретних и непокретних објеката у односу на удаљеност од посматрача.</p> <p>Светлост и сенка. Природни и вештачки извори осветљења. Промена осветљености у току дана. Изглед облика и сенке у зависности од осветљења.</p>	<p>Анализа продуката дечијег рада</p>
<ul style="list-style-type: none"> - одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; - преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену; - изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука; - повеже одабрану установу културе са њеном наменом; - поштује договоре и правила 	<p style="text-align: center;">ОБЛИКОВАЊЕ</p>	<p>Материјал и прибор. Поступци правилног и безбедног руковања и одржавања материјала, прибора и радне површине, значај одржавања хигијене и безбедног руковања прибором.</p> <p>Обликовање скулптуре. Обликовање меких материјала поступком додавања. Спајање разноврсних материјала.</p> <p>Обликовање цртежа. Врсте линија (отворена, затворена, права,</p>	<p>Анализа продуката дечијег рада</p>

<p>понашања и облачења приликом посете установама културе.</p>		<p>крива, светла, тамна, широка, уска, дугачка, кратка, непрекинута, испрекидана, груба, нежна, спирална, таласаста, степенаста...).</p> <p>Изражајна својства линија у односу на материјал и прибор.</p> <p>Обликовање слике. Боја природних облика и боја облика које је створио човек. Изражајна својства боје у односу на материјал и прибор.</p> <p>Преобликовање. Предмети и материјал погодни за преобликовање (оштећени предмети, амбалажа, остаци тканина...).</p> <p>Различите информације као мотивација за стваралачки рад. Природа и непосредно окружење; машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и уџбеника, уметничка дела...</p>	
	<p>СПОРАЗУМЕВАЊЕ</p>	<p>Читање визуелних информација. Илустрација у дечјим књигама и уџбеницима. Стрип. Цртани и анимирани филм - традиционално урађени (слободоручно обликовани или нацртани ликови) и савремени (урађени у апликативном програму). Прича у цртаном и анимираном филму. Изглед места и ликова.</p> <p>Знак. Графички знак (ноте, слова и цифре), гестовни и звучни знак. Лепо писање. Украсна слова.</p> <p>Традиција. Празници и украшавање.</p> <p>Невербално изражавање. Пантомима, игре, перформанс.</p>	<p>Анализа продуката дечијег рада</p>

Назив предмета	МУЗИЧКА КУЛТУРА
Циљ	Циљ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Наставна средства	Уџбеник	<i>Маша и Раша, музичка култура, уџбеник за први разред основне школе;</i> Габријела Грујић, Маја Соколовић Игњачевић, KLET	
	Остало	КД- Музичка култура за 1.разред, рачунар	
Наставне методе	Вербална, демонстративна, илустративна, текстуална		
Иновације	Интернет, паметна табла, интерактивне едукативне игрице, интегративни дан		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности	
	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно(певање по слуху, свирање, анализа, синтеза, помагање различитим звучним и музичким помагалима, активност у музичком стваралаштву, импровизација)	
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица, природно окружење, јавне и културне установе		
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци		
Јавни час			

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИНИ ПРАЋЕЊА
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:			
- објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; - разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор/један певач/група певача; оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук - лик, музика - радња. Композиције које илуструју различита осећања. Звук и тон (извори). Звуци тела (пулс, куцање срца, дисање...).	Усмене провере

<p>изражајне елементе;</p> <ul style="list-style-type: none"> - препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; - повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; - поштује договорена правила понашања при слушању музике; - користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука; - изговара у ритму уз покрет бројалице; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - свира по слуху звучне ономотопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; 		<p>Звуци из природе и окружења. Звучни знак (школско звоно, аутомобилска сирена...).</p> <p>Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак - дуг), јачина (гласан - тих), висина (висок - дубок).</p> <p>Тишина и одсуство звука.</p> <p>Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената.</p> <p>Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар).</p> <p>Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе, свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...).</p> <p>Музичка прича.</p> <p>Карактер дела и елементи музичке изражајности (условљеност).</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Музика и здравље.</p> <p>Носиоци звука (це-де плејер, ем пе 3 плејер, рачунар...).</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; 	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Изговор бројалице у ритму уз покрет - плескање, пуцкетање прстима, корачање, дланом о надланицу, ударом о клупу.</p> <p>Звучне ономотопеје и илустрације.</p> <p>Држање тела и дисање - правилан начин певања.</p> <p>Правилна дикција - изговарање брзалица и бројалица.</p> <p>Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера.</p> <p>Певање песама уз покрет - песме уз игру и народне песме.</p>	<p>Усмене провере</p>

<p>- направи дечје ритмичке инструменте;</p> <p>- ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким ударалкама, једноставну мелодију на краћи задати текст;</p> <p>- изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај.</p>		<p>Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (до-зелено, ре-браон, ми-жуто, фа-плаво и сол-црвено).</p> <p>Дечји ритмички инструменти и начина свирања на њима.</p> <p>Свирање по слуху пратње уз бројалице и песме - пулс, ритам, груписање удара.</p> <p>Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима - песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације.</p> <p>Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука.</p> <p>Свирање графички представљеног ритма.</p> <p>Музички бонтон.</p>	
	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Бирање инструмената на основу звука и стварање једноставне ритмичке пратње уз бројалице, песме и музичке игре.</p> <p>Стварање мањих ритмичких целина на основу музичког искуства - изговором у ритму, различитим покретима, предметима и дечјим ритмичким инструментима.</p> <p>Стварање музичких питања и одговора на дечјим ритмичким инструментима у дијалогу.</p> <p>Стварање једноставне мелодије на краћи текст.</p> <p>Бирање познатих музичких садржаја, звучних оноματοпеја и илустрација за стварање звучне приче - праћење литерарног текста.</p>	<p>Усмене провере</p>

Назив предмета	ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ
Циљ	Циљ учења предмета физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Годишњи фонд часова	108	Недељни фонд часова	3
Наставна средства	Уџбеник	/	
	Остало	Справе и реквизити за наставу физичког васпитања: лопте, вијаче, чуњеви, шведски сандук, струњаче	
Наставне методе	Вербална, демонстративна, практичних радова		
Иновације	интегративни дан, интернет, рачунар		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности	
	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно(ходање, трчање, кретање, посматрање, обликовање корака, скакање, прескакање, бацање, хватање, добацивање, пребацивање, гађање, пењање, кретно естетско обликовање, опажање, вежбе са реквизитима, плесање, играње)	
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица, фискултурна сала, природно окружење, јавне установе		
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци		
Јавни час			

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ	
<ul style="list-style-type: none"> - примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело; - примењује правилну технику дисања приликом вежбања; - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - игра дечји и народни плес; - користи основну терминологију вежбања; - поштује правила понашања на просторима за вежбање; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - поштује правила игре; - навија фер и бодри учеснике у игри; - прихвати сопствену победу и пораз; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; 	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације.	мерење према скалама постинућа посматрање ученичког ангажовања праћење развоја односа према здрављу	
	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	Ходање и трчање	Ходање: - кратким корацима, - дугим корацима, - у различитом ритму, - ходање са реквизитом, - ходање са променом, правца и смера. Техника трчања: - трчање преко препрека, - трчање са променом правца и смера, - брзо трчање 20 м са стартом из различитих почетних положаја, - игре са коришћењем научених облика ходања и трчања.	мерење према скалама постинућа посматрање ученичког ангажовања
	Скакања и прескакања	Поскоци у месту. Поскоци у кретању. Скакања удаљ. Скакања увис. Прескакање дуге вијаче. Вежбе скакања и прескакања упором рукама. Игре уз коришћење различитих облика скакања и прескакања.	мерење према скалама постинућа посматрање ученичког ангажовања	

<p>- наведе делове свога тела и препозна њихову улогу;</p> <p>- очу промену у расту код себе и других;</p> <p>- очу разлику између здравог и болесног стања;</p> <p>- примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања;</p> <p>- одржава личну хигијену;</p> <p>- учествује у одржавању простора у коме живи и борави;</p> <p>- схвати значај коришћења воћа у исхрани;</p> <p>- правилно се понаша за столом.</p>		<p>Бацања и хватања</p>	<p>Бацање лоптице из места у даљину и у циљ.</p> <p>Бацање лоптице из кретања.</p> <p>Бацање лопте увис.</p> <p>Вођење лопте.</p> <p>Додавање лопте.</p> <p>Игре са вођењем, додавањем лопте и гађањем у циљ.</p>	<p>мерење према скалама постинућа</p> <p>посматрање ученичког ангажовања</p>
		<p>Пузања, вишења, упори и пењања</p>	<p>Пузања на тлу.</p> <p>Пењања.</p> <p>Провлачења.</p> <p>Вис лежећи опружено.</p> <p>Помицања улево и удесно у вису лежећем и вису слободном.</p> <p>Упори.</p>	
		<p>Вежбе на тлу</p>	<p>Основни садржаји</p> <p>Основни ставови и положаји.</p> <p>Поваљка на леђима.</p> <p>Став на лопатицама (свећа).</p> <p>Колут напред из чучња у чучањ.</p> <p>Поваљка на стомаку.</p> <p>Састав од научених елемената.</p> <p>Игре са усвојеним вежбама.</p> <p>Проширени садржаји</p> <p>Колут назад из чучња у чучањ, низ косу површину.</p> <p>Одељењско такмичење са задатом комбинацијом вежби.</p>	<p>мерење према скалама постинућа</p> <p>посматрање ученичког ангажовања</p>
		<p>Вежбе равнотеже</p>	<p>Ходање по линији.</p> <p>Ходање по шведској клупи.</p> <p>Лагано трчање на шведској клупи или ниској греди.</p> <p>Кратак састав на линији обележеној на тлу, шведској клупи и ниској греди.</p>	<p>мерење према скалама постинућа</p>

		Вежбе са реквизитима	Вежбе обликовања са реквизитима. Трчања, поскоци и скокови уз коришћење реквизита. Дизање и ношење предмета и реквизита на различите начине. Елементарне игре са реквизитима. Игре са ластишом.	посматрање ученичког ангажовања
		Плес и Ритмика	Ходање и трчање са променом ритма, темпа и динамике уз плесак и уз музичку пратњу. Галоп напред. Дечији поскок. Њихање и кружење вијачом или траком. Суножни скокови кроз вијачу са обртањем напред. Народно коло по избору.	посматрање ученичког ангажовања
		Плоигони	Комбиновани полигон одусвојених вештина (вежби).	посматрање ученичког ангажовања
	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Култура вежбања и играња	Основни термини у вежбању. Вежбама безбедно. Чувам своје и туђе ствари. Правила елементарних игара. Некад изгубим, а некада. победим. Навијам фер.	посматрање ученичког ангажовања
		Здравствено васпитање	Упознај своје тело. Растемо. Видим, чујем, осећам. Моје здравље. Ко све брине о мом здрављу. Лична хигијена. Хигијена простора у коме живим. Хигијена простора у коме веждам.	праћење развоја односа према здрављу

			Животне намирнице и правилна исхрана. Заједно за столом.	
--	--	--	---	--

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

Назив предмета	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ
Циљ	Циљ учења програма грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Наставна средства	Уџбеник	/	
	Остало	Приручник за наставнике – Нада Игњатовић-Савић: Грађанско васпитање, сазнање о себи и другима 1	
Наставне методе	Вербална, практичних радова		
Иновације	интернет, паметна табла, интегративни дан		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности	
	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно (игре улога, цртање, пантомима, вербални исказ, игре покрета)	
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица, фискултурна сала, јавне и културне установе, природно окружење		

Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, педагог, психолог
------------------	--

ИСХОДИ По завршеном разреду ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИНИ ПРОВЕРЕ	
<ul style="list-style-type: none"> - наведе у чему је успешан и у чему жели да напредује; - уочава међусобне разлике и сличности са другим ученицима у одељењу; - понаша се на начин који не угрожава потребе, права и осећања других; - препозна код себе и других основна осећања; - препознаје примере поштовања и кршења права детета у свом окружењу, причама, филмовима; - преиспитује своје поступке и прихвата да не мора увек да буде у праву; - тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права; - разликује добру и лошу комуникацију у сопственом искуству, ближем окружењу, књижевним делима, филмовима; - комуницира слушајући саговорника и тражи објашњење онога што не разуме; - слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; - сарађује и преузима различите улоге у групи/тиму; - договара се и одлучује у доношењу одељенских правила и да се понаша у складу са њима; 	<p>ЉУДСКА ПРАВА</p> <p>Ја и други у одељењу</p>	<p>Идентитет Ко сам ја? Наше јаке стране, у чему смо успешни, у чему бисмо волели да напредујемо. Таленти и интересовања која поседујемо. Наше сличности и разлике. Основна осећања (радост, страх, туга, бес) и како се препознају.</p>	Усмена провера	
		<p>Потребе и права Разлике између жеља и основних животних потреба.</p> <p>Права детета Кршење и заштита права Препознавање кршења права детета. Коме се обратити у ситуацијама кршења права детета. Одговорност према себи и другима.</p>		
		<p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО</p> <p>Одељење/група као заједница</p>	<p>Функционисање заједнице Одељење/група као заједница. Вредности одељења/групе - равноправност, одговорност, солидарност, поштовање и брига за друге, толерантност, праведност, поштење. Уважавање различитости. Правила у одељењу/групи и њихова функција. Одлучивање у одељењу/групи. Одговорност деце и одраслих за функционисање заједнице.</p>	Усмена провера
		<p>ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ</p>	<p>Комуникација Слушање/неслушање. Кад разговарамо држимо се теме.</p>	Усмена провера

<p>- својим речима образложи неопходност правила која регулишу живот у заједници;</p> <p>- препозна добре стране свог одељења и оно што би требало променити/побољшати;</p> <p>- заједно са вршњацима и наставником учествује у решавању проблема у одељењу;</p> <p>- учествује у изради плана једноставне акције;</p> <p>- са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију;</p> <p>- доприноси промоцији акције;</p> <p>- на једноставан начин вреднује изведену акцију.</p>	<p>СВЕТУ</p> <p>Комуникација и сарадња</p>	<p>Изношење мишљења.</p> <p>Уважавање саговорника.</p> <p>Сарадња</p> <p>Групни рад, договарање и сарадња са вршњацима и одраслима.</p>	
	<p>ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ</p> <p>Акција одељења/групе</p>	<p>Планирање и извођење једноставне акције у одељењу/групи</p> <p>Кораци у планирању и извођењу акције.</p> <p>Чиме се поносимо и чиме нисмо задовољни у одељењу.</p> <p>Избор теме/проблема/активности којом ћемо се бавити.</p> <p>Одређивање циља и израда плана акције - подела улога, договор о роковима, начину реализације.</p> <p>Извођење и документовање акције - видео, фотографије, текстови и сл.</p> <p>Промоција акције на нивоу школе - приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу.</p> <p>Вредновање акције - чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.</p>	Усмена провера

ВЕРСКА НАСТАВА

Бр. н.јед.	Наставна целина	Бр.часа	Бр.наст.јед.	Наставна јединица	Исходи (Ученик ће бити способан да:)	Начин провере
1.	1. Имам своје име и своје место (човек биће заједнице)	1.	1.	Упознавање	се опусти и са радошћу долази на часове в. наставе. Објасни значење појма заједнице и личности као члана породичне заједнице. Уочи да постоје деца без родитеља и показује саосећање и жељу за помоћи и одговорности. Препозна да је свако од нас члан многих заједница. Прихвата друге личности (другаре из	Усменим путем
		2.	2.	Моја породица		
		3.	3.	Моја школа и другари (ја у односу према другоме)		

					школе) и њихове различите особине. Хришћанске вредности примењује у свакодневном животу: праштање, смирење, љубав према свакоме, милостиња.. Познаје да смо сви међусобно повезани кроз своје службе и да не можемо једни без других. Објасни зашто су нам потребни други и заједница са многим личностима. Ради у групи (заједнички договара, планира , реализује, буде одговоран као члан групе) Развија преданост и доследност у раду (сваки завршени посао доноси заслужени одмор)	
		4.	4.	Шта бих желео да будем када порастем		
		5.	5.	Ми смо велика породица		
2.	Љубав је све и Бог је љубав	6.	1.	Љубав ме повезује с породицом и пријатељима	Разуме да нас љубав повезује са другима. Објасни на личном примеру значај љубави. Зна шта је љубав. Препозна да је даровање плод љубави. Чини добра дела и развија љубав у себи и према другима. Разуме да треба да воли и животиње и природу. Прихвати важност о вођењу рачуна о природи и животињама. Зна разлику између створеног и направљеног. Уочи да човек не ствара већ прави. Зна значење појма Бог. Објасни зашто за Бога кажемо да је творац. Зна да је Бог све створио из љубави и да га нико није приморао на то. Препозна да је наш живот дар Божији. Објасни појмове љубави и заједнице и закључи да нас је Бог створио да живимо у заједници са Њим. Зна да се прекрсти и препозна да је крст симбол љубави Божије према нама и наше према Њему. Зна да од тога какви смо зависи како ће	Усменим путем
		7.	2.	Љубављу чиним добра дела (даровање је плод љубави)		
		8.	3.	Љубав показујем према природи и свему што ме окружује		
		9.	4.	Бог је творац		
		10.	5.	Бог из љубави ствара све		
		11.	6.	Бог нас је створио да живимо у заједници са њим		

		12.	7.	Како утичем на свет око себе?	изгледати свет око нас. Развија преданост и доследност у раду (сваки завршени посао доноси заслужени одмор)	
3.	Неизмерна љубав Божија, Христос се роди	13.	1.	Бог улази у овај свет - Христос, Син Божији	Зна ко је Христос Објасни да преко Христа остварујемо заједницу са Богом Зна библијску причу о Христовом рођењу. Зна ко је Пресвета Богородица Марија	Усменим путем
		14.	2.	Христос се роди – Божић у мом дому (завршетак првог полугодишта)	Препозна да је прослава празника догађај целе породице кроз који се остварује заједница љубави. Зна обичаје у вази са Божићем (бадњак итд) Учи кроз певање песама	
		15.	3.	Христово крштење и моје крштење – ја сам хришћанин (почетак другог полугодишта)	Зна да је Христос отпочео своју „мисију“ са 30 година, након крштења. Објасни значај крштења као „уласка“ у заједницу са Богом. Уочи идеју Божију при стварању свега и повеже са нашим крштењем као остварење заједнице са Њим. Уочи значај крштења са значајем Христовог уласка у свет.	
4.	Свети Сава школска слава	16.	1.	Свако од нас љубављу и кроз заједницу са Богом постаје као Свети Сава	Зна значење појма светитељ. Објасни да свако од нас кроз заједницу са Богом и својим понашањем може бити светитељ. Зна ко је Свети Сава и познаје његов значај за све нас.	Усменим путем
		17.	2.	Савети Сава и слава у школи и мојој породици	Зна шта је слава. Зна зашто све школе славе Светог Саву. Зна који су то обичаји у вези са слављењем славе.	

					Уочи да је и слава још један показатељ љубави према Богу и другима.	
5.	Христос је наш узор	18.	1.	Христос је узор свима	Препозна Христову „науку“ као науку љубави и праштања. Усвоји и негује праштање као саставни део своје личности. Разуме да без праштања нема љубави.	Усменим путем
		19.	2.	Христос је пример који треба да следимо	Препозна да свако од нас чини нешто што није добро. Уочи да лоше дело јесте одсуство љубави. Сагледа своје грешке и потруди се да их исправи.	
		20.	3.	Љубав према људим љубав према Богу	Препозна да је права љубав када то и показујемо делима. Прихвата да чинити добро не треба само ономе ко нас воли него свима. Размишља о значају чињења добра свакоме.	
6.	Црква, заједница са Богом	21.	1.	Захваљујући Христу могу да разговарам са Богом	Објасни да је молитва наш разговор са Богом и да на тај начин показујемо да га волимо Зна да нам је молитву Оче наш оставио Христос Осећа и негује потребу да се моли Богу.	Усменим путем
		22.	2.	Црква заједница многих људи	Препозна да нас окружују разне заједнице које су условљене годинама, полом, способностима. Уочи да је Црква једина заједница на коју су сви позвани. Објасни да је Црква место где се окупљамо ради остварења заједнице са Богом.	
		23.	3.	Члан Цркве се постаје из љубави	Препозна да у заједници са Богом учествујемо слободно – само ко то жели. Објасни причу о Ноју и барци као броду спасења Препозна да је Црква као Нојева барка.	

		24.	4.	Црква као једно тело	Објасни да смо сви повезани и да смо у заједници као једно тело. Разуме причу о деди и репи – поука о јединству. Зна и да се кроз игру учи.	
		25.	5.	Литургија –заједничка служба	Зна да је Литургија заједница са Богом и наша захвалност Богу зато што нас је створио. Препозна да је Литургија наша заједничка молитва Зна да се на Литургији молимо за цео свет, за болесне, оне који путују, лепо време, изобиље плодова итд. Зна значење појма Литургија	
		26.	6.	Литургија – молитва над молитвама	Развија преданост и доследност у раду (сваки завршени поса односи заслужени одмор) Уочи и негује неопходност молитве за друге и свет око нас.	
		27.	7.	Тајна вечера – ученици Христови (апостоли)	Зна шта је Тајна Вечера Зна да су апостоли Христови ученици и сведоци Његовог живота Уочи да је лицемерје лоша особина Размишља о сопственим делима	Усменим путем
		28.	8.	Причешће –сједињење са Христом	Зна значење појам Причешће објасни да је причешће испуњавање Христовг обећања да ће бити увек са нама када се сабирамо у Његово име Зна да причешћем постајемо једно са Христом	
		29.	9.	Хоћу и ја да постанем једно са Христом	Развија преданост и доследност у раду (сваки завршени поса доноси заслужени одмор)	

7.	Христос је Васкрсао!	30.	1.	Христово страдање и Васкресење (Новозаветно сведочанство)	Зна све о Христовом уласку у Јерусалим, страдању и Васкрсењу Објасни лоше поступке (лажна осуда, ругање, мржња) Уочи важност покајања	Усменим путем
		31.	2.	Васкрс у мом дому	Зна обичаје у вези са Васкрсом Уочи да је прослава празника догађај целе породице кроз који се остварује заједница љубави	
		32.	3.	Васкршње радионице	Развија преданост и доследност у раду (сваки завршени посао доноси заслужени одмор) Учи кроз певање песама	
8.	Волим веронауку!	33.	1.	Веронаука – упутство за живот	Зна све појмове за које је чуо у току школске године Систематизује све информације стечене у школској години	
		34.	2.	Крај школске године	Развија преданост и доследност у раду (сваки завршени посао доноси заслужени одмор) Искрено саопшти шта му се не свиђа и шта би волео да промени на часовим веронауке	

Назив предмета	ПРОЈЕКТНА НАСТАВА
Циљ	Циљ је оспособити ученика за бројне активности, међу којима су: самостално проналажење информација; способност решавања проблема; самостално учење; рад у групи, сарадњу; критички однос према властитом и туђем раду; доношење одлука; аргументовање; усвајање другачијих, нових начина рада; планирање; поштовање рокова и преузимање одговорности.

<p style="text-align: center;">ИСХОДИ</p> <p>По завршеном разреду ученик ће бити у стању да:</p>	<p style="text-align: center;">ОБЛАСТ/ТЕМА</p>	<p style="text-align: center;">САДРЖАЈИ</p>	<p style="text-align: center;">НАЧИНИ ПРОВЕРЕ</p>
<ul style="list-style-type: none"> - се понаша тако да уважава различитости својих вршњака и других људи - се придржава договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; - сарађује са вршњацима у заједничким активностима; - чува своју, школску и имовину других; - повезује резултате учења и рада са уложеним трудом. -Правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања -разликујемо правило од неправилног дрзања тела и правилно држи тело -изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу -примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања -одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима за вежбање -схвата значај коришћења разноврсне исхране -правилно се понаша за столом. -Пева по слуху песме датог садржаја и расположења -користи материјале и прибор у сладу са инструкцијама -црта на различитим подлогама и форматима папира -обликује једноставне фигуре од меког материјала -изрази материјалом и техником по избору своје замисли, сећања и опажања -поштује правила и договоре у групи - усвоји основна знања о различитим занимањима 	<p style="text-align: center;">Возић правила</p>	<ul style="list-style-type: none"> -гледање пригодног филма „Уа неправда“ из програма Школа без насиља и посета представника МУП-а -усвајање основних десет правила одељења -прављење паноа-возић правила - Презентовање урађеног родитељима 	<p>Скала процене</p> <p>Анкета ученика</p>
	<p style="text-align: center;">Уздравом телу здрав дух</p>	<ul style="list-style-type: none"> -различите технике ходања и трчања -игре уз коришћење различитих облика скакања и прескакања -ходање и трчање са променом ритма и темпа и динамике уз плесак и уз музичку пратњу -упознај своје тело -животне намирнице и правилна исхрана -правимо оброк - заједно за столом 	<p>Скала процене</p>
	<p style="text-align: center;">Новогодишњи</p>	<p>-појам празника</p>	<p>Скала процене</p>

<ul style="list-style-type: none"> -поштује различите потребе и поштује изборе других - везује занимање за производ -препознаје занимање по карактеристичним елементима гардеробе или алата -поштује саговорника и прати договорене инструкције - самостално ликовно представља своја маштања 	базар	<ul style="list-style-type: none"> -слушање и певање новогодишњих песама -читање новогодишњих прича -прављење украса -прављење лампиона -прављење честитки -продајни базар 	
	Шта нам раде маме и тате	<ul style="list-style-type: none"> -Упознавање са различитим занимањима -родитељи представљају своја занимања путем радионица -ученици цртају занимање којим би желели да се баве 	Скала процене
<ul style="list-style-type: none"> -правилно укључи рачунар, покрене програм за цртање, користи одговарајуће алатке овог програма, сачува свој цртеж и искључи рачунар. - користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ наставника - правилно седи при раду за рачунаром - зна да наведе могуће последице на здравље услед неправилног коришћења дигиталних уређаја -повезује резултате учења и рада са уложеним трудом 	Од играчке до рачунара	<ul style="list-style-type: none"> -упознавање са рачунаром, његовим могућностима и правилном употребом -отварамо програме за цртање и бојење -цртамо на рачунару - штампање дечијих радова -интернет, шта је и чему служи -претраживање интернета у едукативне сврхе -штампање деци занимљивих слика и текстова са интернета -прављење изложбеног паноа од добијених продуката 	Скала процене
<ul style="list-style-type: none"> -познаје основне обичаје наше традиције -користи материјале и прибор у сладу са инструкцијама -црта на различитим подлогама и форматима папира -обликује једноставне фигуре од меког материјала -изрази материјалом и техником по избору своје замисли, сећања и опажања -поштује правила и договоре у групи - повезује резултате учења и рада са уложеним трудом 	Ускршњи базар	<ul style="list-style-type: none"> -појам празника унашој и другим културама -ускршњи обичаји -прављење јаја - осликавање јаја -прављење пропртаних ускршњих елемената -продајни базар 	Скала процене
<ul style="list-style-type: none"> - препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу:равница, брдо, планина -идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа 	Волимо и чувамо природу	<ul style="list-style-type: none"> -наше окружење -шта све чини природу -њен значај -загађивање и очување природе 	Скала процене

<ul style="list-style-type: none"> -разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења -чува своју, школску и имовину других -прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама -преобликује сам, или уз помоћ других предмете мењајући им намену -учествује у одржавању простора у коме борави -разуме сарадњу између појединаца и надлежних органа (Градског комуналног и Градског зеленила) -осмишљава и уређује простор у коме борави 		<ul style="list-style-type: none"> -прикупљање секундарних сировина (папир и пластика) -акција: чишћење школског дворишта -припремање за отпремање за рециклажу у сарадњи са локалним надлежним органима -уређење школског дворишта 	
---	--	---	--

ДРУГИ РАЗРЕД

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА ПРЕДМЕТА СРПСКИ ЈЕЗИК ЗА II РАЗРЕД

Циљ:

- Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци:

Задаци наставе српског језика су:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и развија;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног и истраживачког);
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста.

Оперативни задаци:

- уочавање и схватање реченице као основне језичке категорије; препознавање и разумевање главних реченичних делова;
- упознавање са фонетским и морфолошким појмовима према захтевима програма;
- савладавање нових програмских захтева из правописа;
- овладавање техником читања и писања латиницом;
- мотивисање, подстицање и усмерење на читање лектире;
- увежбавање читања наглас; усавршавање читања у себи у функцији тумачења текста;
- уочавање и тумачење битних чинилаца текста према захтевима програма;
- симултано усвајање књижевних и функционалних појмова;
- овладавање основним облицима језичког изражавања и даља усавршавања и неговање језичке културе;
- систематско и доследно реализовање програмских и њима сличних вежбања у говору и писању.

Начин остваривања програма

- организовањем вежби за групе ученика и појединце, ради уједначавања предзнања (давањем диференцираних задатака);
- у припремном периоду организовањем вежби: визуелних, акустичних, вежби за развијање културе усменог изражавања, формирањем и усавршавањем културе практичне и учтиве комуникације, аналитичко-синтетичким вежбама, лексичким и синтаксичким вежбама, моторичким вежбама;
- читање се учи по принципу индивидуализације прилагођавањем садржаја и облика рада њиховим могућностима и потребама;
- коришћењем животних ситуација
- коришћењем кратких, динамичних и интересантних текстова;
- писању се уче повлачењем линија једнаке дебљине, једнаке висине и са подједнаком удаљеношћу
- преписивањем, диктатом, одговарањем на питања, допуњавањем реченица, састављањем прича на основу низа слика,...
- увежбавање и усавршавање читања и писања до степена аутоматизма постиже се систематским вежбањем и доследним захтевима и примереним и подстицајним вредновањем резултата
- свакодневним ,континуираним радом на богаћењу речника;
- правилном артикулацијом свих гласова и графички узорна употреба писма;
- стицање, усавршавање и неговање ваљане језичке културе постиже се : препричавањем, причањем, описивањем;
- допина основним облицима језичког изражавања постиже се усменим и писменим вежбањем (ортоепским, ортографским вежбама, диктатом и аутодиктатом, лексичким и семантичким вежбама, синтаксичким вежбама, загонеткама, ребусима, казивањем напамет научених текстова,

- сценским приказивањем драмског текста, неговањем културе саговорника, писањем разгледница и краћег писма, изработом домаћих задатака и њиховом анализом на часу), планираним у оквиру сваког часа
- представљањем и тумачењем језика као система, изучавањем језичких појава у контексту у ком се остварује његова функција,
 - вежбама слушања, говорења, читања и писања;
 - поступност обезбедити избором и распоредом наставних садржаја и описно формулисаним захтевима;
 - избором најосновнијих језичких законитости и информацијама о њима обезбедити селективност;
 - правопис савладати путем систематских вежбања које се организују често, разноврсно и различитим облицима писмених вежби;
 - усвајање садржаја из граматике засновано је на конкретним примерима- ситуацијама из одељења, говорним одступањима од књижевног језика, грешкама које се јављају у писменом изражавању ученика;
 - функционалним поступцима који успешно сузбијају ученичку мусаону инертност, а развијају радозналост, самосталност, што појачава њихов истраживачки и стваралачки однос према језику;
 - практичност и применљивост знања о језику постиже се неговањем правописних и стилских вежби;
 - прилагођавањем понуђених текстова конкретним наставним потребама;
 - избором одговарајућих методичких решења прилагођених разликама у укупној уметничкој и информативној вредности текста;
 - постепеним, систематским и доследним усавршавањем гласног читања ради увођења технике читања у себи;
 - усавршавање технике читања наглас јачином гласа, тачним изговарањем гласова, паузирањем, интонационим прилагођавањем,...
 - осмишљеним, критичким, добронамерним вредновањем читања;
 - мотивисањем, подстицањем и усмерењем чиме се олакшава доживљавање и разумевање и ваљано тумачење текста;
 - спонтаним и слободним разговором, у циљу провере разумевања прочитаног;
 - инвентивним мотивисањем, подстицањем и усмерењима;
 - подстицање ученика на укључивање у библиотеку, формирањем одељенских библиотека, изложбама књига, сусретима са песницима, формирањем личних библиотека;

Домаћи задаци

Имају за циљ не само утврђивање и понављање пређеног градива на часу, већ и даље усавршавање знања, умења и навика ученика; стога, осим задатака сасвим аналогних онима који су решавани на часу, треба задавати и друге обавезне задатке. Програм рада биће направљен накнадно, у зависности од потешкоћа које се јаве у току наставног процеса и у складу са индивидуалним потребама сваког детета.

АКТИВНОСТИ
српски језик

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА
<ul style="list-style-type: none"> - упознаје се са планираним садржајима за други разред - редовно и уредно евидентира у свесци све што се ради на часу и код куће - изражајно чита (тихо и гласно) и са разумевањем текстове писане ћирилицом, а касније и латиницом - чита у складу са врстом и природом текста (лирски, епски, драмски, научнопопуларни...) - правилно и уредно пише оба писма - чита благовремено текстове и књиге школске лектире - редовно извршава обавезе - усваја нове појмове из књижевности и језика - критички процењује прочитана дела - посећује библиотеку и врши избор дела за читање - повезује претходна знања и искуства са новим - усмерено чита дати текст водећи рачуна одатим задацима - открива карактеристике ликова и догађаја у текстовима - врши садржинску, идејну и естетску анализу текста - казује напамет поетске и прозне целине и одломке - уочава и тумачи песничке слике, ток радње, ликове и поруке у тексту - уочава и тумачи непознате речи и изразе - тумачи и усваја појмове из позоришне, филмске и књижевне уметности - схвата и усваја функционалне појмове (машта, збиља, главно, споредно, утисак, љубав...) - препричава текст са различитим задацима - настављање приче на задати почетак - по слободном изразу описује природу и дешавања у њој, ентеријер, потрете, бића, појаве, односе - вежба правилно изговарање гласова, речи, реченица, пословица, брзалица... 	<ul style="list-style-type: none"> - упознаје ученике са садржајима које ће обрађивати у току године - благовремено и адекватно се припрема за сваки час - проверава на различите начине знање ученика (усмено и писмено) - упућује ученике да читају и где могу наћи књиге - свакодневно контролише рад ученика - води ученике у позориште, биоскоп, библиотеку, књижевни сусрет - упућује ученике на повезивање претходних знања са новим садржајима - планира и води децу у природу због бољег доживљавања природе - упућује ученике у доживљавање текста - усмерава ученике како да користе речник - подстиче ученике да се правилно изражавају - организује, обавештава и подстиче ученике да учествују на литерарним конкурсима - припрема и прави материјале, слике, записе и моделе које користи при обради садржаја - излаже садржаје ученицима на адекватан и прихватљив начин - упућује ученике како да анализирају, упоређују, саопштавају, дефинишу... - припрема простор и услове за рад у школи - уредно води педагошку документацију - упућује ученике на различите изворе знања - упућује ученике како да врше процену свог и радова својих другова - подстиче ученике да помажу једни другима у раду - упућује ученике како да праве плакате и презентације својих плаката

- пише диктат ћирилицом, а касније и латиницом
- разликује и користи синонине, хомонине, антонине, деминутиве
- саставља и пише реченице према различитим захтевима
- преписује текст у циљу савладавања
- латиничног писма
- преписивање текста и циљу савладавања правописних правила
- ради вежбе за богаћење речника
- слуша и анализира домаће задатке својих другова
- усваја и практично примењује граматичке садржаје
- припрема се унапред за обраду одређених садржаја
- учествује у сценском извођењу драмских текстова
- илуструје различите текстове или одломке
- процењује свој рад
- самостално пише саставе и песме
- ради петоминутне вежбе и провере знања
- учествује на литерарним конкурсима
- помаже друговима у раду
- чита необавезну литературу и препоручује друговима
- присуствује књижевним сусретима у школи и ван ње
- прави плакате сам или са друговима
- анализира гледане филмове, представе и догађаје
- самостално проверава успешност контролне вежбе

- организује квизове знања
- прати рад сваког ученика и евидентира све промене
- награђује све активности ученика које су одраз његовог већег рада и труда
- благовремено реагује на тешкоће у раду ученика
- сарађује са родитељима и информише их о активностима деце
- сарађује са ПП службом у циљу побољшања рада
- контактира установе и припрема обиласке са ученицима ради употпуњавања садржаја
- упућује ученике у правила и значај тимског рада и рада у пару
- упућује ученике у начине анализе домаћих задатака

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ - СРПСКИ ЈЕЗИК II РАЗРЕД

Циљеви и задаци предмета	<p>Циљ васпитно образовног рада у настави српског језика јесте да деца овладају основним законитостима српског књижевног језика, на коме ће се усмено и писмено правилно изражавати; оспособљавање за тумачење одабраних књижевних дела, позоришних, филмских и других уметничких остварења из српске и светске културне баштине.</p> <p>Задаци:</p> <ul style="list-style-type: none"> -уочавање и схватање реченице као основне језичке категорије; препознавање и разумевање главних реченичних делова -упознавање са фонетским и морфолошким појмовима према захтевима програма -савладавање нових програмских захтева из правописа -овладавање техником читања и писања латиницом -мотивисање, подстицање и усмерење на читање лектире -увежбавање читања наглас; усавршавање читања у себи у функцији тумачења текста -уочавање и тумачење битних чинилацатекста према захтевима програма -симултано усвајање књижевних и функционалних појмова -овладавање основним облицима језичког изражавања и даља усавршавање и неговање језичке културе -систематско и доследно реализовање програмских и њима сличних вежбања у говору и писању 		
Годишњи фонд часова	180	Недељни фонд часова	5
Наставна средства	Уџбеник	<ul style="list-style-type: none"> -Мирела Манојловић, Снежана Бабуновић – ЧИТАНКА за други разред, Едука -Мирела Манојловић, Снежана Бабуновић – РАДНА СВЕСКА, Српски језик за други разред, Едука -Мр Љубица Прћић – ЈЕЗИЧКЕ ПОУКЕ, Радна свеска за други разред, Едука -Зора Милошевић – ЛАТИНИЦА ОТКРИВАЛИЦА, Радна свеска за други разред, Едука 	
	остало	Свеска, прибор за писање, Енциклопедије, дечији часописи, збирке песама и прича	
Наставне методе	Вербална, текстуална, писаних радова, илистративна, демонстративна, хеуристичка		
Иновације	Посећивање позоришних представа, израда паноа, интегративни дан (животиње, мерење времена)		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности	
	ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно	
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица		
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци		
Сарадња	... са другим одељењима, са родитељима, другим школама, позориштима, музејима, организацијама, културним институцијама и другим установама локалне заједнице; сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији заједничких пројеката, размени искустава (Стручна друштва, ЦК, ДУБ, ПД Н.Бгд.)...		
Јавни час			

Ред.бр. теме	Наставна тема	Број часова		Програмски садржаји	Стандарди	Начин провере остварености стандарда	Корелација
		обрада	остало				
1.	ЈЕЗИК граматика	11	25	<p>-Реченица - обавештење, питање и заповест. Уочавање потврдних и одричних реченица. Обележја реченица у говору (интонација и пауза) и у тексту (велико почетно слово и знаци интерпункције: тачка, упитник,узвичник).</p> <p>-Препознавање главних делова реченице (предикат и субјекат).</p> <p>-Именице и глаголи (уочавање и препознавање). Разликовање основних глаголских облика за исказивање садашњег, прошлог и будућег времена; разликовање потврдних и одричних глаголских облика. Разликовање броја и рода именица.</p> <p>-Глас и слог, самогласници и сугласници; слоготворно р. Подела речи на слоге у изговору (једноставнији случајеви).</p>	<p>1.2.CJ.0.1.1. 1.2.CJ.0.1.2. 1.2.CJ.0.1.6. 1.2.CJ.1.3.4. 1.2.CJ.1.4.1. 1.2.CJ.1.4.2. 1.2.CJ.1.4.3. 1.2.CJ.1.4.4. 1.2.CJ.2.4.1. 1.2.CJ.2.4.2. 1.2.CJ.2.4.3. 1.2.CJ.2.4.4. 1.2.CJ.2.4.8. 1.2.CJ.3.4.1. 1.2.CJ.3.4.2. 1.2.CJ.3.4.3.</p>	<p>Писмена провера Контролни задаци Диктат Писмени састави Усмена провера Провера читања</p>	<p>Ликовна култура Математика Музичка култура Свет око нас Народна традиција Физичко васпитање</p>
2.	ЈЕЗИК правопис	28	49	<p>-Употреба великог слова у писању личних имена и презимена, надимака уз лично име, имена животиња, вишечланиг географских имена и улица (једноставнија решења).</p> <p>-Писање адресе.</p> <p>-Растављање речи на крају реда (основна правила).</p> <p>-Писање речце ЛИ у упитним реченицама и речце НЕ уз глаголе у одричним реченицама.</p> <p>-Скраћенице за мере (корелација са наставом математике).</p> <p>-Тачка, упитник, узвичник, две тачке, запета у набрајању.</p> <p>-Усвајање латинице- читање и писање у другом полугодишту.</p>	<p>1.2.CJ.0.1.1. 1.2.CJ.0.1.2. 1.2.CJ.0.1.6. 1.2.CJ.1.2.1. 1.2.CJ.1.3.1. 1.2.CJ.1.3.2. 1.2.CJ.1.3.3. 1.2.CJ.1.3.4. 1.2.CJ.1.3.5. 1.2.CJ.1.3.6. 1.2.CJ.1.3.8. 1.2.CJ.1.3.9. 1.2.CJ.1.3.10. 1.2.CJ.1.4.5. 1.2.CJ.2.3.1. 1.2.CJ.2.3.2. 1.2.CJ.2.3.3.</p>		

					1.2.CJ.2.3.4. 1.2.CJ.2.3.5. 1.2.CJ.2.3.6. 1.2.CJ.2.3.7. 1.2.CJ.2.3.9. 1.2.CJ.3.3.1. 1.2.CJ.3.3.2. 1.2.CJ.3.3.3. 1.2.CJ.3.4.4.		
4.	КЊИЖЕВНОСТ	37	30	<p>Лирика</p> <p>-Народна песма: Мајка Јову у ружи родила</p> <p>-Народна песма: Смешно чудо</p> <p>-Породичне и шаљиве народне лирске песме – избор</p> <p>-Јован Јовановић Змај: Патак и жабе</p> <p>-Момчило Тешић: Пролећно јутро у шуми</p> <p>-Мира Алечковић: Песма за мамине очи</p> <p>-Бранко Ћопић: Болесник на три спрата</p> <p>-Душан Рдовић: Лепо је све што је мало</p> <p>-Стеван Раичковић: Кад почне киша да пада</p> <p>-Драган Лукић: Школа</p> <p>-Мирослав Антић: Тајна</p> <p>-Љубивоје Ршумовић: Једног дана</p> <p>-Владимир Андрић: Дај ми крила један круг</p> <p>-Добрица Ерић: Чуо сам</p> <p>-Избор из поезије Љубивоја Ршумовића и Добрице Ерић</p> <p>-Избор из Антологије српске поезије за децу (приредио Душан Радовић)</p> <p>Епика</p> <p>-Народна песма: Марко Краљевић и орао</p> <p>-Народне приповетке: Старо лијино лукавство; Седам прUTOва</p> <p>-Народна прича: Свети Сава, Отац и син</p>	1.2.CJ.0.1.1. 1.2.CJ.0.1.2. 1.2.CJ.0.1.3. 1.2.CJ.0.1.4. 1.2.CJ.0.1.5. 1.2.CJ.0.1.6. 1.2.CJ.1.2.1. 1.2.CJ.1.2.2. 1.2.CJ.1.2.3. 1.2.CJ.1.2.4. 1.2.CJ.1.2.5. 1.2.CJ.1.2.6. 1.2.CJ.1.3.7. 1.2.CJ.1.3.8. 1.2.CJ.1.4.5. 1.2.CJ.1.5.1. 1.2.CJ.1.5.2. 1.2.CJ.1.5.3. 1.2.CJ.1.5.4. 1.2.CJ.2.2.1. 1.2.CJ.2.2.2. 1.2.CJ.2.2.3. 1.2.CJ.2.2.4. 1.2.CJ.2.2.5. 1.2.CJ.2.2.6. 1.2.CJ.2.2.7. 1.2.CJ.2.2.8. 1.2.CJ.2.2.9. 1.2.CJ.2.4.9. 1.2.CJ.2.5.1. 1.2.CJ.2.5.2.		

				-Српске народне бајке – избор -Народне басне: Коњ и магарац, Лисица и гавран -Доситеј Обрадовић: Пас и његова сенка -Десанка Максимовић: Сликарка зима -Гроздана Олујић: Шаренорепа -Бранко Ћопић: Доживљај мачка Тоше (одломак) -Ханс Кристијан Андерсен: Бајке- избор -Јакоб и Вилхелм Грим: Три брата -Александар Сергејевич Пушкин: Бајка о рибару и рибици -Лав Н. Толстој: Врабац и лапта -Феликс Салтен: Бамби – одломак -Избор из народног усменог стваралаштва- шаљиве приче, пословице Драма -Гвидо Тартаља: Зна он унапред -Драган Лукић: Стара слика на зиду -Александар Попшовић: Два писма Популарни и информативни текстови -Избор из енциклопедија и часописа за децу	1.2.СЈ.2.5.3. 1.2.СЈ.2.5.4. 1.2.СЈ.3.2.1. 1.2.СЈ.3.2.2. 1.2.СЈ.3.2.3. 1.2.СЈ.3.2.4. 1.2.СЈ.3.2.5. 1.2.СЈ.3.4.3. 1.2.СЈ.3.4.4. 1.2.СЈ.3.5.1. 1.2.СЈ.3.5.2.		
	УКУПНО	76	104				

Наставна тема	НИВО ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Говорна култура	<p><i>Једино у области Говорна култура нису описани захтеви у сва три нивоа</i></p> <p>1. У области ГОВОРНА КУЛТУРА ученик/ученица:</p> <p>1.2.CJ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: учествује у њему ; пажљиво слуша своје саговорнике</p> <p>1.2.CJ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања</p> <p>1.2.CJ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења“ или „скандирања“</p> <p>1.2.CJ.0.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља</p> <p>1.2.CJ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему</p> <p>1.2.CJ.0.1.6. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју</p>		
Вештина читања и разумевања прочитаног	<p>1.2.CJ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничког текста</p> <p>1.2.CJ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом,</p> <p>1.2.CJ.1.2.3. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник)</p> <p>1.2.CJ.1.2.4. одређује основну тему текста</p> <p>1.2.CJ.1.2.5. разуме дословно значење текста</p> <p>1.2.CJ.1.2.6. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате</p>	<p>1.2.CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха;</p> <p>1.2.CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом</p> <p>1.2.CJ.2.2.3. одређује след догађаја у тексту</p> <p>1.2.CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/деталј који је приказан на илустрацији</p> <p>1.2.CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену</p> <p>1.2.CJ.2.2.6. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.)</p> <p>1.2.CJ.2.2.7. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова</p> <p>1.2.CJ.2.2.8. издваја делове текста који су</p>	<p>1.2.CJ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста</p> <p>1.2.CJ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ)</p> <p>1.2.CJ.3.2.3. разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр. мишљење аутора текста vs. мишљења учесника у догађају)</p> <p>1.2.CJ.3.2.4. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу)</p> <p>1.2.CJ.3.2.5. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста)</p>

		му нејасни 1.2.CJ.2.2.9. вреднује примереност илустрација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрације	
Писано изражавање	1.2.CJ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице 1.2.CJ.1.3.2. уме да се потпише 1.2.CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1.2.CJ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе 1.2.CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре 1.2.CJ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме 1.2.CJ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст 1.2.CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава 1.2.CJ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.) 1.2.CJ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан)	1.2.CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) 1.2.CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена једночланих држава и места; правилно пише гласове <u>ћ</u> , <u>ч</u> , <u>ђ</u> , <u>џ</u> ; правилно пише речцу <u>ли</u> и речцу <u>не</u> ; употребљава запету при набрајању 1.2.CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици) 1.2.CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима 1.2.CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној) 1.2.CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст 1.2.CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст 1.2.CJ.2.3.9. користи фонд речи примерен узрасту;	1.2.CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; 1.2.CJ.3.3.2. јасно структурира текст 1.2.CJ.3.3.3. користи богат фонд речи (у односу на узраст)
Граматика и лексикологија	1.2.CJ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице и глаголе) 1.2.CJ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) и глаголско време (презент, перфекат и футур) 1.2.CJ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне) и по потврдности/одричности (потврдне и	1.2.CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице и глаголе) 1.2.CJ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; 1.2.CJ.2.4.3. препознаје субјекат и глаголски предикат 1.2.CJ.2.4.4. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и	1.2.CJ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице-н глаголе) 1.2.CJ.3.4.2. уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму:

	<p>одричне) У подобласти ЛЕКСИКОЛОГИЈА ученик/ученица: 1.2.CJ.1.4.4. препознаје антонимију 1.2.CJ.1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневной комуникацији (у кући, школи и сл.)</p>	<p>одричне) У подобласти ЛЕКСИКОЛО-ГИЈА ученик/ученица: 1.2.CJ.2.4.8. препознаје синонимију 1.2.CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава</p>	<p>У подобласти ЛЕКСИКОЛОГИЈА ученик/ученица: 1.2.CJ.3.4.3. препознаје значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/ контекста у којем су употребљени 1.2.CJ.3.4.4. употребљава речи у основном и пренесеном/ фигуративном значењу</p>
Књижевност	<p>1.2.CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст 1.2.CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту</p>	<p>1.2.CJ.2.5.1. препознаје фолклорне форме (кратке народне умотворине -пословице, загонетке, брзалице) 1.2.CJ.2.5.2. препознаје стих и строфу у лирској песми 1.2.CJ.2.5.3. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима књижевноуметничком тексту 1.2.CJ.2.5.4. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевно-уметничком тексту)</p>	<p>1.2.CJ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме 1.2.CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну) 1.2.CJ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевно-уметничком тексту 1.2.CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту</p>

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА ПРЕДМЕТА ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК ЗА II РАЗРЕД

Циљ

наставе страног језика на млађем школском узрасту је развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, стицање позитивног односа према језику који није њихов матерњи, односно уважавање различитости, упознавање фонолошког систем и основних комуникативних вештина у усменом општењу. Настава страног језика треба да олакша разумевање других и различитих култура и традиција, стимулише машту, креативност и радозналост и да подстиче задовољство коришћења страног језика.

Задаци

на нивоу језичких вештина:

- разумевање говора: ученик треба да разуме и реагује на кратак усмени текст у вези са познатим темама; разуме кратке дијалоге, песме, приче, бројалице и рецитације у оквиру обрађене лексике; разуме кратке, једноставне исказе у оквиру усвојене лексике и структура и на основу тога врши идентификацију лица, предмета и сл; повезује звучни материјал са илустрацијом
- усмено изражавање: ученик треба даразговорно изговара гласове, акцентује речи и поштује интонацију; репродукује кратке песме, бројалице и рецитације; усмено изражава садржаје у вези са познатим темама (описивање себе и других, именовање ствари из непосредног окружења у вези са темама које се обрађују); коректно одговара на питања у вези са познатом тематиком; изражава потребе, интересовања, допадања/недопадања; реагује на упутства и постављена питања; поставља кратка, једноставна питања ; језичке структуре правилно употреби у датој комуникативној ситуацији, као и да уочи значај личног залагања у процесу учења страног језика .

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА
<ul style="list-style-type: none"> - Слушање и реаговање на команде наставника или са аудио записа (углавном физичке активности: устани, седи, ходај, скочи, играј) - активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори/затвори свеску, итд.; - мануалне активности (сецкање, бојење, прављење предмета од глиномала или сланог теста; израда постера за учионицу или родитеље и сл.); - вежбе слушања (према упутствима наставника или са траке повезати појмове у вежбанки, додати делове слике који недостају, и сл.); - игре; - самостално певање; - певање у групи; - класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...); - погађање предмета или лица; - игра по улогама (симулација); - цртање по диктату; - "превођење" исказа у гест и геста у исказ; - повезивање звучног материјала са илустрацијом; - заједничко прављење илустрованих материјала (албум фотографија одељења, албум на крају сваке наставне јединице); - одговарање на једноставна питања у вези са одслушаним; - разговор (постављање краћих питања, давање кратких одговора, описивање слике, изражавање свог мишљења); - препознавање везе између слова и гласова - повезивање речи и слике - одговарање на једноставна питања у вези са текстом - извршавање прочитаних упутстава и наредби - повезивање гласова и слова - замењивање речи цртежом или сликом - проналажење недостајуће речи (употпуњавање низа, проналажење "уљеза", осмосмерке, укрштене речи, и слично) - повезивање речи и кратких реченица са сликама. 	<ul style="list-style-type: none"> - прилагођавање говора узрасту и знањима ученика; - давање инструкција и команди за активности у вези са радом на часу; - смишљање задатака за индивидуална и групна решавања; - давање упутстава ученицима за повезивање појмова у вежбанкама или додавања делова слика које недостају; - припремање материјала за игре, сецкање; - читање речи песама наглас да би ученици понављали; - певање; - приказивање флеш картице, указивање на разлике у количини предмета, облику, боји...; - сакупљање и коришћење у раду наставних средстава везаних за теме које се обрђују; - подстицање ученика на рад и игре по улогама; - диктирање ученицима ради цртања по диктату; - усмеравање и мотивисање ученика; - прати рад ученика; - учествује у изради албума са ученицима - кроз оцењивање ученика прати њихов рад и активности; - постављање питања; - одабира наставна средства и литературу; - подстиче ученике да помажу друговима у раду на часу; - прати ток практичних активности; - одређује садржаје за реализацију циља исхода; - осмишљавање осмосмерки, укрштених речи и сл.; - подстиче ученике да повезују ново градиво са већ обрађеним; - препоручује литературу и средства за рад - ради на изради тестова знања за поједине теме;

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ДРУГИ РАЗРЕД – ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљеви и задаци предмета	<p>Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, стицање позитивног односа према језику који није њихов матерњи, односно уважавање различитости, упознавање фонолошког систем и основних комуникативних вештина у усменом општењу. Настава страног језика треба да олакша разумевање других и различитих култура и традиција, стимулише машту, креативност и радозналост и да подстиче задовољство коришћења страног језика.</p> <p>Задаци на нивоу језичких вештина:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>разумевање говора</u>: ученик треба да разуме и реагује на кратак усмени текст у вези са познатим темама; разуме кратке дијалоге, песме, приче, бројалице и рецитације у оквиру обрађене лексике; разуме кратке, једноставне исказе у оквиру усвојене лексике и структура и на основу тога врши идентификацију лица, предмета и сл; повезује звучни материјал са илустрацијом ▪ <u>усмено изражавање</u>: ученик треба даразговорно изговара гласове, акцентује речи и поштује интонацију; репродукује кратке песме, бројалице и рецитације; усмено изражава садржаје у вези са познатим темама (описивање себе и других, именовање ствари из непосредног окружења у вези са темама које се обрађују); коректно одговара на питања у вези са познатом тематиком; изражава потребе, интересовања, допадања/недопадања; реагује на упутства и постављена питања; поставља кратка, једноставна питања ; језичке структуре правилно употреби у датој комуникативној ситуацији, као и да уочи значај личног залагања у процесу учења страног језика . 		
Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
Наставна средства	Уџбеник	StallaMaidment, Lorena Roberts: Happy House 2(Student’s book; Activity book)	
	остало	StallaMaidment, Lorena Roberts: Teacher’s book; Test Book; Teacher’ Resource Book; Class CD; флеш картице, постер, телевизор, ДВД	
Наставне методе	Вербална, дијалогска, илустративна, демонстративна, аудиолоингвална, TPR (Total Physical Responce)		
Иновације	Израда пројеката, креативне радионице, драматизација садржаја, интегративни дан (предлози: животиње, мерење времена)		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира и саопштава наставне садржаје, реализује, подстиче примену научног, преноси културне вредности, развија карактер и црте личности, прати ниво савладаности, процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања.	
	ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно усвајање знања, посматрање, цртање, рецитовање, именовање, спајање, слушање, понављање, вежбање, учешће у разговору	

Ресурси	Ученици, наставник, родитељи
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, педагог, психолог, логопед
Сарадња	Са другим одељењима, са родитељима, са другим школама, позориштима, музејима, организацијама (Пријатељи деце, ДУБ...), културним институцијама и другим установама локалне заједнице (Црвени крст, саобраћајна и комунална полиција, ватрогасци, Дом здравља...), тимски рад (сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији различитих пројеката, размени искустава...
Јавни час	

Ред. бр. теме	наставна тема	Броја часова		Програмски садржаји	Стандарди	Начин провере остварености стандарда	Корелација
		Обрада	Остало				
	Introductory unit	1	3	Именовање ликова из уџбеника; препознавање и именовање кључних предмета и животиња из првог разреда; представљање и коришћење формалних и неформалних поздрава; препознавање слова абецеде и читање речи којима се именују ликови; разумевање и певање/показивање песме које се односе на тему. Употреба језичких структура <i>Hello! What's your name? Who's this? What's this? What colour is ...? Where's the (book)? How many...?</i>			српски језик
1.	Playroom safary	3	5	Препознавање и именовање дивљих животиња; постављање питања и изражавања шта умеју/не умеју да раде/ураде; праћење и разумевање кратке приче везане за тему; разумевање и певање песме које се односе на тему. Језичке структуре - <i>I can / can't... . Can you... ? Yes, I can. / No, I can't. Can zebras run? Yes, they can. / No, they can't..</i>			свет око нас

2.	School time	3	6	<p>Препознавање и именовање предмета из учионице и боје; описивање предмета коришћењем кратких израза у комбинацији боје и именице; описивање јачине и ритма звука; казивање чије је нештои колико нечега има; праћење и разумевање кратке приче везане за тему; разумевање и певање песме која се односи на тему. Језичке структуре <i>This is my / your friend. It's a red pen. How many ... are there?</i></p>			<p>свет око нас, српски језик, музичка култура</p>
3.	I'm hungry	3	6	<p>Препознавање и именовање шест врста хране и пића; исказивање допадања/не допадања; разумевање и казивање порекла хране – шта се од чега добија; праћење и разумевање кратке приче везане за тему; разумевање и певање песме која се односи на тему. Језичке структуре <i>I like (lemonade). I don't like (coffee). Do you like (cheese)? Yes, I do. / No, I don't. From cows we get milk. From milk we get yoghurt. From fields we get wheat. From wheat we get bread.</i></p>			<p>свет око нас</p>
4.	Christmas	1	1	<p>Учење и увежбавање израза и речи које се односе на Божић – <i>Merry Christmas, elf, reindeer, sleigh, Christmas Eve</i>; разумевање и глума кратког драмског текста на тему Божића; певање Божићне песме <i>Jingle bells</i>. Разговор о културолошким разликама у начину прославе Божића.</p>			<p>свет око нас</p>

5.	Culture My school	0,5	0,5	Препознавање и именоване предмета који се односе на живот у школи; уочавање и разговор о разликама у животу и раду у школама у ВБ и Србији. Указивање на различитости у школама у ВБ и Србији – <i>school uniform, lunch box...</i>			СВЕТ ОКО НАС
6.	Happy faces	3	6	Препознавање, именоване и описивање делова лица и боје косе; комуницирање о чулима; разумевање кратке приче везане за тему; разумевање и певање песме која се односи на тему. Језичке структуре <i>I've got big ears / black hair ... , I see with my eyes / taste with my mouth / smell with my nose / touch with my hands</i>			СВЕТ ОКО НАС
7.	My house	3	6	Препознавање и именоване просторија у стану / кући; питања и казивање где се нешто налази; сналажење у простору – горе / доле, лево / десно; разумевање кратке приче везане за тему; разумевање и певање песме која се односи на тему. Језичке структуре <i>Is it a...? Yes, it is./No, it isn't. Is it on/in /under the ...? Yes, it is /No, it isn't. Where's the (room)? It's upstairs/downstairs/on the left/right.</i>			СВЕТ ОКО НАС
8.	Easter	1	1	Разумевање и глума кратког драмског текста на тему Ускрса и певање Ускршње песме; разговор о културолошким разликама у начину прославе Ускрса. Учење и увежбавање израза и речи које се односе на Ускрс – <i>Happy Easter, chicken, egg, basket</i>			СВЕТ ОКО НАС

9.	Culture At home	0,5	0,5	Уочавање сличности и разлика у култури становања у ВБ и Србији; описивање типичне куће у ВБ. Учење и увежбавање израза и речи које се односе на кућу, дом и двориште – <i>a slide, a swing, apartment...</i> Слушање кратког описа типичне куће у ВБ.			свет око нас
10.	Summertime	3	6	Препознавање и именовање делова одеће; питања и казивања шта тренутно имају на себи; описивање временских прилика; разумевање кратке приче везане за тему; разумевање и певање песме која се односи на тему. Језичке структуре <i>I'm wearing (my yellow sunhat) What are you wearing? Are you wearing ...?</i>			свет око нас
11.	Playtime	3	6	Препознавање и именовање играчака и реквизита којима се играју изван куће; питања и казивања шта тренутно раде и позивање пријатеља да се придруже; разликовање и именовање физичких сила <i>вуци</i> и <i>гурај</i> ; разумевање кратке приче везане за тему; разумевање и певање песме која се односи на тему. Језичке структуре <i>I'm running / swimming / skipping. Let's...! Come on! It's easy</i>			свет око нас
	УКУПНО	25	47				

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДМЕТА МАТЕМАТИКА ЗА II РАЗРЕД

Циљ

наставе математике у основној школи јесте да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе; за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- савладају сабирање и одузимање до 100;
- схвате множење као сабирање једнаких сабирака, упознају и користе термине и знак множења;
- упознају операцију дељења, користе термине и знак дељења;
- упознају (на примерима) комутативност и асоцијативност рачунских операција (без употребе ових назива);
- уочавају својства нуле као сабирка, чиниоца и дељеника, а јединице као чиниоца и делиоца;
- савладају таблицу множења једноцифрених бројева и одговарајуће случајеве дељења (до аутоматизма);
- савладају множење и дељење у оквиру 100, упознају функцију заграде и редослед извођења рачунских операција;
- умеју да прочитају и запишу помоћу слова збир, разлику, производ и количник, као и да знају да одреде вредност израза са две операције;
- упознају употребу слова као ознаку као ознаку за непознати број (односно као замену за неки број) у најједноставнијим примерима сабирања и одузимања;
- умеју да решавају текстуалне задатке с једном и две рачунске операције, као и једначине с једном операцијом (на основу веза између компонената операције):

- схвате појам половине;
- уочавају и стичу одређену спретност у цртању праве и дужи као и разних кривих и изломљених линија;
- уочавају и цртају правоугаоник и квадрат на квадратној мрежи;
- упознају и примењују мере за дужину (m, cm, dm) и време (час, минут, дан, седмица, месец).

Начин остваривања програма

1. Природни бројеви до 100

При савладавању знања у низу бројева од 1 до 100, сабирања и одузимања применити:

- скуповне појмове
- таблице за утврђивање одговарајућих зависности између података (величина) и прегледно решавање задатака
- бројевне низове за разна вежбања
- текстуалне задатке чија решења захтевају постављање израза
- дијаграме, схеме и друга средства приказивања

Увођење рачунских операција множење и дељење се постиже:

- припремним вежбањем, одговарајућим операцијама на адекватним једноставним примерима, формулисањем својства, применом својства у одређивању вредности израза и решавању текстуалних задатака, увођењем задатака у чијем решавању се користи нови смисао обрађене рачунске операције, разматрањем задатака који се односе на откривање узајамних веза између рачунских операција, креативним радом ученика на самосталном састављању текстуалних задатака
- упознавањем својства тих рачунских операција, а затим на тој основи, објашњавање начина рачунања
- постављањем израза на основу текста и читањем постављеног израза
- разумевањем шта која рачунска операција представља (анализа услова задатака, подвлачење кључних речи у текстуалним задацима, коришћење цртежа, дијаграма, схема, издвајање кључних речи типа „на више места исти број“, прављење плана за решавање задатка, проверавање тачности урађеног задатка, самостално састављање текстуалних задатака на основу слике или започетог задатка,)
- изучавањем везе између множења и дељења при чему се утврђује теоретски ниво и потпуније се открива смисао ових рачунских операција
- применом закона замене места чинилаца, множење збира и разлике бројем ученици утемељују знање о табели множења и дељења са циљем њеног спонтаног запамћивања
- применом низова бројева дељивих одређеним бројем
- разумевањем појма приоритета рачунских операција и коришћење заграда у сложеним изразима
- применом везе множења и дељења у једначинама (одређивање непознатог броја)
- коришћењем текстуалних задатака као везе математичких садржаја са реалним животом (у разним животним ситуацијама ученици уочавају одговарајуће математичке релације и обрнуто, математичке апстракције примењују одговарајућим животним односима

2. Геометријски садржаји

Умеће уочавања положаја предмета према себи, другој особи и другом предмету означавати примереним речима и везивати за окружујућу реалност или њено сликовито представљање.

Умеће уочавања, именовања и цртања линија везивати за:

- тела чија су простирања у правцу једне димензије (жице, конопца, конца итд.)

- коришћење дијаграмских слика у њиховом представљању.

Тачку и дуж упознати:

- посматрањем одговарајућих модела геометријских фигура, графичким приказивањем и цртањем лењиром.

Умеће разликовања предмета према облику, боји и величини остварити кроз примену:

- речи које фигуре везују за тела чија су простирања у две димензије (модел од папира, плоче, итд.), фигура у две димензије (модел од папира, цртежи), а тела у три димензије (тродимензионални модели геометријских тела)

- настава почетне геометрије је експериментална (особине и својства геометријских фигура и тела се упознају практичним радом, преко конкретних примера и разноврсних модела у току посматрања, резања, цртања, пресавијања, мерења, процењивања, упоређивања

- скуповних појмова и игре.

3. Мерење и мере

За усвајање знања о мерним јединицама метру, дециметру, сантиметру, динару и пари:

- користити очигледна средства (моделе, апоене новчаница)

- давати ученицима да мере предмете из околине (у учионици, шк. дворишту, код куће, итд.)

- вежбати процењивање од ока (нпр. раздаљину између два предмета и утврђивати израчунавањем колику су грешку направили)

- претварати мерне јединице у мање и веће на примерима из свакодневног живота

Домаћи задаци

Домаћи задаци су саставни део наставе и учења и погодна форма за активирање ученика, оспособљавање за самосталан рад и учвршћивање знања.

Домаћи задаци имају за циљ не само утврђивање и понављање пређеног градива на часу, већ и даље усавршавање математичких знања, умења и навика ученика; стога, осим задатака сасвим аналогних онима који су решавани на часу, треба задавати и друге обавезне задатке.

При састављању и давању домаћих задатака треба имати на уму индивидуалне способности ученика.

Домаћи задаци се проверавају усменим испитивањем појединих ученика, путем краћег контролног рада, планском коментарисаном провером, непосредним, фрагментираним, брзим увидом у свеске ученика уз давање повратне информације. Домаће задатке треба на одређен начин и вредновати (ценити редовност рада, правилност решавања, квалитет решења, уредност).

Основни захтеви у погледу математичких знања и умења ученика:**Знати:**

- низ бројева од 1 до 100 и место броја 0;
- таблицу сабирања једноцифрених бројева и одговарајуће случајеве одузимања
- мерне јединице: метар, динар и пару.

Умети:

- уочавати разне примере скупова;
- читати, записивати и упоређивати бројеве од 0 до 100;
- користити таблицу сабирања једноцифрених бројева (до аутоматизма) - за сабирање и одузимање;
- одређивати збир и разлику бројева у оквиру 20;
- решавати најпростије задатке сабирања и одузимања;
- уочавати положај предмета у непосредној околини;
- разликовати предмете по облику и величини;

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА
<ul style="list-style-type: none"> - упознаје садржаје који ће се реализовати у току године - чита и пише природне бројеве до 100 - упознаје појам скуп природних бројева - чита и саставља изразе са две операције и израчунава их - одређује непознати број у скупу бројева до 100 - врши четири рачунске операције у скупу бројева до 100 - примењује и проширује своје знање о својствима рачунских операција - решава текстуалне задатке - уочава разлике и сличности између тела - проналази предмете облика квадрата, коцке, лопте, ваљка - усваја појам производ и писање производа два броја - усваја таблицу множења - упоређује предмете користећи релације шире - уже, више - ниже, дебље - тање - црта дужи, упоређује их и графички - представља 	<ul style="list-style-type: none"> - благовремено, пажљиво и адекватно се припрема за час - одабира методе, облике и средства за дату наставну јединицу - представља цртежом дате садржаје - демонстрира, објашњава правило или поступак израде задатка - изводи ученике ван учионице ради лакшег схватања и вежбања одређених садржаја - објашњава поступке одређивања непознатог броја - усмерава ученике на правилно математичко изражавање - подстиче ученике да узајамно помажу једни другима у раду - проверава на различите начине знање ученика (усменим и писменим) путем свакодневно прати рад ученика - упућује ученике на повезивање

<ul style="list-style-type: none"> - користи јединице мере за дужину - црта правоугаоник и квадрат на квадратној мрежи - црта отворене и затворене изломљене - линије - упознаје појам разломка - формира и активно користи јединице за време: година, месец, седмица, дан, час и минут - ради у пару као помоћ другу у схватању датог садржаја 	<ul style="list-style-type: none"> - претходних знања са новим садржајима - припрема простор и услове за рад у школи са ученицима - уредно води педагошку документацију - прати рад сваког ученика и евидентира све промене - прати и усклађује рад појединих - ученика ради побољшања сарадње - благовремено реагује на тешкоће у раду ученика - сарађује са родитељима и информише их о активностима деце
--	---

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – МАТЕМАТИКА, II РАЗРЕД

Циљеви и задаци предмета	Циљ наставе математике у основној школи јесте да ученици усвоје основна елементарна знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву, да оспособи ученике за примену основних математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за само образовање, као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.	
Годишњи фонд часова	180	Недељни фонд часова: 5
Наставна средства	Уџбеник	С.Јоксимовић, Математика 1– уџбеник, ЕДУКА
	Радна свеска	С.Јоксимовић, Математика 1– радна свеска, ЕДУКА
	Остала средства	Наставни листић, рачунаљка или коцкице за рачунање, модели геометријских тела, лењири, метар, картончићи са бројевима или знаковима, Power Point презентације, разноврсан дидактички материјал
Методe и технике	Монолошка, дијалошка, израде задатака, демонстративна, илустративна, хеуристичка	
Иновације	Самостално састављање задатака у односу на задату слику или причу; математичке игре; Power Point презентације у обради нових садржаја и у решавању и састављању текстуалних задатака на основу слике, схеме, дијаграма; обрада нових садржаја коришћењем игре улога (драмских игара);	
Активности	Наставника	Планира, припрема, објашњава, мотивише, организује, води и усмерава, демонстрира, упућује на међусобну сарадњу и осамостаљује ученике, прати ефекте сопственог рада и рада ученика
	Ученика	Пази и опажа, прати, посматра, уочава, анализира, упоређује, успоставља везе између појмова, закључује, примењује, осамостаљује се и сарађује са вршњацима, уочава сопствене и туђе грешке

Ресурси	Ученици, наставници, родитељи, учионица
Сарадња	Сарадња са другим одељењима, са родитељима, другим школама,, организацијама, културним институцијама и другим установама локалне заједнице; сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији заједничких пројеката, размени искустава, сарадња са стручним друштваима ЦК, ДУБ, ПД Н.Бгд.)

Бр теме	Наставна тема	Број часова		Програмски садржаји	Стандарди	Начини провере остварености стандарда	Корелација
		обрада	остало				
1.	Природни бројеви до 100	55	90	<ul style="list-style-type: none"> -Сабирање и одузимање природних бројева до 100 (с прелазом преко десетице). -Комутативност и асоцијативност сабирања. -Множење и дељење природних бројева; знаци за множење и дељење (, :); речи: чиниоци, производ, дељеник, делилац, количник. -Нула и јединица као чиниоци; нула као дељеник. -Комутативност и асоцијативност множења. -Изрази (две операције); заграде, редослед рачунских операција. -Слово као замена за неки број. -Одређивање непознатог броја у једнакостима типа: $x + 5 = 9$; $7x = 35$; $x : 5 = 3$; $12 : x = 4$. -Појам половине. -Решавање једноставнијих задатака (највише две операције). 	<ul style="list-style-type: none"> 1.2.МА.1.1.1. 1.2.МА.1.1.2. 1.2.МА.1.1.3. 1.2.МА.1.1.4. 1.2.МА.1.3.1. 1.2.МА.2.1.1. 1.2.МА.2.1.2. 1.2.МА.2.1.3. 1.2.МА.2.1.4. 1.2.МА.2.1.5. 1.2.МА.3.1.1. 1.2.МА.3.1.2. 1.2.МА.3.1.3. 1.2.МА.3.1.4. 	<ul style="list-style-type: none"> Писмена провера Контролни задаци Усмена провера Наставни лист 	<ul style="list-style-type: none"> Српски језик Свет око нас Ликовна култура Музичка култура Грађанско васпитање Физичко васпитање Народна традиција

2.	Геометрија	8	17	<p>-Предмети облика лопте, ваљка, квадра и коцке. -- Упоредивање предмета по облику, ширини, висини и дебљини.</p> <p>-Дуж, полуправа и права. Цртање разних кривих и изломљених линија. Отворена и затворена изломљена линија.</p> <p>-Уочавање и цртање правоугаоника и квадрата на квадратној мрежи.</p>	<p>1.2.МА.1.2.1. 1.2.МА.1.2.2. 1.2.МА.1.2.3. 1.2.МА.2.2.1. 1.2.МА.2.2.2</p>		
3.	Мерење и мере	3	7	<p>-Мерење дужи помоћу метра, дециметра и центиметра.</p> <p>-Мере за време: час, минут, дан, седмица - недеља, месец.</p> <p>-Однос између јединица упознатих мера.</p>	<p>1.2.МА.1.4.1. 1.2.МА.2.4.1 1.2.МА.2.4.2. 1.2.МА.3.4.1.</p>		

ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА II РАЗРЕД - МАТЕМАТИКА

Наставна тема	НИВО ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Природни бројеви и операције са њима	<p>1.2.МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини</p> <p>1.2.МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са једном операцијом сабирања или одузимања у оквиру прве стотине</p> <p>1.2.МА.1.1.3. множи и дели таблично</p> <p>1.2.МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом</p> <p>1.2.МА.1.3.1. уме да израчуна половину, неке целине</p>	<p>1.2.МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројни систем</p> <p>1.2.МА.2.1.2. уме да одреди десетицу, најближу датом броју</p> <p>1.2.МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза</p> <p>1.2.МА.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције</p> <p>1.2.МА.2.1.5. уме да решава једноставне једначине</p>	<p>1.2.МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака</p> <p>1.2.МА.3.1.2. зна својства операција сабирања и уме да их примени.</p> <p>1.2.МА.3.1.3. уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет</p> <p>1.2.МА.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми</p>
Геометрија	<p>1.2.МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа)</p> <p>1.2.МА.1.2.2. зна јединице за мерење дужине</p> <p>1.2.МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица</p>	<p>1.2.МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни</p> <p>1.2.МА.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине</p>	
Мерење и мере	<p>1.2.МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама</p>	<p>1.2.МА.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама</p> <p>1.2.МА.2.4.2. зна јединице за време (минут, сат, дан, месец, година) и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама</p>	<p>1.2.МА.3.4.1. зна јединице за време (минут, сат, дан, месец, година) и уме да пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама</p>

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДМЕТА СВЕТ ОКО НАС ЗА II РАЗРЕД

Циљ

наставе наставног интегрисаног предмета СВЕТ ОКО НАС је да усвајањем знања, умења и вештина деца развијају своје сазнајне, физичке и креативне способности, а истовремено спознају и граде ставове и вредности средине у којој одрастају као и шире друштвене заједнице. Откривањем света код деце се развијају сазнајне способности, формирају се основни појмови и постепено граде основе за систем појмова из области природе, друштва и културе. Истовремено се стичу знања, умења и вештине које им омогућавају даље учење.

Већина циљева и задатака овог предмета постиже се кроз непосредну истраживачку активност деце и ненаметљив подстицај и подршку наставника путем следећих активности: посматрања, описивања, процењивања, груписања, праћења, бележења, практиковања, експериментисања, истраживања, сакупљања, стварања, играња, активности у оквиру мини-пројекта,... применом савремених наставних метода.

Задаци

- развијање основних појмова о непосредном природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;
- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- способност за самостално учење и проналажење информација;
- стицање елементарне научне писмености и стварање основа за даље учење;
- развијање еколошке свести.
- подстицање дечјих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу;
- решавање једноставних проблем-ситуација кроз огледе, самостално и у тиму;
- развијање одговорног односа према себи и окружењу и уважавање других.

Оперативни задаци

- формирање елементарних научних појмова из природних и друштвених наука;
- овладавање почетним техникама сазнајног процеса и почетним методама и техникама учења;
- подстицање дечјих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу у складу са њиховим когнитивно-развојним способностима;
- подстицање и развијање истраживачких активности деце;
- подстицање уочавања узрочно-последичних веза, појава и процеса, на основу различитих параметара;
- описивање и симулирање неких појава и моделовање једноставних објеката у свом окружењу;
- слободно исказивање својих запажања и предвиђања и самостално решавање једноставних проблем-ситуација;
- развијање различитих социјалних вештина и прихватање основних људских вредности за критеријум понашања према другима;
- развијање одговорног односа према окружењу као и интересовања и спремности за његово очување.

Начин остваривања програма

-полази се од несистематизованих искуствених сазнања детета и иде ка општем, научно заснованим систематизованим знањима из области друштва, природе и културе

-кроз остваривање утиче се на развој ученика, њихових интелектуалних способности, практичних вештина, ставова и вредности

-применити при избору програмске грађе концепцију спиралних кругова у циљу формирања елементарних појмова и постављања мреже за систем појмова

-наставни садржаји су усмерени на развој интелектуалних, психофизичких, когнитивних и социјалних сфера личности детета

-кроз различите активности формирати елементарне појмове и поставити мрежу за систем појмова у складу са узрастним карактеристикама ученика

-кроз одређене циљеве наглашавати васпитну компоненту образовања

-кроз одређене оперативне задатке и активности стичу се умења и навике, развијају вештине и формирају ставови из области: екологија, демократичност, здравље и технологија.

УГЛЕДНИ ЧАСОВИ

-Ученици трећих разреда ће одржати час презентовања реферата учницима другог разреда на тему: Животиње.

АКТИВНОСТИ

свет око нас

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА
<ul style="list-style-type: none">- упознаје садржаје који ће се реализовати у току године- записује и илуструје поједине садржаје у свесци- повезује претходна знања и искуства са новим- изводи огледе сам или у групи уз помоћ учитеља- уочава узрочно-последичне везе између догађаја- прати промене на биљкама и животињама у окружењу- одржава чистоћу просторија у школи и дому- усвајају правила понашања у саобраћају- развијају способност сналажења у различитим ситуацијама- усвајају нове појмове о оријентацији у простору- упознају различите облике рељефа- упознају карактеристике вода- усвајање и проширивање знања о кретању у простору времену- формира и активно користи јединице за време: година, месец, седмица, дан, час и минут	<ul style="list-style-type: none">- упознаје ученике са планираним садржајем- благовремено, пажљиво и адекватно се припрема за час- одабира методе, облике и средства за дату наставну јединицу- упућује ученике како да воде белешке у свесци и да праве паное- припрема и прави материјале- слике, записе и моделе које користи при обради садржаја- излаже садржаје ученицима на адекватан и прихватљив начин- помаже ученицима у припреми и извођењу огледа на часу- припрема простор и услове за рад у школи са ученицима- уредно води педагошку документацију- организује акције сакупљања секундарних сировина и рециклажу- упућује ученике на различите изворе знања- контролише гајење биљака у учioniци- подстиче ученике да помажу једни другима у раду- организује квизове знања сам и са ученицима

<ul style="list-style-type: none"> - проширују знања о годишњим добима - проширују знања о неживој природи - проширују знања о човеку као делу живе природе - помаже друговима у раду - проналазе и користе друге изворе сазнања ван школе - истражују врсте биљног и животињског света из окружења - припремају и организују квиз знања са друговима и учитељем из пређене области - сакупљају фотографије - саде биљке у учионоци - проналазеи доносе различите предмете и материјале као помоћ за извођење експеримената - цртају поједине елементе и дешавања из природе - усвајају правила тимског рада и рада у пару. 	<ul style="list-style-type: none"> - проналази и доноси различите предмете и помоћна средства за извођење експеримената у школи - прати рад сваког ученика и евидентира све промене - награђује све активности ученика које су одраз његовог већег рада - сарађује са родитељима и информише их о активностима деце - сарађује са ПП службом у циљу побољшања рада - благовремено реагује на тешкоће у раду ученика - упућује ученике у правила и значај тимског рада и рада у пару - прати и усклађује рад појединих ученика ради побољшања успеха
---	---

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – СВЕТ ОКО НАС, II РАЗРЕД

Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
Наставна средства	Уџбеник	Марела Манојловић, Бранкица Вељковић, Свет око нас, уџбеник за други разред, Едука, Марела Манојловић, Бранкица Вељковић, Свет око нас, Радна свеска за други разред, Едука,	
	Остало	Илустрације, енциклопедије, часописи; видео бим; ТВ; аутентични прир. и друштв. извори (као најверодостојнији показатељ стварности) Приручник за учитеље за наставу Света око нас, у другом разреду основне школе, ЕДУКА	
Наставне методе	Вербална, текстуална, демонстративна, илустративна, решавање проблем-ситуација, амбијентално учење, игра, кооперативне и интерактивне методе		
Иновације	Настава у природи, посећивање позоришних представа, израда паноа, интегративни дан (предлози: животиње, мерење времена)		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности	
	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно (посматрање, уочавање, описивање, процењивање, груписање, праћење, бележење, практиковање, истраживање, сакупљање, стварање, играње, експериментисање, активности у оквиру мини – пројекта)	
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица		
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци		
Сарадња	... са другим одељењима, са родитељима, другим школама, позориштима, музејима, организацијама, културним институцијама и другим установама локалне заједнице; сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији заједничких пројеката, размени искустава (Стручна друштва, ЦК, ДУБ, ПД Н.Бгд.)		
Јавни час			

Ред.бр. теме	Наставна тема	Број часова		Програмски садржаји	Стандарди		Начин провере остварености стандарда	корелација
		обрада	остало					
1.	Жива и нежива природа	16	12	<p>Заједничке особине живих бића. Процеси који се одвијају у живим бићима. Разлике међу живим бићима у зависности од средине у којој живе. Разноврсност биљака у мојој околини. Разноврсност животиња у мојој околини. Значај биљака и животиња за човека. Човек као део живе природе. Где све има воде (облици појављивања). Ваздух свуда око нас, како препознати ваздух. Сунце - извор светлости и топлоте и услов живота. Земљиште - услов за раст и развој. Промене у природи и активности људи у зависности од годишњих доба. Нераскидива веза живе и неживе природе.</p>	<p>1.2.СОН.1.1.1. 1.2.СОН.1.1.2. 1.2.СОН.1.1.3. 1.2.СОН.1.2.1. 1.2.СОН.1.3.1. 1.2.СОН.2.1.1.</p>	<p>1.2.СОН.2.1.2. 1.2.СОН.2.2.1. 1.2.СОН.2.2.2. 1.2.СОН.2.3.1. 1.2.СОН.3.1.1. 1.2.СОН.3.3.1.</p>	<p>Усмена провера Контролна вежба</p>	<p>Српски језик, Ликовна култура Музичка култура, Грађанско васпитање, Математика</p>
2.	Где живи човек	9	6	<p>Насеља (појам и врсте насеља некад и сад). Рељеф и површинске воде у месту и околини. Правила понашања у групи (права и одговорности припадника групе, обичаји, традиција и празници некад и сад). Сналажење у насељу. Саобраћај у насељу (врсте саобраћаја и комуникације, саобраћајна средства, ред и безбедност и култура понашања у саобраћају...)</p>	<p>1.2.СОН.1.2.1. 1.2.СОН.1.5.1. 1.2.СОН.1.5.2. 1.2.СОН.1.5.3. 1.2.СОН.1.5.4.</p>	<p>1.2.СОН.1.6.1. 1.2.СОН.2.2.2. 1.2.СОН.2.5.1. 1.2.СОН.2.6.1. 1.2.СОН.3.5.1.</p>	<p>Усмена провера Контролна вежба</p>	

3.	Људска делатност	10	7	Човек ствара. Разноврсност материјала. Основна својства материјала (тврдоћа, еластичност, пластичност...) и њихов значај. Понашање материјала под механичким утицајима. Утицај топлоте на тела. Топлотна проводљивост материјала. Могућност наелектрисавања тела. Електрична проводљивост материјала.	1.2.СОН.1.2.1. 1.2.СОН.1.3.1. 1.2.СОН.1.3.2. 1.2.СОН.1.3.3.	1.2.СОН.2.2.1. 1.2.СОН.2.3.1. 1.2.СОН.2.3.2. 1.2.СОН.3.3.1.	Усмена провера Контролна вежба	
4.	Кретање у простору и времену	9	3	Дан, одређивање доба дана, трајање дана. Кретање у простору и времену. Шта све утиче на брзину кретања тела. Брзина кретања организама у зависности од облика тела и средине у којој живе. Мерење времена (појам сата и коришћење часовника). Временске одреднице: дан, седмица, месец, година. Делови године - годишња доба. Сналажење на временској ленти.	1.2.СОН.1.4.1. 1.2.СОН.1.4.2	1.2.СОН.1.4.3. 1.2.СОН.1.4.4.	Усмена провера Контролна вежба	
УКУПНО		44	28					

ОПШТИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ЗА II РАЗРЕД – СВЕТ ОКО НАС

Наставна тема	НИВО ПОСТИГНУЋА – ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Жива и нежива природа	1.2.СОН. 1.1.1. знако и шта чини живу и неживу природу	1.2.СОН.2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима	1.2.СОН.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима
	1.2.СОН.1.1.2. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавању.	1.2.СОН.2.1.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи	
	1.2.СОН.1.1.3. препознаје и именује делове тела живих бића		
Екологија	1.2.СОН.1.2.1. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе	1.2.СОН.2.2.1. разликује обновљиве и необновљиве природне ресурсе	
		1.2. СОН.2.2.2. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити	
Материјали	1.2.СОН. 1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха	1.2.СОН.2.3.1. зна својства воде и ваздуха: агрегатно стање и кретање	1.2.СОН .3.3.1. разуме како загревање и хлађење воде и ваздуха утичу на појаве у природи
	1.2.СОН.1.3.2. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност.	1.2.СОН.2.3.2. разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису.	
Кретање и оријентација у простору	1.2.СОН .1.4.1. уме да препозна кретање телау различитим појавама		
	1.2.СОН.1.4.2. зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна		
	1.2.СОН. 1.4.3. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година		

	1.2.СОН .1.4.4. уме да прочита тражене информације са часовника и календара		
Друштво	1.2.СОН. 1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови	1.2.СОН.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова.	1.2.СОН .3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима
	1.2.СОН. 1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу		
	1.2.СОН. 1.5.3. зна које људске делатности постоје и њихову улогу		
	1.2.СОН.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите		
Држава Србија и њена прошлост	1.2.СОН .1.6.1. зна основне типове насеља	1.2.СОН.2.6.1. препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини.	

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА ПРЕДМЕТА ЛИКОВНА КУЛТУРА ЗА II РАЗРЕД

Циљ:

Циљ васпитно образовног рада у настави ликовне културе јесте да се потстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци:

Задаци наставе српског језика су:

- настава ликовне културе има задатак да развије способност ученика за опажање облика, величине, светлине, боја, положаја облика у природи
- да развије памћење, повезивање опажајних информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава
- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно- визуелног изражавања
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те може помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности
- да ствара интересовање и потребу за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара

Оперативни задаци:

- схвате ликовно - визуелни рад као израз индивидуалног осећања, доживљаја и стваралачке имагинације
- опажају, сећају се, објашњавају и реконструишу појаве или ситуације
- стекну искуства о: оплемењивању животног и радног простора, контрасту облика, карактеру облика, коришћењу материјала за рад, визуелним знаковима, опажањима облика у кретању, компоновању, рекомпоновању, дејству светлости на карактер облика
- развију навику лепог писања
- развију осетљивост за лепо писање (ћирилична и латинична палеографија)

Начин остваривања програма

- гледањем и уочавањем природе и урбане околине око себе
- ослањањем на ученичка сазнања
- коришћењем технике цртања графитном оловком, акварела, воштаног пастела, технике вајања глине и пластелина
- разговором са ученицима о простору и односима у истом
- гледањем и уочавањем природе и околине око себе

- ослањањем на раније стечена искуства ученика
- применом ликовних техника
- разговором и гледањем
- цртаних филмова
- разговором о садржају цртаног филма
- цртањем и вајањем правимо сопствену причу или представу
- разговором и ослањањем на већ доживљене ситуације из живота ученика
- игре са светлосним изворима
- повезивањем са културноуметничким наслеђем
- откривањем текстуре материјала путем додира
- разговор о текстури материјала
- применом ликовних техника
- разговор о појму дизајн и употреби дизајнираних предмета у свакодневном животу
- прављењем сопственог дизајна
- разговором о свакодневним ситуацијама изазивамо код ученика перформанс о неком предмету
- комбинованим техникама и на основу претходних искустава ствара се нови перформанс
- повезивањем појма спајања са искуствима ученика
- уочавањем веза у природи и окружењу

АКТИВНОСТИ

ликовна култура

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА
<ul style="list-style-type: none"> - упознаје се са планираним садржајима за други разред - повезује претходна знања и искустава са новим - опажа боје, светлост, облике, величине у природи - развија памћење и повезује опажене информације као основа за увођење у визуелно мишљење - разликује и повезује дводимензионалне и тродимензионалне облике - усваја знања о боји и ликовним техникама - комбинује ликовни рад са другим медијима (звук, покретом, сценским покретом, литералним изразом) - препознаје ликовне технике - црта, слика и ваја према датим захтевима - редовно доноси прибор и извршава своје обавезе - прави идејна решења за сценски простор 	<ul style="list-style-type: none"> - упознаје ученике са предвиђеним садржајима за ову годину - редовно се припрема за наставу - развија љубав према свим облицима уметности - развија моторичке способности ученика - подстиче ученике да лепо пишу - подстиче ученике на рад - ослобађа ученике страха од неуспеха подстицајима и похвалама - обучава ученике како да врше анализу радова и да праве изложбе - подстиче сарадњу и помоћ у току рада између ученика - подстиче ученике да бирају медије и организује час или део часа по својој жељи - упућује ученике на различите изворе знања - прати рад сваког ученика и евидентира сва промене - награђује све активности ученика које су одраз његовог већег рада

- прави сцену
- израда маски
- израда костима
- ствара нове предмете преобликовањем материјала или предмета њиховим спајањем
- развија навику за коришћење знакова и симбола
- развија навику и осећај за лепо писање
- самостално користи различите материјале за рад
- помаже другу у раду
- врши анализу успешности свог и других радова
- прави изложбе радова
- комбинује више ликовних техника

- на време реагује на тешкоће у раду ученика
- сарађује са родитељима и информисе их о активностима деце

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – ЛИКОВНА КУЛТУРА II РАЗРЕД

<p>Циљеви и задаци предмета</p>	<p>Циљ васпитно - образовног рада у настави ликовне културе јесте да се потстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.</p> <p>Задаци:</p> <ul style="list-style-type: none"> - настава ликовне културе има задатак да развије способност ученика за опажање облика, величине, светлине, боја, положаја облика у природи - да развије памћење, повезивање опажајних информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење - стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава - стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно- визуелног изражавања - развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности - развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те може помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава - развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности - да ствара интересовање и потребу за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара 		
<p>Годишњи фонд часова</p>	<p>72</p>	<p>Недељни фонд часова</p>	<p>2</p>

Наставна средства	Уџбеник	
	остало	Прибор за цртање, сликање, вајање, илустрације
Наставне методе	Настава у природи, посећивање позоришних представа, израда паноа, интегративни дан(годишња доба)	
Иновације	Посећивање позоришних представа, израда паноа, интегративни дан (годишња доба)	
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности
	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно(посматрање, опажање, уочавање, разговор, дискутовање, цртање, сликање, обликовање и вајање, анализа и синтеза, упоређивање и обрада материјала, практичан рад, комбиновање)
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица	
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци	
Сарадња	са другим одељењима, родитељима, другим школама, позориштима, музејима, организацијама(Пријатељи деце, ДУБ,...) културним институцијама и другим установама локалне заједнице (Црвени крст, Дом здравља,...)	
Јавни час		

1.	Кретање облика у простору	4	2	-Кретање више облика у простору, кретање једног облика у простору. -Природна и вештачка светлост, силуета, сенка (сопствена и бачена), фигура и позадина, светло и сенка у фигури. -Израда маски, костима и сцене.	Практичан рад Кроз вежбе Естетска анализа радова	Српски језик Математика Музичка култура Свет око нас Физичко васпитање Грађанско васпитање Народна традиција
2.	Дејство светлости на карактер облика	6	4	-Писање латиничких слова упоредо са ћириличким словима.		
3.	Амбијент и сценски простор	6	2	-Писање латиничких и ћириличких слова у складу са калиграфским принципима.		
4.	Контраст као мотивација за	18	2			

	опажање облика			-Природни и вештачки облици, слагање - разлагање, разлагање - слагање, једнобојан - вишебојан, обрађен - необрађен, прав - крив, једноставан - сложен, испупчен - удубљен. -Печат, грб, симболи, словни и нотни знаци. -Једнобојна композиција употребних предмета. -Вербални опис, текст, фотографија... -Преобликовање материјала или предмета њиховим спајањем		
5.	Разне врсте знакова и симбола	2	2			
6.	Једнобојна композиција употребних предмета колаж	2	2			
7.	Замишљања	6	2			
8.	Лепо писање са калиграфијом	4	2			
9.	Преобликовање материјала или предмета њиховим спајањем везивањем	2	4			

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Циљ васпитно-образовног рада у настави музичке културе јесте развијање инересовања, музичке осетљивости и креативности; оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања; развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свог и других народа.

Задаци:

- неговање способности извођења музике (певање и свирање),
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука,
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање звука),
- упознавање традиционалне и уметничке музике свога и других народа,
- развијање критичког мишљења (исказивање осећања о музици која се изводи и слуша),
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- певају по слуху;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике;
- свирају на дечјим музичким инструментима;
- изводе дечје, народне и уметничке музичке игре.

Начин остваривања програма

Настава музичке културе остварује се међусобним прожимањем следећих музичких активности:

- певање и свирање, уз поступно упознавање и усвајање ритмичких структура, музичког писма и интонације;
- слушање музике и усвајање основних појмова из опште музичке културе;
- активности у музичком стваралаштву.

У разредној настави певање и свирање остварује се по слуху, опонашањем демонстрације учитеља, или уз помоћ различитих звучних и визуелних помагала (цртежа, односно неких договорених знакова с ученицима). Пожељно је повезивање музичких садржаја са садржајима осталих наставних предмета уколико је то могуће остварити.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – МУЗИЧКА КУЛТУРА II РАЗРЕД

Циљеви и задаци предмета	Циљ васпитно-образовног рада у настави музичке културе јесте развијање инересовања, музичке осетљивости и креативности; оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања; развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свог и других народа.		
Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Наставна средства	Уџбеник	/	
	Остало	КД- Музичка култура за 2.разред, видео бим; ТВ; ритмичке ударалке (бубањ, штапићи, звечке, триангл, чинели), металофон, фрулица	
Наставне методе	Вербална, демонстративна, илустративна, текстуална, практичног рада		
Иновације	Посећивање установа културе, настава у природи, интегративни дан (предлози: Животиње и Мерење времена)		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности	
	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно	
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица		
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, локална заједница		
Сарадња	Са другим одељењима, са родитељима, другим школама, позориштима, музејима, организацијама (Пријатељи деце, ДУБ...), културним институцијама ио другим установама локалне заједнице (Црвени крст, Саобраћајна комунална полиција, ватрогасци...); тимски рад (сарадња наставника унутар и између стручних актива школе)		
Јавни час			

Ред.бр. теме	Наставна тема	Број часова		Програмски садржаји	Стандарди	Начин провере	Корелација
		обрада	остало				
1.	Извођење музике	20	5	Бројалице, песме, музичке игре, слушање музике и свирање на дечјим инструментима.		Практичан рад ученика, самостално и у групним изведбама. Мотивисаност за рад и залагање на часу. Заинтересованост за активности.	Српски језик, Ликовна култура, Свет око нас, Математика, Енглески језик, Грађанско васпитање, Физичко васпитање,
2.	Слушање музике	6	3				
3.	Стварање музике		2				
	УКУПНО	26	10				

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДМЕТА ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ ЗА II РАЗРЕД

Циљ

наставе физичког васпитања је да разноврсним и систематским моторичким активностима, повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, доприносе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци:

- подстицање раста, развоја, утицање на правилан развој тела
- развој и усавршавање моторичких способности
- стицање моторичких умења која су, као садржаји, утврђени програмом физичког васпитања и стицања теоријских знања неопходних за њихово усвајање
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја
- формирање морално-вољних квалитета личности
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада
- стицање и развијање свести о потреби знања, чувања здравља и заштити природе и човекове средине

Оперативни задаци

- задовољавање основних дечјих потреба за кретањем и игром;
- развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге;
- стицање моторичких знања у свим природним (филогенетским) облицима кретања у различитим условима: елементарним играма, ритмици, плесним вежбама и вежбама на тлу;
- упознавање са кретним могућностима и ограничењима сопственог тела;
- стварање претпоставки за правилно држање тела, јачање здравља и развијање хигијенских навика;
- формирање и овладавање елементарним облицима кретања – „моторичко описмењавање“;
- стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад.

Начин остваривања програма

Програмска концепција физичког васпитања заснива се на јединству наставних, ваннаставних и ваншколских организационих облика рада.

Програм физичког васпитања омогућује ученицима развој физичке способности, знања и умења.

У циљу што боље реализације програма неопходно је реализовати: утврђивање стања, одређивање радних задатака за појединце и групе ученика, утврђивање средстава и метода, за остваривање радних задатака, праћење и вредновање ефеката рада, оцењивање.

Програмски задаци остварују се: на редовним часовима, кроз ванчасовних и ваншколских облика рада, излете, крос, дане спорта, такмичења, слободне активности...

Процес физичког васпитања усмерен је на: развијање физичких способности, усвајање моторичких знања, умења и навика, теоретско образовање. Ученицима који услед ослабљеног здравља, смањених физичких и функционалних способности, лошег држања тела и телесних деформитета не могу да прате обавезни програм, обезбеђен је корективно-педагошки рад, који се реализује у сарадњи са одговарајућом здравственом установом.

Програмски садржаји односе се на оне вежбе и моторичке активности које чине основ за стицање трајних навика за вежбање и за које школа има највише услова да их реализује.

Ради остваривања постављених програмских задатака, одређеним законским регулативама, прецизира се обавеза школе да обезбеди све просторне и материјалне услове рада за успешно остваривање врло сложених друштвених интереса који се остварују кроз школско физичко васпитање.

АКТИВНОСТИ

физичко васпитање

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА
<ul style="list-style-type: none">- упознаје се са планираним садржајима за други разред- редовно доноси опрему за час- повезује претходна знања и искуства са новим- прати упутства учитеља на часу и правилно их извршава- примењује стечена знања и умења у игри, такмичењу- усваја правила понашања- изводи вежбе на тлу - вежбе обликовања, колут напред, колут назад, свећу- вежба технику ходања и трчања- вежба технику скакања, прескакања и наскакања- изводи скок удаљ и увис- прескаче вијачу	<ul style="list-style-type: none">- упознаје ученике са садржајима које ће обрађивати у току године- благовремено и адекватно се припрема за сваки час- упућује ученике на повезивање претходних знања са новим садржајима- припрема простор и услове за час- уредно води педагошку документацију- упућује ученике како да врше процену свог и туђег рада- подстиче ученике на рад и активности- прати рад сваког ученика и евидентира све промене- награђује све активности ученика које су одраз његовог већег рада и труда- благовремено реагује на тешкоће у раду ученика

<ul style="list-style-type: none"> - вежба бацање и хватање великих и малих лопти - савладава пењање уз разне справе - изводи вежбе вишења на разним справама - изводи вежбе равнотеже - изводи вежбе са реквизитима (палица, обруч, вијача) - изводи ритмичке вежбе - плеше народне плесове 	<ul style="list-style-type: none"> - сарађује са родитељима и информише их о активностима деце - упућује ученике у правила и значај тимског рада и рада у пару - показује како се раде вежбе обликовања и други елементи - обезбеђује справе и реквизите за реализацију садржаја - едукује ученике о здравој и правилној исхрани - указује на могуће повреде услед непоштовања правила и захтева током вежбања - упућује ученике на редовно одржавање хигијене тела и опреме
---	---

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ, II РАЗРЕД

<p>Циљеви и задаци предмета</p>	<p>Циљ физичког васпитања је да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.</p> <p>Задаци су: подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела; развој и усавршавање моторичких способности; стицање моторичких умења која су, као садржаји, утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање; усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја; формирање морално-вољних квалитета личности; оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада; стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.</p>		
<p>Годишњи фонд часова</p>	108	<p>Недељни фонд часова</p>	3
<p>Наставна средства</p>	<p>Уџбеник</p>	/	
	<p>Остало</p>	Справе и реквизити за наставу физичког васпитања: лопте, вијаче, чуњеви, шведски сандук, струњаче, кегле, рипстоли, клупе, греде.	

Наставне методе	Вербална, демонстративна, показивања, практичних радова	
Иновације	Настава у природи, основна обука тениса, посећивање позоришних представа, израда паноа, интегративни дан(предлози:животиње, мерење времена)	
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности
	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно(ходање, трчање, кретање, посматрање, обликовање корака, скакање, прескакање,бацање, хватање, добацивање, пребацивање, гађање, пењање, кретно естетско обликовање, опажање, вежбе са реквизитима, плесање, играње)
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица, физкултурна сала	
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци	
Јавни час		
Сарадње	Са другим одељењима, са родитељима, са другим школама, позориштима, музејима, организацијама (Пријатељи деце, ДУБ...), културним институцијама и другим установама локалне заједнице (Црвени крст, саобраћајна и комунална полиција, ватрогасци, Дом здравља...), тимски рад (сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији различитих пројеката, размени искустава...	

Ред. бр.теме	Наставна тема	Број часова		Програмски садржаји	Начин провере	Корелација	*остали садржаји
1.	Ходање и трчање	12	10	Поновити вежбе из првог разреда и комбиновати их са ходањем у кретању, опружањем колена стајне ноге, предножно погрченом замајном (са згрченим предножењем) и правилним радом руку. Ходање, и на знак, промена правца. Поређати палице (обруче, вијаче) на уздужну линију спортских терена: трчање преко препрека са постављањем предњег дела стопала на уздужну линију. Брзо трчање до 10 метара и прелазак у	Практичан рад Кроз вежбе	Српски језик Математика Музичка култура Свет око нас Грађанско васпитање Народна традиција	- Стројеве вежбе и вежбе обликовања (за отпочињање сваког часа; у припремном делу сваког часа) - Излети - Крос (два пута годишње)

				спорије трчање са заустављањем. Трчање са променом правца, брзо-спорије; брзо трчање до 30 метара. Организовати игре са различитим облицима ходања и трчања			
2.	Скакање и прескакање	7	7	Поновити вежбе из првог разреда. Прескакање вијача и палица поређаних на тлу, једноножним и суножним одскоком, комбинације, једноножни скокови наизменичном ногом преко поређаних вијача или палица; по две вијаче или палице сукцесивно поређане као "канал": једноножним одразом испред вијаче суножним одскоком прескочити сукцесивно поређана три до четири "канала".			- Дани спорта (два пута годишње) - Такмичења (трчање на 30м, скок удаљ, Турнири у фудбалу и „Између две ватре“) - Здравствено васпитање (на сваком часу)
3.	Вежбе (скакања и прескакања) упором рукама	2	6	<p>Поновити вежбу из првог разреда, са мало израженијим ослонцем на руке. Боком поред шведске клупе (ниске греде), упор и одскоком једне ноге прескочити клупу, доскочити на другу ногу. Исто, са маказицама изнад клупе.</p> <p>Скок удаљ и увис. Прескакање кратке вијаче у месту са међупоскоком и комбиновати са скоковима без међупоскока; прескакање вијаче с ноге на ногу; прескакање дуге. Организовати игре од научених вежби.</p> <p>Припремна вежба за прескок Суножни скокови са одскочне даске и спојено доскок на струњачу. Из малог залета одразом са једне ноге наскок на одскочну даску или обележену површину на тлу, одскок увис и доскок на тло</p>			
4.	Вежбе бацања и	5	5	Поновити бацање лоптице из места у одговарајући			

	хватања			<p>циљ; комбиновати вежбу из ходања. Вежбе руковања лоптом: бацити лопту увис, окренути се за 360°, или плеснути рукама, лопту ухватити после одскока од тла; лопту ухватити и водити у месту једном па другом руком; исто, али лопту после хватања и вођења у месту, додати пару са једном руком ако је лопта мањег обима и са две руке лопту ако је лопта већег обима. Вођење лопте у ходању и трчању. Додавање са две руке у пару у ходању. Гађати лоптом у импровизовани кош или гол (једном и са обе руке).</p> <p>Организовати игру са коришћењем вежби хватања и додавања, вођења и гађања.</p>			
5.	Вежбе вишења и пењања	3	6	<p>Дохватно вратило: помицање улево и удесно погрченим ногама у вису предњем; помицање улево и удесно, у вису предњем са окретом 180° укрштеним хватом. Узмак корацима уз косу површину, нагласити правилан завршни положај - упор. Њихање уз помоћ.</p> <p>Пењање: уз лестве - поновити из претходног разреда и комбиновати са пењањем бочно, са наизменичним прехватањем и опирањем истовремено са обе ноге.</p>			
6.	Вежбе на тлу	13	6	<p>Упор чучећи, померањем руку напред, упор лежећи за рукама; померањем руку назад, упор лежећи пред рукама.</p> <p>Два повезана колута напред; колут напред и спојено скок пруженим телом; колут напред из упора стојећег опружених ногу). Из упора за рукама (лопта - медицинка на тлу иза шака), ослањањем ногу на притку рипстола, греду или коцку, тако да су ноге у зглобу кука савијене за</p>			

				<p>90°: опружањем ногу и одгуривањем колут преко лопте; из почучња на крају повишене површине (два оквира поклопца од сандука, две наслагане струњаче), опружањем у зглобовима колена и малим одскоком, колут напред преко медецинке.</p> <p>Комбиновати два спојена колута напред: један из чучња у чучањ, а други повезати опружањем ногу преко лопте, до става усправно, скок увито.</p> <p>Колут назад, из чучња у чучањ</p> <p>. Даље увежбавати комбинацију из првог разреда и додати два повезана колута напред и колут назад.</p> <p>Организовати мале полигоне и одељењско такмичење у обавезној вежби.</p>			
7.	Вежбе равнотеже	6	3	<p>На тлу и греди: упор клечећи на једној нози, заножити другом "мала вага"</p> <p>Ниска греда, клупа: поновити ходања из првог разреда; ходање са привлачењем на целом стопалу и у успону: истом ногом целом дужином клупе, истом ногом са неколико корака, наизменично, једном па другом; ходање на целом стопалу, опружене стајне и са предножењем друге ноге (висина предножења према могућностима).</p> <p>Наскок: кораком, левом или десном ногом на почетак греде (бочно) до става заножно другом ногом. На крају греде, код сваке вежбе чучањ опружањем потиљачног зглоба и кичменог стуба, окрет у чучњу за 180°, став усправно</p> <p>Организовати одељењско такмичење у обавезном саставу.</p>			
8.	Вежбе реквизитима	4	4	<p>Реквизите (палице, вијаче, обручи, коцке и обручи) користити приликом вежби обликовања,</p>			

				обучавања и увежбавања појединих садржаја, како је наведено у програму за први разред.			
9.	Ритмичке вежбе	6	3	<p>Поновити елементе ходања и трчања из првог разреда. Дечји поскок са докораком.</p> <p><i>Вијача:</i> поновити елементе из програма за први разред и повезати их у композицију: њихање у бочној равни назад-напред, кружење, отворити је у предручењу, два суножна поскока са међупоскоком, два суножна поскока без међупоскока са окретањем вијаче напред, њихање и кружење у бочној равни на супротној страни, исти скокови, али са окретањем вијаче назад, зауставити вијачу у предручењу и наставити четири поскока с ноге на ногу обртањем вијаче напред, став спетни, предручење.</p> <p>Плесови: Ми смо деца весела. Једно коло по избору.</p>			
				<p>Минимални образовни захтеви</p> <p>Трчање на 30 метара, са поласком из усправног става: првих 20 метара трчи се по линијама и преко препрека, а иза циља лагано зауставља, без топота стопалима. Залетом и са једноножним одскоком наскок на повишену површину, одскок, хитрим савијањем ногу, обухватањем колена и хитрим опружањем (згрчени положај), меко доскочити на струњачу или песак.</p> <p>Скокови у дубину са сандука, козлића и греде: из усправног става, става спетног и узручења спуштањем у мали почучањ, заручење,</p>			

				<p>Завод за унапређивање образовања и васпитања замахом руку напред и горе, скок у дубину пруженим телом, меки доскок, предручење или узручење.</p> <p>Бацање лоптице у циљ после неколико корака. Обавезна вежба на греди и вежба на тлу. Обавезни састав са вијачом. Вођење лопте левом и десном руком.</p>			
	УКУПНО	58	50				

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ НАРОДНА ТРАДИЦИЈА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД

Циљ:

Остварити директно увођење ученика у активност ревитализације традиције кроз непосредно упознавање материјалне и духовне традицијске културе свог народа и народа у ужем и ширем окружењу.

Задаци:

- усвајање елементарних знања о разлици између фолклорног и актуелног окружења, и то кроз:
 - упознавање са основним фолклорним текстовима (бајке, легенде, приче, песме, пословице)
 - упознавање са дечијим фолклором
 - усвајање елементарних знања о носећим наставним мотивима
- познавање разлике између отвореног и затвореног простора
- познавање разлике између настањивог и ненастањивог простора
- познавање различитих облика становања (пећина, кућа, село, варош, град);
- елементарно познавање структуре традиционалне куће

Оперативни задаци:

- упознавање основних елемената дечјег фолклора;
- знањима везаним за живот у кући и око ње (сеоски –градски) амбијент некада;
- стицање елементарних знања о носећим наставним мотивима (куће и биљке).

Начин остваривања програма

Како год да се осмисли настава овог изборног предмета, компаративни метод остаје незаобилазан због сталне потребе да се традиција сопственог народа ставља у ужи или шири контекст. На овом узрасту то су поређења у рудиментарним формама (пример: град - село, из радње - из баште, лето - зима...) Овај изборни предмет може се - и треба - схватити као интердисциплинарно средство за лакше савлађивање нових и непознатих чињеница (уз помоћ блиских и познатих).

Прво и најважније је изостанак теоријске наставе на млађем узрасту, у шта спадају и сви покушаји потпуне или делимичне реконструкције локалних или општих обичаја и обреда. Такви захвати се предвиђају тек у старијим разредима.

Друга важна препорука тиче се система наставе у овом предмету. Очекује се од наставника да се и сами усавршавају током рада. Тако учење постаје двосмерно будући да и наставник ангажује на истраживачком раду са концепцијом која подразумева и трећу компоненту - активно укључивање и сталну повратну информацију од стране породице, односно њихову реакцију на градиво и начин његовог усвајања.

Да би се обезбедила квалитетна настава у оквиру предмета Народна традиција, неопходно је водити рачуна о три групе основних параметара, од којих су први везани за предмет, други за наставу, а трећи за наставни амбијент.

- Оно што се у оквиру овог предмета проучава, заправо је традицијска култура. У начелу, овим изразом дефинише се култура која се одржава на традицији, усменом преношењу знања и података са колена на колена.

- У најопштијем виду, традицијску (као и сваку другу) културу чине споменици духовне и материјалне природе, те се аналогно томе може говорити о материјалној и духовној традицијској култури.

- У сагласности са предметом у оквиру којег се одвија, настава такође мора имати два основна вида: практични и теоријски.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – НАРОДНА ТРАДИЦИЈА, II РАЗРЕД

Циљеви и задаци предмета	Остварити директно увођење ученика у активности ревитализације традиције кроз непосредно упознавањематеријалне и духовне традицијске културе свог народа и народа у ужем и ширем смислу.		
Годишњи фонд часова	36	Недељно фонд часова	1
Наставна средства	Уџбеник	Свуда Пођи, кући дођи- Силвија Перић, Вилма Нишкановић Народна традиција; Завод за издавање уџбеника	
	Остало	Ризница старих песама, прича, књига, ручних радова,старих фотографија, предмета који су се некада користили ; Илустрације, енциклопедије, часописи; видео бим; ТВ; аутентични прир. и друштв. извори (као најверодостојнији показатељ стварности)...	
Наставне методе	Вербална, демонстративна,илустративна, метода практичних радова, писаних радова, текстуална		
Иновације	Одржавање радионица у сарадњи са родитељима уз остављање могућности за извођење свих активности које су у корелацији са наставним програмом, интегративни дан (пример: животиње, мерење времена)		
Активности	Наставник а	Планира, организује, бира садржаје, реализује,подстиче примену наученог прати ниво савладаности,прикупља потребан материјал, организује изложбе	
	Ученика	Активно учествује у настави - самостално и интерактивно (разговара, пева, игра, приповеда, црта, ручни рад...	
Ресурси	Ученици, родитељи,учитељ, музеји,галерије,учионица, двориште		
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци		
Сарадња	... са другим одељењима, са родитељима, другим школама, позориштима, музејима, организацијама, културним институцијама и другим установама локалне заједнице; сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији заједничких пројеката, размени искустава (Стручна друштва, ЦК, ДУБ, ПД Н.Бгд.).....		
Јавни час			

Редни бр. теме	ТЕМА	Бр. часова	Програмски садржај	Корелација
1.	Биљке	18	<ul style="list-style-type: none"> • Хлеб и биљке -(кратке приче о њима, нпр. о расковнику, о дану-и-ноћи , о ружи, о дрену, о белом луку, о папрати). -познавање основних лековитих трава као што су нана, камилица, мајчина душица, ртањски чај, жалфија, сена, вранилова трава, кантарион, пелен итд. 	Ликовна култура, Музичка култура, Свет око нас, Грађанско васпитање, Физичко васпитање
2.	Кућа	18	<ul style="list-style-type: none"> • Прављење хербаријума • Куће (типови кућа) - огњиште - као центар некадашње куће и почетак сваког шпорета -воду - која некад није била у кући већ се у њу доносила -осветљење - које некад није било на струју. • Град – село • Старо – ново • Некад – сад • Прављење макета 	
	УКУПНО ЧАСОВА	36		

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА ПРЕДМЕТА ЧУВАРИ ПРИРОДЕ ЗА II РАЗРЕД

Циљ:

Развијање свести о потреби могућностима личног ангажовања у заштити животне средине, усвајање и примена принципа одрживости, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину.

Задаци:

- упознавање појма и основних елемената животне средине;
- уочавање и описивање основних појава и промена у животној средини;
- уочавање и описивање појава које угрожавају животну средину;
- развијање одговорног односа према себи и према животној средини;
- развијање навика за рационално коришћење природних богатстава;
- развијање радозналости, креативности и истраживачких способности;
- развијање основних елемената логичког и критичког мишљења;

Оперативни задаци:

- знати појам животна средина и њене елементе;
- препознавање и описивање најочљивијих појава и промена у животној средини;
- стицање знања о појавама које угрожавају животну средину;
- формирање навика и развијање одговорног односа према себи и животној средини;
- развијање радозналости, креативности, истраживачких способности и њихова примена у свакодневном животу;
- развијање основних елемената логичног и критичног мишљења кроз понуђене текстове, фотографије и филмове.

Начин остваривања програма:

Циљ и задаци овог предмета ослањају се али и међусобно допуњавају са већ стеченим знањем из предмета Свет око нас. Активности су креативне, истраживачког типа и развијају радозналост са елементима критичког и логичког мишљења.

Сврха изборног предмета Чуvari природе је упознавање и разумевање појма животне средине, интердисциплинарног приступа у заштити са тежњом за њеним очувањем и унапређивањем за садашње и будуће генерације. Садржај програма није строго дефинисан, већ ученици сами трагају. Садржаје и активности овог предмета, наставник заједно са ученицима може да реализује и ван учионице у непосредној околини. Наставник има

слободу да реализацију наставних садржаја не везује за часовни систем па час (временски) може да буде у функцији програмских садржаја, а садржаји у функцији места извођења наставе. Активности су креативне, истраживачког типа и развијају радозналост са елементима критичког и логичког мишљења.

Улога наставника је да уз примену различитих метода рада, подстиче и усмерава интересовање и креативност ученика у покушају да самостално објасне узрок и последице човековог дејства на природу.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА
<ul style="list-style-type: none"> - планира и реализује шетње по околини; - истражује узрочно-последичне везе у животној средини (ваздух, вода, земљиште и бука); - прати и анализира стање животне средине извођењем огледа и кретањем кроз природу; - изводи огледе ради симулације дешавања у природи; - прави моделе, апликације, фотографије; - прави албум живог света окружења; - користи различите изворе сазнања; - прави паное са важним информацијама о загађењу, угроженим врстама, акцијама; - прави календар за праћење временских прилика у крају; - објашњава кружење материје у природи кроз паное, презентације, предавања; - планира и спроводи акције сакупљања секундарних сировина; - сади дрвенасто и зељасто биље у школи и дворишту; - информише остале ученике о штедњи енергије и сировина; - планира и реализује изложбу кућних љубимаца уз помоћ учитеља; - прави натписе и упозорења за школски простор; - посећује предавања и објекте од значаја за ову област; - организује и спроводи изложбе дечјих радова на дате теме; - реализује акције чишћења учионице и школског дворишта; 	<ul style="list-style-type: none"> - адекватно се припрема за реализацију наставе; - води ученике у шетњу по околини; - помаже ученицима да истражују дешавања у природи; - изводи огледе са ученицима; - са ученицима прави моделе, фотографије, апликације; - објашњава поступак прављења албума; - упућује ученике на различите изворе; - прави паное и презентације са ученицима; - упућује ученике како да праве календар временских прилика у крају; - спроводи акције сакупљања секундарних сировина; - набавља биљке и организује њихово сађење у простору школе; - информише ученике о штедњи енергије и сировина; - помаже ученицима у организовању изложбе кућних љубимаца; - помаже ученицима у прављењу натписа и обавештења за двориште; - организује посете објектима и манифестацијама од значаја за ову област; - помаже ученицима у прављењу изложби радова; - учествује у акцијама чишћења школског простора; - помаже ученицима у прављењу кућица за птице; - похваљује и награђује ученике за све активности и залагања; - прати рад и активност сваког ученика.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – ЧУВАРИ ПРИРОДЕ, II РАЗРЕ

Циљеви и задаци предмета	Развијање одговорног и позитивног односа према животној средини. Уочавање, описивање и стицање знања о појавама које угрожавају животну средину. Стицање основа еколошке културе		
Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Наставна средства	Уџбеник	Чувари природе, Креативни центар	
	остало	Разни материјали и помагала, видео бим; ТВ; фотографије; илустрације, енциклопедије, часописи; аутентични прир. и друштв. извори (као најверодостојнији показатељ стварности)	
Наставне методе	Вербална, илустративно-демонстративна, хеуристичка, писаних радова		
Иновације	Настава у природи, посећивање позоришних представа, музеја, израда панова, интегративни дан (предлози: животиње, мерење времена)		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности	
	ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно (истражује, размишља, упоређује, ствара, закључује, изводи огледе)	
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица		
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци		
Сарадња	... са другим одељењима, са родитељима, другим школама, позориштима, музејима, организацијама, културним институцијама и другим установама локалне заједнице; сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији заједничких пројеката, размени искустава (Стручна друштва, ЦК, ДУБ, ПД Н.Бгд.)...		
Јавни час			

Редни бр. теме	ТЕМА	Бр. часова	Програмски садржаји	Корелација
1.	Животна средина	8	- Вода, ваздух, земљиште (услови живота), биљке и животиње; - творевине људског рада. - Сезонске промене на биљкама и животињама (у спољашњем изгледу и понашању у зависности од годишњих доба, сеоба, презимљавање,...);	Српски језик Ликовна Култура
2.	Природне појаве и промене у животној средини	8	- односи исхране - ланци исхране. - Извори загађивања воде;	Физичко васпитање Музичка култура
3.	Загађивање животне средине	10	- извори загађивања ваздуха; - извори загађивања земљишта; - последице загађивања животне средине; - загађујуће материје у домаћинству (хемикалије, ознаке за опасне материје на амбалажи);	Свет око нас
4.	Заштита животне средине и заштита здравља	10	- понашања која нарушавају изглед творевина људског рада (школа, зграда, споменика културе...); - Брига о биљкама и животињама у непосредној околини (прављење хранилица, појилица и кућица за птице, гајење и заливање биљака...); - најчешће угрожене биљне и животињске врсте из непосредне околине и њихова заштита; - лековита својства неких биљака (нана, камилица, жалфија,...); - рационално коришћење природних богатстава: штедња воде, енергије; - рециклажа (папир, стакло, пластика, метал...); - прављење компоста; Завод за унапређивање образовања и васпитања - правила понашања која доприносе очувању здравља.	
	УКУПНО ЧАСОВА	36		

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДМЕТА РУКА У ТЕСТУ ЗА I РАЗРЕД

Циљ

Назив предмета *Рука у тесту – откривање света* упућује на непосредну активност деце при изучавању појава у природи и откривању света који их окружује. Разматрање питања о природи на раном школском узрасту помаже детету у његовом развоју и успостављању односа са материјалним светом у окружењу. Дете открива да је материјални свет погодан за истраживање и постављање бројних питања. Оно развија своју личност, интелигенцију, критички дух и формира став према реалном свету. На тај начин се мења његова улога, од пасивног посматрача оно постаје истраживач.

Неки циљеви и задаци овог предмета ослањају се на циљеве и задатке предмета *Свет око нас*, чиме се омогућује комплексније додатно разумевање појава у природи, развијање активног и истраживачког односа према окружењу.

Задаци

- Развијање основних појмова из природних наука и њихово повезивање;
- Развијање радозналости и истраживачких способности;
- Развијање основних елемената логичког и критичког мишљења;
- Подстицање усменог и писменог изражавања кроз дискусије и записе о изведеним огледима.

Оперативни задаци

- формирање елементарних научних појмова из природних наука;
- подстицање дечијих интересовања и интелектуалне активности;
- подстицање дечијих питања, истраживања и дискусије;
- препознавање неких критеријума за класификацију материјала и њихово коришћење;
- постављање хипотеза и исказивање претпоставки за решавање проблема;
- предлагање, самостално постављање и извођење једноставних огледа на основу упутства;
- развијање критичког промишљања кроз посматрање и експеримент;
- уочавање узрочно-последичних веза између појава и процеса у окружењу и изведеним огледима;
- решавање једноставних проблем-ситуација, самостално и у тиму;
- развијање критичког односа према информацијама које се добијају чулима;
- препознавање опасности и услова за безбедан рад.

Начин остваривања програма

У оквиру предмета Рука у тесту - откривање света ученицима треба пружити прилику да:

- промишљају и развијају интелектуалну активност и вештине у процесу упознавања и разумевања појава у природи;
- задовоље своју радозналост на различите начине: посматрањем, истраживањем, кроз самосталну активност и добро осмишљен поступак, размишљањем, уношењем малих промена и проверавањем њихових ефеката. Битан је партнерски однос наставник - ученик, који подразумева заједничко формулисање проблема и питања; вођење акција од стране ученика и предвиђање њиховог исхода, тј. постављање хипотеза; објашњавање и континуирано бележење својих запажања у експерименталну свеску. Наставник води и усмерава ученике у раду.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА
<ul style="list-style-type: none">- планира и реализује шетње по околини;- истражује узрочно-последичне везе у животној средини (ваздух, вода, земљиште и бука);- прати и анализира стање природе извођењем огледа и кретањем кроз природу;- изводи огледе ради симулације дешавања у природи;- прави моделе, апликације, фотографије;- прави албум живог света окружења;- користи различите изворе сазнања;- прави паное са важним информацијама- објашњава кружење материје у природи кроз паное, презентације, предавања;	<ul style="list-style-type: none">- адекватно се припрема за реализацију наставе;- води ученике у шетњу по околини;- помаже ученицима да истражују дешавања у природи;- изводи огледе са ученицима;- са ученицима прави моделе, фотографије, апликације;- објашњава поступак прављења албума;- упућује ученике на различите изворе;- прави паное и презентације са ученицима;- организује посете објектима и манифестацијама од значаја за ову област;- помаже ученицима у прављењу изложби радова;- похваљује и награђује ученике за све активности и залагања;- прати рад и активност сваког ученика.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ, II РАЗРЕД

Циљ: Подстицање развоја личности и социјалног сазнања. Овај наставни предмет треба да пружи могућност ученицима да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања и да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходних за формирање аутономне, компонентне, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу, која поштује себе и друге.

Задаци:

- подстицање групног рада, договарање сарадње са вршњацима и одраслима
- подстицање самосвести, самопоштовања и уважавања других
- оспособљавање ученика да препознају и разумеју осећања и потребе и њихову међусобну повезаност, да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге
- развијање комуникативних способности, невербалне и вербалне комуникације, вештина ненасилне комуникације
- оспособљавање ученика за вештину ненасилне комуникације у решавању сукоба
- развијање креативног изражавања
- оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење и сопствено место у њему и да активно доприносе развоју школе по мери детета
- оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечија права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању
- развијање и неговање основних друштвених вредности

Начин остваривања програма

Истицањем битних чинилаца учења кроз размену у кругу, узајамног слушања и сопственог саопштавања, упознати ученике са садржајем предмета, начином рада и правилима којих треба да се придржавају.

Кроз размену, евоцирање цртање, одигравање снова и игру ученици уче да откривају своје особености, међусобне разлике и сличности, упознају себе и друге, узајамно се подржавају, изразе и контролишу своја приватна искуства, артикулишу своје жеље и захтеве, остваре своје право на развој и сагледају себе из различитих перспектива.

Динамичном сменом игровних активности, вежби опуштања, вербалних исказа, невербалног изражавања и разменом подстаћи ученике да артикулишу своје проблеме, користе машту и креативност, постигну смиреност, опажају, препознају и изражавају осећања, диференцирају доживљаје и развијају стратегије за превазилажење непријатних осећања.

Кроз прављење заједничког цртежа у малим групама и игру слагалице ученици се уче да се договарају и сарађују.

Кроз игру улога и размену ученици се уче да препознају осећања и потребе, и *жртве* и *насилника*, превазиђу непожељна понашања и смисле како ће да обрадују једни друге.

Демонстрацијом ефеката различитих врста порука, указивањем на значај јасности у изражавању за међусобно разумевање, стављањем у позицију другог, кроз игру маште и одигравања ситуација из сопственог живота ученици се уче да сагледају осећања другог и нађу рашење које ће задовољити обе стране.

Кроз размену вежбу вођење фантазије и цртање деца се упознају са основним дечјим правима, изражавају своје визије школе и уче како да оствере право на слободу мишљења.

Подстицање на процењивање пређеног програма и сопственог напретка кроз размену у кругу.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА
<ul style="list-style-type: none"> - упознаје се са планираним садржајима за други разред - исказује јасно и разговетно личне ставове,мишљење,осећања,потребе... - комуницира са члановима групе - самостално доноси одлуке и изводи закључке о одређеним ситуацијама - прикупља,одабира,критички анализира,проверава податке из других извора за решавање проблема - прилагођава своје мишљење групи - ради изналажења заједничког решења - води дијалог, преговара, даје аргументе - развија спремност да се супротстави предрасудама и неправди - укључује се у процес одлучивања од заједничког интереса - преузима јавно одговорност за своје поступке - активно учествује у групном раду - прави паное од заједничких и појединачних радова на радионицама - учествује у играма, имитацијама, - пантомими,игрању улога... - упознаје себе,другаре и учитеља - упознаје дечја права и обавезе - упознаје друштвено окружење - упознаје и усваја поступке ненасилне комуникације 	<ul style="list-style-type: none"> - упознаје ученике са садржајима које ће обрађивати током године - благовремено,пажљиво и адекватно се припрема за часове - припрема материјале за радионице - упућује ученике на ненасилну комуникацију - упознаје ученике са дечјим правима и обавезама - упућује ученике на јасно и разговетно изражавање мисли,осећања,потреба... - подстиче ученике на рад у пару или групи - учествује у изради паное од ученичких радова - прати промене код ученика - бележи промене код ученика - информише родитеље о раду ученика

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ, II РАЗРЕД

Циљеви и задаци предмета	<p>Циљ: Подстицање развоја личности и социјалног сазнања. Овај наставни предмет треба да пружи могућност ученицима да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања и да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходних за формирање аутономне, компонентне, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу, која поштује себе и друге.</p> <p>Задаци: подстицање групног рада, договарање сарадње са вршњацима и одраслима, подстицање самосвести, самопоштовања и уважавања других, оспособљавање ученика да препознају и разумеју осећања и потребе и њихову међусобну повезаност, да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге, развијање комуникативних способности, невербалне и вербалне комуникације, вештина ненасилне комуникације, оспособљавање ученика за вештину ненасилне комуникације у решавању сукоба, развијање креативног изражавања, оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење и сопствено место у њему и да активно доприносе развоју школе по мери детета, оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечија права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању, развијање и неговање основних друштвених вредности.</p>		
Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Наставна средства	Уџбеник	/	
	Остало	Папири, бојице, лепак, маказе, луткице	
Наставне методе	Вербална, демонстративна, показивања, практичних радова		
Иновације	Настава у природи, посећивање позоришних представа, израда панона, интегративни дан (предлози: животиње, мерење времена)		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности	
	Ученика		
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица, фискултурна сала		
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци		

Јавни час	
Сарадње	Са другим одељењима, са родитељима, са другим школама, позориштима, музејима, организацијама (Пријатељи деце, ДУБ...), културним институцијама и другим установама локалне заједнице (Црвени крст, саобраћајна и комунална полиција, ватрогасци, Дом здравља...), тимски рад (сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији различитих пројеката, размени искустава...

Редни број теме	ТЕМА	Бр. часова	Програмски садржаји	Корелација
1.	Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима	1	Сусрет наставника, родитеља и ученика Упознавање са садржајем и начином рада	Српски језик, Ликовна култура, Физичко васпитање
2.	Подстицај развоја самосвести,самопоштовања и уважавања других	1	Репортери Поносим се што Изражавање захвалности другоме	
3.	Оспособљавање ученика да препознају и да разумеју сопствена осећања и потребе, и љихову међусобну повезаност и да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге	7	Речник осећања Како се ко осећа О стиду и срамоти Љубомора Кривица Ја и љубав	
4.	Развијање комуникативне способности,невербалне и вербалне комуникације,вештина ненасилне комуникације	4	Моје потребе Како да кажем Слушање и неслушање Да ли се чујемо	
5.	Оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне комуникације у решавању сукоба и вршњачком посредовању	4	Чујем ти срце Кад ја нећу Посредовање у сукобу између дечака и девојчица	
6.	Оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење и сопствено место у њему, и да активно доприносе развоју школе по мери детета	4	Посредовање у сукобу између ученика истог пола Посредовање у сукобу између деце и родитеља Породично стабло	

7.	Оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању	6	Жирафе у учионици Шта се коме допада Шта можемо да урадимо Дечија права	
8.	Развијање и неговање основних људских вредности	4	Моја одговорност Кад деца крше дечија права	
9.	Евалуација	2	Кад родитељи крше дечја права Кад одрасли у школи крше дечија права Различити смо, али су нам права иста Ја то већ умам Шта кад се то деси Мој омиљени јунак из приче, бајке, филма Сарадња Ја пре, ја после Презентација	
УКУПНО ЧАСОВА		36		

**ГОДИШЊИ ПРОГРАМ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА
ПРЕДМЕТА ВЕРСКА НАСТАВА (ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС) ЗА II РАЗРЕД**

Циљеви

верске наставе јесу да се њоме посведоче садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и религијских заједница које живе и делују на нашем животном простору, да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности Цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета. Упознавање ученика са вером и духовним искуствима сопствене, историјски дате Цркве или верске заједнице треба да се остварује у отвореном и толерантном дијалогу, уз уважавање других религијских искустава и филозофских погледа, као и научних сазнања и свих позитивних искустава и достигнућа човечанства.

Задаци

верске наставе јесу да код ученика:

- развија отвореност и однос према Богу, другачијим и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;
- развија способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и о сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божју и за себе;
- развија тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене Цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналажењу равнотеже између заједнице и властите личности и ка остваривању сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;
- изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;
- изгради свест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

Садржај програма:

- Бог је заједница личности Оца, Сина и Светог Духа (биће као заједница, као љубав)
- Структура Литургије – Цркве (епископ, свештеници, ђакони и народ)
- Литургија – Откривење Бога (литургијско искуство Бога, личности, слободе, љубави, Бог као биће заједнице)
- Литургија је и присуство Христово и ишчекивање доласка Христовог (Љубављу према Христу чинимо да је Он присутан међу нама на Литургији иако је физички одсутан)
- Постојање природе је израз љубави Бога и човека
- Бог је створио свет да са њим има вечну заједницу љубави преко човека и да и тој заједници човек буде вечно и непоновљиво биће.

Начин остваривања програма

На почетку остваривања програма потребно је код ученика развити отвореност и однос према Богу као другачијој личности у односу на нас и однос према другом човеку као икони Божијој. Потребно је да ученици правилно схвате и усвоје истине Хришћанске вере, да науче да је Бог заједница конкретних личности, Оца, Сина и Светога Духа, да схвате и прихвате да Бог није идеја и апстрактни појам, већ жива личност, -да прихвате да је богољубље уједно и човекољубље. У односу на свет око нас, потребно је да ученици науче о узајамности Бога и природе, да посматрају природу као дар Божији и да кроз властите примере објасне однос са природом. У овом разреду ученици се упознају са Библијском историјом о постанку света и човека, њеном домостроју и јединствености и непоновљивости људске личности.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – ВЕРСКА НАСТАВА (ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС), II РАЗРЕД

Циљеви и задаци предмета	Циљ предмета Верска настава - Православни катихизис (веронаука) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православно поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот (будућу димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).		
Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Наставна средства	Уџбеник	Православни катихизис за други разред, Епископ Игњатије (Мидић), Фреска, 2014.	
	Остала средства	Иконе, аудио и видео касете, графоскоп, темпере, бојице, графофолија, постери, ЦД, пројектор, ДВД, итд.	
Методe и технике	Монолошка, дијалошка, демонстрације, показивање, приказивање, практични радови		
Иновације	Групни рад ученика, Организација приредбе, Излет у природу		
Активности	Наставника	- Планира - Организује - Бира садржаје – Усмерава – Реализује – Демонстрира - Објашњава - Даје упутства- Омогућава примену наученог- Партнер у учењу- Обезбеђује ресурсе - Прати ефекте сопственог рада- Прати ефекте рада ученика	
	Ученика	- Вежбање- Разговор- Самосталан и интерактивни рад- Упоредивање- Посматра- Процењује- Сарађује- Креира	
Ресурси	- Ученици- Наставници- Родитељи-Црква-Света Литургија-Двориште-Учионица-Искуство ученика		
Сарадници	- Ученици - Свештеници и ђакони - Вероучитељи - Учитељице и учитељи - Наставници		

	- Родитељи - ПП служба
--	---------------------------

Број теме	Наставна тема и садржај у оквиру теме	Број часова		Програмски садржаји	Стандарди	Начин провере остварености стандарда	Корелација
		Обрада	Остало				
1.	УВОД Опет смо сви на окупу... Разговор о нашем будућем раду		1	Програмски садржаји предмета Верска настава - Православни катихизис (веронаука) у другом разреду омогућавају: - да се код ученика развије отвореност и однос према Богу као другачијој личности у односу на нас и однос према другом човеку као икони Божијој - да ученици правилно схвате и усвоје истине Хришћанске вере - да науче да је Бог заједница конкретних личности, Оца, Сина и Светога Духа - да схвате и прихвате да Бог није идеја и апстрактни појам, већ жива личност - да прихвате да је богољубље уједно и човекољубље - да ученици науче о узајамности Бога и природе - да посматрају природу као дар Божији - да кроз властите примере објасне однос са природом		Практичан рад, усмена провера кроз вежбе, квизове, асоцијације и томе слично, анализа и тимски рад	Српски језик, свет око нас, народна традиција, музичка култура, ликовна култура, физичко васпитање
2.	БОГ ЈЕ ЗАЈЕДНИЦА ЛИЧНОСТИ ОЦА, СИНА И СВЕТОГ ДУХА (биће као заједница, као љубав) -Литургија -Литургија - Литургија – сабирање заједнице - Литургија - заједница слободе - Слобода се у Цркви поистовећује са заједницом	5				Практичан рад, усмена провера кроз вежбе, квизове, асоцијације и томе слично, анализа и тимски рад	
3.	СТРУКТУРА ЛИТУРГИЈЕ -ЦРКВЕ (епископ, свештеници, ђакони и народ) -Литургија – заједница у којој постоје различите службе - Литургијске службе: епископ, свештеник, ђакон	5	1			Практичан рад, усмена провера кроз вежбе, квизове, асоцијације и томе слично, анализа и тимски рад	

	и народ - Литургијске службе су међусобно повезане - Епископска служба. Епископ-икона Христова и симбол јединства Цркве - Различитост служби у Цркви извире из њиховог међусобног односа			-да се ученици упознају са Библијском историјом о постанку света и човека, њеном домостроју и јединствености и непоновљивости људске личности.			
4.	ЛИТУРГИЈА-ОТКРИВАЊЕ БОГА (литургијско искуство Бога, личности, слободе, љубави. Бог као биће заједнице) -Литургијске службе – дар Божији људима - Литургија нам открива Свету Тројицу и њихов начин постојања: Оца, Сина и Светог Духа - Литургија показује да се постојање поистовећује са заједницом - Љубављу препознајемо Бога у човеку - Човек постаје непоновљиво биће – личност (икона Божија) у заједници љубави са другим човеком	5	1			Практичан рад, усмена провера кроз вежбе, квизове, асоцијације и томе слично, анализа и тимски рад	
5.	ЛИТУРГИЈА ЈЕ И ПРИСУСТВО ХРИСТОВО И ИШЧЕКИВАЊЕ ДОЛАСКА ХРИСТОВОГ	1	2			Практичан рад, усмена провера кроз вежбе, квизове, асоцијације и томе	

	(љубављу према Христу чинимо да је Он присутан међу нама на Литургији иако је физички одсутан) -Литургија – и присуство Христово и очекивање другог доласка					слично, анализа и тимски рад	
6.	ПОСТОЈАЊЕ ПРИРОДЕ ЈЕ ИЗРАЗ ЉУБАВИ БОГА И ЧОВЕКА - Бог из љубави ствара природу и на крају човека - Литургија - приношење дарова природе Богу - Природа ће вечно постојати ако постане део личне заједнице Бога и човека - Причешће	4	7			Практичан рад, усмена провера кроз вежбе, квизове, асоцијације и томе слично, анализа и тимски рад	
7.	БОГ ЈЕ СТВОРИО СВЕТ ДА СА ЊИМ ИМА ВЕЧНУ ЗАЈЕДНИЦУ ЉУБАВИ ПРЕКО ЧОВЕКА И ДА У ТОЈ ЗАЈЕДНИЦИ ЧОВЕК БУДЕ ВЕЧНО И НЕПОНОВЉИВО БИЋЕ -Литургија – свет у малом	1	3			Практичан рад, усмена провера кроз вежбе, квизове, асоцијације и томе слично, анализа и тимски рад	
		21	15				

ТРЕЋИ РАЗРЕД

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА ПРЕДМЕТА СРПСКИ ЈЕЗИК ЗА III РАЗРЕД

ЦИЉ:

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати; да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задачи наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, све свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности;
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;

- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

- овладавање техником читања и писања на оба писма;
- савладавање просте реченица (појам, главни делови);
- стицање основних појмова о именицама, придевима и глаголима;
- постепено увођење у тумачење основне предметности књижевног дела (осећања, догађаји, радње, ликови, поруке, језичко-стилске карактеристике);
- овладавање усменим и писменим изражавањем према захтевима програма (препричавање, причање, описивање, извештавање);
- постепено упознавање методологије израде писменог састава.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Језик (граматика и правопис)

У настави језика ученици се оспособљавају за правилну усмену и писмену комуникацију стандардним српским језиком. Отуда захтеви у овом програму нису усмерени само на језичка правила и граматичке норме већ и на њихову функцију. Реченица се не упознаје само као граматичка јединица (са становишта њене структуре), већ и као комуникативна јединица (са становишта њене функције у комуникацији).

Основни програмски захтев у настави граматике јесте да се ученицима језик представи и тумачи као систем. *Ниједна језичка појава не би требало да се изучава изоловано, ван контекста у којем се остварује њена функција.*

Правопис се савлађује путем систематских вежбања елементарних и сложених које се организују често, разноврсно и различитим облицима писмених вежби.

У настави граматике треба примењивати следеће поступке:

- подстицање свесне активности и мисаоног осамостаљивања ученика;
- сузбијање мисаоне инерције и ученикових имитаторских склоности;
- заснивање тежишта наставе на суштинским вредностима, односно на битним својствима и стилским функцијама језичких појава;
- уважавање ситуационе условљености језичких појава;
- повезивање наставе језика са доживљавањем уметничког текста;
- откривање стилске функције, односно изражајности језичких појава;
- коришћење уметничких доживљаја као подстицаја за учење матерњег језика;
- систематска и осмишљена вежбања у говору и писању;

- што ефикасније превазилажење нивоа препознавања језичких појава;

неговање примењеног знања и умења;

- континуирано повезивање знања о језику са непосредном говорном праксом;

- остваривање континуитета у систему правописних и стилских вежбања;

- побуђивање учениковог језичког израза животним ситуацијама;

- указивање на граматичку сачињеност стилских изражајних средстава;

- коришћење прикладних илустрација одређених језичких појава

Основни програмски захтев у настави граматике јесте да се ученицима језик представи и тумачи као систем. Ниједна језичка појава не би требало да се изучава изоловано, ван контекста у којем се остварује њена функција. Поступност се обезбеђује самим избором и распоредом наставних садржаја. Указивањем на ниво програмских захтева наставницима се помаже у њиховим настојањима да ученике не оптерете обимом и дубином језичке грађе. Селективност се остварује избором најосновнијих језичких законитости и информација о њима. Практичност и примењивост знања о језику и његово прелажење у умење и навике посебно се постиже неговањем правописних и стилских вежби. Ученике такође континуирано треба подстицати да своја знања о језику повезују са комуникативним говором.

Књижевност

Увођење најмлађих ученика у свет књижевности али и осталих, тзв. некњижевних текстова (научнопопуларних, информативних), представља изузетно одговоран наставни задатак. Управо, на овом ступњу школовања стичу се основна и не мало значајна знања, умења и навике од којих ће у доброј мери зависити не само ученичка књижевна култура већ и његова општа култура на којој се темељи укупно образовање сваког школованог човека.

Лектира

Укинута је неприродна и непотребна подела на домаћу и школску *лектиру*, па тако извори за обраду текстова из лектире, поред читанки, постају књиге лектире за одређени узраст и сва остала приступачна литература.

Дата је *лектира* за одређен разред, разврстана по књижевним родовима - *лирика, епика, драма*, да би се кроз све програме могла пратити одговарајућа и разложна пропорција и имати увид у то.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – СРПСКИ ЈЕЗИКИ - III РАЗРЕД

Циљеви и задаци предмета	<p>Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати; да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.</p> <p>Задаци:</p> <ul style="list-style-type: none"> • овладавање техником читања и писања на оба писма; • савладавање просте реченица (појам, главни делови); • стицање основних појмова о именицама, придевима и глаголима; • постепено увођење у тумачење основне предметности књижевног дела (осећања, догађаји, радње, ликови, поруке, језичко-стилске карактеристике); • овладавање усменим и писменим изражавањем према захтевима програма (препричавање, причање, описивање, извештавање); <p>постепено упознавање методологије израде писменог састава</p>		
Годишњи фонд часова	180	Недељни фонд часова	5
Наставна средства	Уџбеник	Симеон Маринковић, Славица Марковић: Читанка за трећи разред основне школе, Креативни центар Симеон Маринковић: Српски језик за трећи разред основне школе, Креативни центар Симеон Маринковић: Наставни листови за српски језик са трећи разред основне школе, Креативни центар	
	Остало	Свеска, прибор за писање, вежбанка, асоцијације, ребуси, укрштенице, наставни листићи, научно-популарни текстови, звучна читанка, ЦД- плејер, ТВ, презентације	
Наставне методе	Вербална, текстуална, писаних радова, илустративна, демонстративна, хеуристичка, дискусија		
Иновације	Посета позоришним представама и Етнографском музеју, израда панона интегрисани дан (Годишња доба)		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира и саопштава наставне садржаје, реализује, подстиче примену наученог, преноси културне вредности, развија карактер и црте личности, подстиче и прилагођава наставне садржаје индивидуалним могућностима, прати ниво савладаности, процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања	
	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно усвајање знања, понављање, вежбање, опажање, изражавање својих мисли, осећања, закључака, учешће у дискусији, рецитовање, драматизовање, цртање	
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица		

Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци
Јавни час	тематско планирање, интерактивни дан
Сарадња	... са другим одељењима и разредима, са родитељима, другим школама, позориштима, музејима, организацијама, културним институцијама и другим установама локалне заједнице; сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији заједничких пројеката, размени искустава, сарадња са ДУБ, ЦК, ПДНБ

Ред.бр. теме	Наставна тема	Број часова		Програмски садржаји	Стандарди	Начин провере остварености стандарда	Корелација
		обрада	остало				
1.	ЈЕЗИК Грамматика	11	12	<p><u>Именице</u>: заједничке и властите; род и број именица;</p> <p><u>Глаголи</u>: радња, стање, збивање; разликовање облика којима се означава садашњост, прошлост и будућност; разликовање лица и броја глагола; потврдни и одрични облик глагола</p> <p><u>Придеви</u>: род и број придева; описни и присвојни придеви;</p> <p><u>Реченица</u>: појам реченице; врсте реченица по значењу: обавештајне, упитне, узвичне и заповедне; главни делови реченице – предикат и субјекат; речи које означавају место, време и начин вршења радње; потврдни и одрични облик реченице;</p> <p>Уочавање управног говора у тексту.</p> <p>Речи које значе нешто умањено и</p>	<p>1.3.CJ.1.4.1.</p> <p>1.3.CJ.1.4.2.</p> <p>1.3.CJ.1.4.3.</p> <p>1.3.CJ.2.4.1.</p> <p>1.3.CJ.2.4.2.</p> <p>1.3.CJ.2.4.3.</p> <p>1.3.CJ.2.4.4.</p> <p>1.3.CJ.2.4.5.</p> <p>1.3.CJ.2.4.6.</p> <p>1.3.CJ.2.4.7.</p> <p>1.3.CJ.3.4.1.</p> <p>1.3.CJ.3.4.2.</p> <p>1.3.CJ.3.4.3.</p>	<p>Усмена провера, уочавање језичких појмова, контролне вежбе, писмени састави</p>	<p>Ликовна култура,</p> <p>музичка култура,</p> <p>природа и друштво,</p> <p>народна традиција,</p> <p>грађанско васпитање</p> <p>математика</p>

				увећано. Речи истог облика, а различитог значења. Речи различитог облика, а истог или сличног значења			
2.	ЈЕЗИК Правопис	8	9	-Обнављање и вежбе у примени правописних правила. Употреба великог слова у писању имена народа, вишечланих географских имена, празника, наслова књига, часописа и новина. Писање датума. Писање назива улица. Писање бројева словима. Писање речце НЕ уз глаголе, придеве и именице. Писање речце ЛИ Азбука и абецеда – изговор напамет и уочавање примене у списковима ученика и сл. Интерпункцијски знак на крају обавештајних, упитних, узвичних и заповедних реченица. Писање сугласника Ј у речима (отклањање грешака ако их ученици чине) – између самогласника и-о / о-и; Писање скраћеница типа: бр., уч., стр., год. и скраћенице за мере.	1.3.CJ.1.3.1. 1.3.CJ.1.3.2. 1.3.CJ.1.3.3. 1.3.CJ.1.3.4. 1.3.CJ.1.3.5. 1.3.CJ.1.3.6. 1.3.CJ.1.3.7. 1.3.CJ.1.3.8. 1.3.CJ.1.3.9. 1.3.CJ.1.3.10. 1.3.CJ.2.3.1. 1.3.CJ.2.3.2. 1.3.CJ.2.3.3. 1.3.CJ.2.3.4. 1.3.CJ.2.3.5. 1.3.CJ.2.3.6. 1.3.CJ.2.3.7. 1.3.CJ.2.3.8. 1.3.CJ.2.3.9. 1.3.CJ.2.3.10. 1.3.CJ.2.3.11. 1.3.CJ.3.3.1. 1.3.CJ.3.3.2. 1.3.CJ.3.3.3. 1.3.CJ.3.3.4. 1.3.CJ.3.3.5.	Преписивање, контролна вежба, диктат, усмена провера, писмени састави	
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	7	38	* Препричавање текстова, играних и анимираних филмова, позоришних представа, радијских и	1.3.CJ.0.1.1. 1.3.CJ.0.1.2. 1.3.CJ.0.1.3. 1.3.CJ.0.1.4.	Контролна вежба, писмени састави, уочавање,	

				<p>телевизијских емисија за децу</p> <ul style="list-style-type: none"> * Причање о доживљајима и догађајима * Описивање људи и природе * Извештавање – информисање о себи * Ортоепске вежбе: правилан изговор речи, исказа, реченица, пословица, краћих текстова; * Ортографске вежбе: преписивање текста са ћирилице на латиницу; увежбавање читког и уредног рукописа, уз примену правописних правила; * Диктати и аутодиктати * Лексичке и семантичке вежбе: основно и пренесено (фигуративно) значење речи, грађење речи – формирање породица речи; синоними и антоними, семантичка функција акцента, некњижевне речи и њихова замена језичким стандардом; * Синтаксичке и стилске вежбе 	<p>1.3.CJ.0.1.5. 1.3.CJ.0.1.6. 1.3.CJ.1.4.4. 1.3.CJ.1.4.5. 1.3.CJ.2.4.8. 1.3.CJ.2.4.9. 1.3.CJ.3.4.4. 1.3.CJ.3.4.5.</p>	<p>одговори на питања, причање, препричавање, описивање, извештавање, усмена и писмена вежбања- ортоепске, ортографске, лексичке, семантичке и стилске вежбе</p>	
4.	КЊИЖЕВНОСТ	61	34	<ul style="list-style-type: none"> - Народна песма: Женидба врапца Подунавца - Народна песма: Двије сеје брата не имале - Бранко Радичевић: Циц - Јован Јовановић Змај: Пролећница 	<p>1.3.CJ.1.2.1. 1.3.CJ.1.2.2. 1.3.CJ.1.2.3. 1.3.CJ.1.2.4. 1.3.CJ.1.2.5. 1.3.CJ.1.2.6. 1.3.CJ.1.2.7.</p>	<p>Усмена провера, контролна вежба, усмено и писмено изражавање, препознавање, уочавање,</p>	

				<ul style="list-style-type: none"> - Војислав Илић: Први снег - Григор Витез: Какве је боје поток - Десанка Максимовић: Вожња - Драган Лукић: Шта је отац - Душан Васиљев: Зима - Душан Радовић: Замислите - Душан Костић: Септембар - Бранислав Црнчевић: Љутиито мече - Љубивоје Ршумовић: Домовина се брани лепотом - Добрица Ерић: Славуј и сунце - Милован Данојлић: Љубавна Песма - Бранко Миљковић: Песма о цвету - Мирослав Антић: Шта је највеће - Обичајне народне лирске песме (избор) - Избор из поезије Душана Радовића - Народна песма: Марко Краљевић и бег Костадин - Народна басна: Вук и јагње - Езоп: Корњача и зец - Народна приповетка: Свети Сава и сељак без среће - Народне приповетке: Ветар и сунце; Свијету се не може угодити - Народна бајка: Чардак ни на небу ни на земљи - Десанка Максимовић: Прича 	<ul style="list-style-type: none"> 1.3.CJ.1.2.8. 1.3.CJ.1.5.1. 1.3.CJ.1.5.2. 1.3.CJ.1.5.3. 1.3.CJ.1.5.4. 1.3.CJ.2.2.1. 1.3.CJ.2.2.2. 1.3.CJ.2.2.3. 1.3.CJ.2.2.4. 1.3.CJ.2.2.5. 1.3.CJ.2.2.6. 1.3.CJ.2.2.7. 1.3.CJ.2.2.8. 1.3.CJ.2.2.9. 1.3.CJ.2.2.10. 1.3.CJ.2.5.1. 1.3.CJ.2.5.2. 1.3.CJ.2.5.3. 1.3.CJ.2.5.4. 1.3.CJ.2.5.5. 1.3.CJ.2.5.6. 1.3.CJ.2.5.7. 1.3.CJ.3.2.1. 1.3.CJ.3.2.2. 1.3.CJ.3.2.3. 1.3.CJ.3.2.4. 1.3.CJ.3.2.5. 1.3.CJ.3.2.6. 1.3.CJ.3.2.7. 1.3.CJ.3.5.1. 1.3.CJ.3.5.2. 1.3.CJ.3.5.3. 	<p>читање, описивање, тумачење текста и одговарање на питања</p>	
--	--	--	--	--	---	--	--

				<p>о раку кројачу</p> <ul style="list-style-type: none"> - Бранко Ћопић: Мачак отишао у хајдуке - Стеван Раичковић: Бајка о белом коњу - Бранко В. Радичевић: Самоћа - Гроздана Олујић: Стактарева љубав - Стојанка Грозданов-Давидовић: Прича о доброј роди - Аралска народна приповетка: Лав и човек - Браћа Грим: Бајке (избор) - Максим Горки: Врапчић Оскар Вајлд Себични цин - Сун Ју Ћин: Свитац тражи пријатеља - Пјер Грипари: Заљубљене ципеле - Душан Радовић: А зашто он вежба - Александар Поповић: Лед се топи - Јованка Јоргачевић: Никад два добра 			
	УКУПНО	87	93				

СТАНДАРДИ ТРЕЋИ РАЗРЕД

1. У области ГОВОРНА КУЛТУРА ученик/ученица:

- 1.3.CJ.0.1.1.познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике
- 1.3.CJ.0.1.2.користи форме учтивог обраћања
- 1.3.CJ.0.1.3.казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења“ или „скандирања“
- 1.3.CJ.0.1.4.уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља
- 1.3.CJ.0.1.5.уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације
- 1.3.CJ.0.1.6.уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање

У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ ученик/ученица:

- 1.3.CJ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничког текста
- 1.3.CJ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)
- 1.3.CJ.1.2.3. препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту
- 1.3.CJ.1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник)
- 1.3.CJ.1.2.5. одређује основну тему текста
- 1.3.CJ.1.2.6. разуме дословно значење текста
- 1.3.CJ.1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста
- 1.3.CJ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате

У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:

- 1.3.CJ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице
- 1.3.CJ.1.3.2. уме да се потпише
- 1.3.CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком
- 1.3.CJ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе
- 1.3.CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре
- 1.3.CJ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме
- 1.3.CJ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи)

- 1.3.CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава
- 1.3.CJ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.)
- 1.3.CJ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије)

4. У подобласти ГРАМАТИКА, у типичним школским примерима, ученик/ученица:

- 1.3.CJ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)
- 1.3.CJ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) и глаголско време
- 1.3.CJ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)

У подобласти ЛЕКСИКОЛОГИЈА ученик/ученица:

- 1.3.CJ.1.4.4. препознаје антонимију
- 1.3.CJ.1.4.5. познаје значења речи и фразеологи-зама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.)

5. У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:

- 1.3.CJ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме
- 1.3.CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну)
- 1.3.CJ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевно-уметничком тексту
- 1.3.CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту

2. У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ ученик/ученица:

- 1.3.CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије
- 1.3.CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле)
- 1.3.CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту
- 1.3.CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/деталј који је приказан на илустрацији, у табели)
- 1.3.CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену
- 1.3.CJ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту
- 1.3.CJ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.)
- 1.3.CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова
- 1.3.CJ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни

1.3.CJ.2.2.10. вреднује примереност илустрација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрације

3. У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:

1.3.CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)

1.3.CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/-ев/-ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ђ, џ, њ, ћ; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу ли и речцу не; употребљава запету при набрајању

1.3.CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)

1.3.CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима

1.3.CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној)

1.3.CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст

1.3.CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст

1.3.CJ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синонине (нпр. да избегне понављање)

1.3.CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке)

1.3.CJ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са основним подацима о себи (име, презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа, разред, одељење)

1.3.CJ.2.3.11. пише писмо (приватно) и уме да га адресира

4. У подобласти ГРАМАТИКА, у типичним школским примерима, ученик/ученица:

1.3.CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)

1.3.CJ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве)

1.3.CJ.2.4.3. препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу

1.3.CJ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго

1.3.CJ.2.4.5. препознаје субјекат и глаголски предикат

1.3.CJ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/ одричности (потврдне и одричне)

1.3.CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику

У подобласти ЛЕКСИКОЛОГИЈА ученик/ученица:

1.3.CJ.2.4.8. препознаје синонимiju

1.3.CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологи-зама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава

5. У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:

- 1.3.CJ.2.5.1. разликује лирску од епске песме
- 1.3.CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине -пословице, загонетке, брзалице)
- 1.3.CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми
- 1.3.CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту
- 1.3.CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту)
- 1.3.CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога
- 1.3.CJ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту

У области ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ ученик/ученица:

- 1.3.CJ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста
- 1.3.CJ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела)
- 1.3.CJ.3.2.3. разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр. мишљење аутора текста vs. мишљења учесника у догађају)
- 1.3.CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст
- 1.3.CJ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу)
- 1.3.CJ.3.2.6. процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену (нпр. који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за (познату) игру потпуно и сл.)
- 1.3.CJ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста)

3. У области ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ ученик/ученица:

- 1.3.CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције
- 1.3.CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса
- 1.3.CJ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста
- 1.3.CJ.3.3.4. користи богат фонд речи (у односу на узраст)
- 1.3.CJ.3.3.5. издваја пасусе

4. У подобласти ГРАМАТИКА, у типичним школским примерима, ученик/ученица:

- 1.3.CJ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе)
- 1.3.CJ.3.4.2. уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола, придева и заменица према роду и броју

1.3.CJ.3.4.3. прилошке одредбе за време, место и начин

У подобласти ЛЕКСИКОЛОГИЈА ученик/ученица:

1.3.CJ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/контекста у којем су употребљени

1.3.CJ.3.4.5. употребљава речи у основном и пренесеном/фигуративном значењу

5. У области КЊИЖЕВНОСТ ученик/ученица:

1.3.CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст

1.3.CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту

1.3.CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДМЕТА ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК ЗА III РАЗРЕД

ЦИЉ:

Циљ наставе на овом школском узрасту је да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном усменом и писаном облику о темама из његовог непосредног окружења. Настава енглеског језика треба да подстакне потребу за учењем страних језика, да подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства, да олакша разумевање других култура и традиција и да стимулише машту, креативност и радозналост.

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЗАДАЦИ:

Кроз наставу енглеског језика ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика. Поред тога, уочава значај личног залагања у процесу учења страног језика.

Задаци на нивоу језичких вештина:

- да ученик разуме и реагује на кратак усмени текст у вези са познатим темама (препознавање гласова, акцента и интонације, разумевање кратких дијалога, прича и песама, разумевање и реаговање на кратке усмене поруке у вези са личним искуством и са активностима на часу),
- да са разумевањем чита кратке песме и илустроване текстове у вези са познатим темама (препознавање слова, написане речи и реченице и поштовање правописних знакова приликом читања),
- да у писаној форми изражава краће поруке према познатом узору поштујући правила писаног кода (преписивање, допуњавање и писање речи и кратких реченица, писање личних података, прављење спискова са различитим наменама, допуњавање честитки),
- да усмено изражава садржаје у вези са познатим темама, самостално или уз помоћ наставника (описивање у неколико реченица познате радње или ситуације коришћењем усвојених речи или реченичних модела)

- да остварује комуникацију и са саговорницима размењује кратке информације у вези са познатим темама (размењивање неколико основних исказа у вези са конкретном ситуацијом, размењивање информација о хронолошком и метеоролошком времену, постављање питања и тражење разјашњења).

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД – ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљеви и задаци предмета	Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом и писменом облику о темама из његовог окружења. Настава страног језика треба да олакша разумевање других и различитих култура и традиција, стимулише машту, креативност и радозналост и да подстиче задовољство коришћења страног језика. Задаци: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>разумевање говора</u>: ученик треба да препознаје гласове, акценат, ритам и интонацију; разуме кратке дијалоге, приче и песме о познатим темама; разуме и на одговарајући начин реагује на кратке усмене поруке. ▪ <u>разумевање писаног текста</u>: ученик треба да препознаје слова, написане речи и реченице које је усмено већ усвојио и поштује правописне знаке; разуме основна значења кратких писаних и илустрованих текстова. ▪ <u>усмено изражавање</u>: ученик треба да разоветно изговара гласове, акцентује речи, поштује ритам и интонацију; самостално или уз помоћ наставника даје основне информације; у неколико реченица описује познату радњу или ситуацију. 		
Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
Наставна средства	Уџбеник	Judy Boyle: Discover English Starter Student's book; Fiona Beddall: Discover English Starter Workbook	
	остало	Catherina Bright and Carol Barrett: Teacher's book; Carol Barrett: Test Book; Class CD; флеш картице, телевизор, ДВД	
Наставне методе	Вербална, текстуална, дијалогска, илустративна, демонстративна, аудиолоингвална, TPR (Total Physical Response)		
Иновације	Израда пројеката, креативне радионице		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира и саопштава наставне садржаје, реализује план и програм поштујући узрастне и индивидулане способности ученика, мотивише учење и подстиче примену наученог, преноси културне вредности, регулише социјалне односе у разреду као групи, развија карактер и црте личности, прати ниво савладаности, процењује и оцењује ниво и квалитет усвојености знања.	

	ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно усвајање и стицање знања из различитих извора, упоређивање, закључивање, понављање, вежбање, учешће у дискусији, самостално решавање проблема, практична примена сазнатог.
Ресурси	Ученици, наставник, родитељи	
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, педагог, психолог.	
Јавни час		

Ред. бр. теме	наставна тема	Броја часова		Програмски садржаји	Стандарди	Начин провере остварености стандарда	Корелација
		Обрада	Остало				
	What's your name?	2	2	Представљање; боје, бројеви до 10, алфавет. Комуникативне функције: поздрављање, представљање себе и других, упознавање, казивање бројева.			математика, српски језик
1.	Families	3	5	Породица и блиско окружење, породични односи, место и улица где станујем Комуникативне функције: представљање себе и других, описивање лица, тражење и давање обавештења, привлачење пажње, постављање једноставних питања и давање кратких одговора, изражавање лепих жеља			природа и друштво
2.	Countries	3	6	Оновни подаци о земљама чији се језик учи. Комуникативне функције: упознавање, представљање себе и других, извињење, привлачење пажње, изражавање припадања и поседовања.			природа и друштво

3.	Favourites	3	5	Бројеви до 100, блиско окружење, дружење. Комуникативне функције: казивање бројева, захваљивање, тражење и давање обавештења, давање једноставних наредби, описивање других бића и предмета, изражавање припадања.			математика
4.	Pets	4	5	Кућни љубимци и обавезе према њима. Комуникативне функције: поздрављање, именовање и описивање делова лица и дела живих бића, изражавање поседовања, давање једноставних наредби			природа и друштво
5.	Rooms	3	5	Школски простор, просторије, намештај. Комуникативне функције: изражавање броја, постављање једноставних питања и давање кратких одговора, описивање места и положаја где се неко/нешто налази, тражење и давање обавештења.			природа и друштво
6.	Free time	4	5	Спорт, дани у недељи, посете установама. Комуникативне функције: изражавање способности/неспособности, постаљање једноставних питања и давање кратких одговора, казивање дана у недељи, прелагање да се нешто заједнички уради и прихватање предлога, тражење и давање дозволе.			музичко васпитање, физичко васпитање
7.	Food	3	5	Исхрана, оброци, омиљена храна, навике у исхрани земље чији се језик учи. Комуникативне функције: представљање себе и других, изражавање допадања/недопадања, описивање уобичајених активности, нуђење, прихватање нуђеног.			грађанско васпитање

8.	Summer Fun	4	5	Одећа, одевни предмети, прикладно одевање, годишња доба, празници. Комуникативне функције: исказивање молбе, изрицање забране, тражење и давање обавештења о ономе што се догађа у тренутку говора, тражење и давање обавештења о времену на часовнику (пуни сати).			природа и друштво
	УКУПНО	29	43				

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДМЕТА МАТЕМАТИКА ЗА III РАЗРЕД

ЦИЉ:

Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

Ученици треба да:

- савладају читање, писање и упоређивање природних бројева до 1000;
- упознају римске цифре (I, V, X, L, C, D, M) и принципа читања и писања бројева помоћу њих;
- успешно обављају све четири рачунске операције до 1000;
- упозната својства операција користе за рационалније (лакше) рачунање;
- упознају зависност резултата од компонената операције;
- знају да израчунају вредност бројевног израза са највише три операције;
- умеју да прочитају и запишу помоћу слова својства рачунских операција;
- знају да одреде вредност израза са словима из дате вредности слова;
- знају да решавају једноставније једначине у скупу бројева до 1000;
- упознају и правилно записују разломке чији је бројилац 1, а именилац мањи или једнак 10;
- успешно решавају текстуалне задатке;
- формирају представе о правој и полуправој;
- уочавају и умеју да цртају прав, оштар и туп угао;
- знају да цртају паралелне и нормалне праве, квадрат, правоугаоник, троугао и кружницу (помоћу лењира, троугаоника и шестара);
- стичу представе о подударности фигура (преко модела и цртања);
- знају да одреде обим правоугаоника, квадрата и троугла;
- упознају мерење масе тела и запремине течности, као и нове јединице за време (година, век).

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Основни захтеви у погледу математичких знања и умења су:

Знати:

- низ бројева до 1000;
- табличне случајеве операција (напамет); таблицу сабирања једноцифрених бројева и

одговарајуће случајеве одузимања, таблицу множења једноцифрених бројева и одговарајуће случајеве дељења;

- јединице за дужину, масу и запремину течности;
- својства рачунских операција.

Умети:

- читати, записивати и упоређивати бројеве прве хиљаде;
- вршити четири основне рачунске операције у оквиру прве хиљаде;
- користити при обављању рачунских операција упозната својства операција, као и специјалне случајеве операција (са нулом и јединицом);
- израчунати вредност бројевног израза са највише три операције;
- користити знаке за скуп и припадност елемента скупу;
- решавати једначине (наведене у програму) на основу зависности између резултата и компонената операција;
- решавати неједначине (наведене у програму) методом пробања;
- решавати једноставније задатке са највише три операције;
- записивати разломке (наведене у програму);
- цртати углове (прав, оштар и туп); паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат, троугао и круг (помоћу одговарајућег геометријског прибора);
- израчунати обим правоугаоника, квадрата и троугла;
- користити

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – МАТЕМАТИКА - III РАЗРЕД

Циљеви и задаци предмета	Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика. Задаци: Ученици треба да: <ul style="list-style-type: none">- савладају читање, писање и упоређивање природних бројева до 1000;- упознају римске цифре (I, V, X, L, C, D, M) и принципа читања и писања бројева помоћу њих;- успешно обављају све четири рачунске операције до 1000;- упозната својства операција користе за рационалније (лакше) рачунање;
---------------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - упознају зависност резултата од компонената операције; - знају да израчунају вредност бројевног израза са највише три операције; - умеју да прочитају и запишу помоћу слова својства рачунских операција; - знају да одреде вредност израза са словима из дате вредности слова; - знају да решавају једноставније једначине у скупу бројева до 1000; - упознају и правилно записују разломке чији је бројилац 1, а именилац мањи или једнак 10; - успешно решавају текстуалне задатке; - формирају представе о правој и полуправој; - уочавају и умеју да цртају прав, оштар и туп угао; - знају да цртају паралелне и нормалне праве, квадрат, правоугаоник, троугао и кружницу (помоћу лежира, троугаоника и шестара); - стичу представе о подударности фигура (преко модела и цртања); - знају да одреде обим правоугаоника, квадрата и троугла; - упознају мерење масе тела и запремине течности, као и нове јединице за време (година, век). 		
Годишњи фонд часова	180	Недељни фонд часова	5
Наставна средства	Уџбеник	Светлана Јоксимовић, Бошко Влаховић – МАТЕМАТИКА 3а, Уџбеник за трећи разред, Едука Светлана Јоксимовић, Бошко Влаховић – МАТЕМАТИКА 3б, Радна свеска за трећи разред, Едука	
	Остало	Свеска, прибор за писање и конструкције, асоцијације, ребуси, укрштенице, наставни листићи, математичке збирке, ТВ, презентације,	
Наставне методе	Вербална, текстуална, писаних радова, илустративна, демонстративна, хеуристичка, дискусија		
Иновације	презентације		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира и саопштава наставне садржаје, реализује, подстиче примену наученог и усмерава процес учења, преноси теоријска и практична знања, упознаје ученике са методама и техникама успешног учења, прати, процењује и вреднује ниво и квалитет усвојености знања	
	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно усвајање знања, понављање, вежбање, опажање, упоређивање, цртање, разликовање, именовање, класификовање, мерење, анализирање и синтетизовање података, чињеница и информација, учешће у дискусији	

Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци
Јавни час	тематско планирање, интерактивни дан
Сарадња	... са другим одељењима и разредима, са родитељима, другим школама, позориштима, музејима, организацијама, културним институцијама и другим установама локалне заједнице(ДУБ); сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији заједничких пројеката, размени искустава...

Ред.бр. теме	Наставна тема	Број часова		Програмски садржаји	Стандарди	Начин провере остварености стандарда	Корелација
		обрада	остало				
1.	Блок бројева до 1000	64	77	<p>Декадно записивање и читање бројева до 1000. Упоредивање бројева према њиховим декадним записима.</p> <p>Писање бројева римским цифрама.</p> <p>Сабирање и одузимање бројева у блоку до 1000. Дељење са остатком у блоку бројева до 1000 (укључујући и усмене вежбе).</p> <p>Множење и дељење троцифреног броја једноцифреним.</p> <p>Изрази.</p> <p>Коришћење заграда и њихово изостављање. Својства рачунских операција и њихова примена на трансформисање израза и за рачунске олакшице.</p> <p>Употреба знакова за скуп и припадност скупу: { }, □</p> <p>Једначине облика попут: $x \pm 13 = 25$, $125 - x = 25$, $5 \cdot x = 225$.</p> <p>Неједначине облика попут:</p>	<p>1.3.МА.1.1.1.</p> <p>1.3.МА.1.1.2.</p> <p>1.3.МА.1.1.3.</p> <p>1.3.МА.1.1.4.</p> <p>1.3.МА.1.1.5.</p> <p>1.3.МА.1.3.1.</p> <p>1.3.МА.1.3.2.</p> <p>1.3.МА.2.1.1.</p> <p>1.3.МА.2.1.2.</p> <p>1.3.МА.2.1.3.</p> <p>1.3.МА.2.1.4.</p> <p>1.3.МА.2.1.5.</p> <p>1.3.МА.2.3.1.</p> <p>1.3.МА.2.3.2.</p> <p>1.3.МА.3.1.1.</p> <p>1.3.МА.3.1.2.</p> <p>1.3.МА.3.1.3.</p> <p>1.3.МА.3.1.4.</p> <p>1.3.МА.3.1.5.</p> <p>1.3.МА.3.3.1.</p> <p>1.3.МА.3.3.2..</p>	Усмена провера, контролне вежбе	<p>Ликовна култура,</p> <p>Српски језик,</p> <p>природа и друштво,</p> <p>физичко васпитање</p> <p>музичка култура</p>

				$x > 15, x < 245$. Скуп решења неједначине. Текстуални задаци. Разломци облика $\frac{1}{2} (a \leq 10)$		
2.	Геометријски облици и њихови међусобни односи	13	16	Кружница (кружна линија) и круг. Цртање помоћу шестара. Угао. Врсте углова – оштар, прав, туп. Паралелне и нормалне праве и њихово цртање помоћу обичног и троугаоног лењира. Правоугаоник и квадрат. Троугао. Цртање ових фигура помоћу лењира и шестара. Поређење и графичко надовезивање дужи. Обим правоугаоника, квадрата и троугла.	1.3.МА.1.2.1. 1.3.МА.1.2.2. 1.3.МА.1.2.3. 1.3.МА.2.2.1. 1.3.МА.2.2.2. 1.3.МА.2.2.3. 1.3.МА.3.2.1. 1.3.МА.3.2.2.	Контролна вежба, усмена провера
3.	Мерење и мере	4	6	Милиметар и километар. Килограм. Литар. Година и век. Односи између мањих и већих јединица који остају у оквиру блока бројева до 1000.	1.3.МА.1.4.1. 1.3.МА.1.4.2. 1.3.МА.1.4.3. 1.3.МА.1.4.4. 1.3.МА.2.4.1. 1.3.МА.2.4.2. 1.3.МА.2.4.3. 1.3.МА.2.4.4. 1.3.МА.2.4.5. 1.3.МА.3.4.1. 1.3.МА.3.4.2. 1.3.МА.3.4.3.	Усмена провера, контролна вежба
	УКУПНО	81	99			

НИВО ЗНАЊА	СТАНДАРДИ ТРЕЋИ РАЗРЕД
основни ниво	<p>1. У области ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица:</p> <p>1.3.МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој</p> <p>1.3.МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде</p> <p>1.3.МА.1.1.3. множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде</p> <p>1.3.МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом</p> <p>1.3.МА.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде</p> <p>2. У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица:</p> <p>1.3.МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност)</p> <p>1.3.МА.1.2.2. зна јединице за мерење дужине и њихове односе</p> <p>1.3.МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица</p> <p>3. У области РАЗЛОМЦИ ученик/ученица:</p> <p>1.3.МА.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак $1/n$ ($n \leq 10$) и препозна његов графички приказ</p> <p>1.3.МА.1.3.2. уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине</p> <p>4. У области МЕРЕЊЕ И МЕРЕ ученик/ученица:</p> <p>1.3.МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама</p> <p>1.3.МА.1.4.2. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности (l, dl, ml)</p> <p>1.3.МА.1.4.3. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате масе (g, kg, t)</p> <p>1.3.МА.1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме</p>
средњи ниво	<p>1. У области ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица:</p> <p>1.3.МА.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројни систем</p> <p>1.3.МА.2.1.2. уме да одреди десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју</p> <p>1.3.МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза</p> <p>1.3.МА.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције</p> <p>1.3.МА.2.1.5. уме да решава једначине</p> <p>2. У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица:</p> <p>1.3.МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни</p> <p>1.3.МА.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине</p>

	<p>1.3.МА.2.2.3. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама</p> <p>3. У области РАЗЛОМЦИ ученик/ученица:</p> <p>1.3.МА.2.3.1. уме да препозна разломак a/b ($b \leq 10$, $a < b$) када је графички приказан на <i>фигури</i> подељеној на b делова</p> <p>1.3.МА.2.3.2. уме да израчуна n-ти део неке целине и обрнуто, упоређује разломке облика $1/n$ ($n \leq 10$)</p> <p>4. У области МЕРЕЊЕ И МЕРЕ ученик/ученица:</p> <p>1.3.МА.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама</p> <p>1.3.МА.2.4.2. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година) и уме да претвара веће у мање и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама</p> <p>1.3.МА.2.4.3. претвара јединице за мерење запремине течности из већих у мање</p> <p>1.3.МА.2.4.4. претвара јединице за мерење масе из већих у мање</p> <p>1.3.МА.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних задатака и уме графички да представи дате податке</p>
<p>напредни ниво</p>	<p>1. У области ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ СА ЊИМА ученик/ученица:</p> <p>1.3.МА.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака</p> <p>1.3.МА.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени.</p> <p>1.3.МА.3.1.3. уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет</p> <p>1.3.МА.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми</p> <p>1.3.МА.3.1.5. уме да одреди решења неједначине</p> <p>2. У области ГЕОМЕТРИЈА ученик/ученица:</p> <p>1.3.МА.3.2.1. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника</p> <p>1.3.МА.3.2.2. уме да израчуна обим сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама</p> <p>3. У области РАЗЛОМЦИ ученик/ученица:</p> <p>1.3.МА.3.3.1. уме да прочита, формално запише и графички прикаже разломак a/b ($b \leq 10$, $a < b$)</p> <p>1.3.МА.3.3.2. зна да израчуна део a/b ($b \leq 10$, $a < b$) неке целине и користи то у задацима</p> <p>4. У области МЕРЕЊЕ И МЕРЕ ученик/ученица:</p> <p>1.3.МА.3.4.1. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама</p> <p>1.3.МА.3.4.2. претвара јединице за мерење запремине течности</p> <p>1.3.МА.3.4.3. претвара јединице за мерење масе</p>

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДМЕТА ПРИРОДА И ДРУШТВО ЗА III РАЗРЕД

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

Основна сврха изучавања интегрисаног наставног предмета **Природа и друштво** јесте да усвајањем знања, умења и вештина деца развијају своје сазнајне, физичке, социјалне и креативне способности, а истовремено спознају и граде ставове и вредности средине у којој одрастају, као и шире друштвене заједнице. *Упознавање природе и друштва* развија код деце сазнајне способности, формира основне појмове и постепено гради основе за систем појмова из области *природе, друштва и културе*. Истовремено, стичу се знања, умења и вештине које им омогућавају даље учење. Активним упознавањем природних и друштвених појава и процеса, подстиче се природна радозналост деце. Најбољи резултати се постижу уколико деца самостално истражују и искуствено долазе до сазнања – спознају свет око себе као природно и друштвено окружење. Систематизовањем, допуњавањем и реструктурирањем искуствених знања ученика и њиховим довођењем у везу са научним сазнањима, дечија знања се надограђују, проверавају и примењују. Преко интерактивних социјалних активности они упознају себе, испољавају своју индивидуалност, уважавајући различитости и права других, уче се како треба живети заједно. Усвајањем елементарних форми функционалне писмености, омогућује се стицање и размена информација, комуницирање у различитим животним ситуацијама и стварају се могућности за даље учење. Примена наученог подстиче даљи развој детета, доприноси стварању одговорног односа ученика према себи и свету који га окружује и омогућује му успешну интеграцију у савремене токове живота.

ОПШТИ ЦИЉ интегрисаног наставног предмета **Природа и друштво** јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

- развијање основних научних појмова из природних и друштвених наука;
- развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу – завичају
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- стицање елементарне научне писмености, њена функционална применљивост и развој процеса учења;
- оспособљавање за сналажење у простору и времену;
- разумевање и уважавање сличности и разлика међу појединцима и групама.
- коришћење различитих социјалних вештина, знања и умења у непосредном окружењу;
- развијање одговорног односа према себи, окружењу и културном наслеђу.

ОСТАЛИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ овог наставног предмета су:

- развијање основних појмова и природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;
- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;

- развијање основних елемената логичког мишљења;
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;
- интегрисање искуствених и научних сазнања у контуре система појмова из области природе и друштва;
- стицање елементарне научне писмености и стварање основа за даље усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог рационалног коришћења и дограђивања;
- развијање еколошке свести.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Основа наставе предмета Природа и друштво није само усвајање програмских садржаја, већ подстицање развојних потенцијала детета.

Циљеви програма су постављени тако да утичу на развој ученика, паралелно изграђујући њихове

- *интелектуалне способности,*
- *практичне вештине,*
- *ставове и*
- *вредности.*

Наведени садржаји су усмерени на развој интелектуалних, психофизичких, когнитивно-конативних и социјално-афективних сфера личности детета.

Учитељ је дужан да се упозна са циљевима и задацима, концепцијом, сврхом и структуром програма предмета и да их уз наводе дате у упутству доследно примењује у непосредном васпитно-образовном раду са ученицима.

Наставни предмет *Природа и друштво* у трећем разреду:

- * примењује развојну концепцију узлазних спиралних кругова у циљу формирања елементарних појмова и постављања мреже за *систем појмова* из наведених области у складу са узрасним карактеристикама ученика,
- * избегава понављање, а усвајање садржаја програма, омогућује надограђивање знања, умења, вештина, ставова и вредности из интегративних области природе и друштва,
- * концепција предмета подразумева оспособљавање ученика за коришћење различитих извора знања, графичких и електронских медија, с намером да се код ученика развије функционална писменост као подлога за даље учење,
- * у наставном процесу полази се од несистематизованих искуствених сазнања детета и иде се ка општим, научно заснованим, систематизованим знањима из области природе, друштва и културе,
- * поступно се развија принцип завичајности који се протеже кроз први циклус,
- * структура програма јасно указује на континуитет у појачаном развијању знања из природних наука,
- * нов приступ при изучавању прошлости на овом узрасту ослобођен је садржаја из шире историје, јер их ученици теже усвајају,
- * флексибилан је у дистрибуирању, организовању и начину реализовања садржаја наставног програма што омогућава уважавање концепције предмета, циљева и задатака.

У процесу учења/наставе ученик ће пречистити представе, градити појмове и поставити основе за формирање система појмова, научити како се

уочава разлика између претпоставке - тврдње - чињенице и стицати увид у структуре и сплетове узајамних веза у свету коме припада.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – ПРИРОДА И ДРУШТВО - III РАЗРЕД

Циљеви и задаци предмета	<p>Општи циљ интегрисаног наставног предмета Природа и друштво јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.</p> <p>Задаци:</p> <ul style="list-style-type: none"> - развијање основних научних појмова из природних и друштвених наука; - развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу – завичају - развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења; - развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности; - развијање основних елемената логичког мишљења; - стицање елементарне научне писмености, њена функционална применљивост и развој процеса учења; - оспособљавање за сналажење у простору и времену; - разумевање и уважавање сличности и разлика међу појединцима и групама. - коришћење различитих социјалних вештина, знања и умења у непосредном окружењу; - развијање одговорног односа према себи, окружењу и културном наслеђу. 		
Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
Наставна средства	Уџбеник	Симеон Маринковић, Славица Марковић – Природа и друштво, уџбеник за трећи разред основне школе, Креативни центар Симеон Маринковић, Славица Марковић – Природа и друштво, радна свеска за трећи разред основне школе, Креативни центар	
	Остало	Свеска, географска карта Србије, анаграми, асоцијације, ребуси, укрштенице, наставни листићи, научно-популарни текстови, материјал за извођење огледа, ЦД- плејер, ТВ, презентације	
Наставне методе	Вербална, текстуална, писаних радова, илустративна, демонстративна, хеуристичка, експериментална, дискусија, партиципативна метода, решавање проблем-ситуација, кооперативне методе, интерактивне методе, амбијентално учење		
Иновације	Посета позоришних представа и Етнографском музеју, израда панона интегрисани дан (Годишња доба)		

Активности	Наставника	Планира, организује, бира и саопштава наставне садржаје, реализује, подстиче примену наученог и усмерава процес учења, преноси теоријска и практична знања, упознаје ученике са методама и техникама успешног учења, прати, процењује и вреднује ниво и квалитет усвојености знања, формира правилан поглед на свет, развија карактер ученика
	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно усвајање знања (посматрање, уочавање, опажање, описивање, процењивање, груписање, праћење, бележење, практиковање, истраживање, сакупљање, стварање, играње, експериментисање, активности у вези мини-пројекта, играње), понављање, вежбање, анализирање и синтетизовање података, чињеница и информација, учешће у дискусији, израда и презентовање самосталних лабораторијских и практичних радова
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица	
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци	
Јавни час	тематско планирање, интерактивни дан	
Сарадња	... са другим одељењима и разредима, са родитељима, другим школама, позориштима, музејима, организацијама, културним институцијама и другим установама локалне заједнице(ДУБ, ЦК,ПДНБ); сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији заједничких пројеката, размени искустава...	

Ред.бр. теме	Наставна тема	Број часова		Програмски садржаји	Стандарди	Начин провере остварености стандарда	Корелација
		обрада	остало				
1.	ПРИРОДА ↔ ЧОВЕК ↔ ДРУШТВО	17	16	<p>Мој завичај Облици рељефа у окружењу: низије, котлине и планине (подножје, стране, обронци, врх планине). Облици појављивања воде у окружењу (река и њене притоке, бара, језеро...).</p> <p>Животне заједнице (састав земљишта, влажност, утицај светлости и топлоте, биљни и животињски свет, ланац исхране) и међусобни утицаји у животној заједници. Копнене животне заједнице (шуме и травнате области). Култивисане животне заједнице: обрадиво земљиште (воћњаци, повртњаци, њиве...) и паркови. Карактеристични биљни и животињски свет копнених животних заједница. Значај и заштита вода и водених животних заједница.</p> <p>Нежива природа Разлике и сличности воде и других течности (провидност, густина, вода и течност као растварачи). Понашање тела (материјала) у води и различитим течностима (плива – тоне, раствара се – не раствара се; зависност брзине</p>	1.3.ПД.1.1.1. 1.3.ПД.1.1.2. 1.3.ПД.1.1.3. 1.3.ПД.1.1.4. 1.3.ПД.1.1.5. 1.3.ПД.1.1.6. 1.3.ПД.1.2.1. 1.3.ПД.1.2.2. 1.3.ПД.1.2.3. 1.3.ПД.2.1.1. 1.3.ПД.2.1.2. 1.3.ПД.2.1.3. 1.3.ПД.2.1.4. 1.3.ПД.2.1.5. 1.3.ПД.2.1.6. 1.3.ПД.2.2.1. 1.3.ПД.2.2.2. 1.3.ПД.2.2.3. 1.3.ПД.2.2.4. 1.3.ПД.3.1.1. 1.3.ПД.3.1.2.	контролна вежба, усмена провера, писани радови (реферати), огледи	Српски језик, Ликовна култура, Музичка култура, Физичко васпитање Народна традиција

			<p>од: уситњености материјала, температуре и мешања).</p> <p>Промене при загревању и хлађењу течности (промена температуре, испаравање – брже, спорије, замрзавање...).</p> <p>Основне карактеристике течности (променљивост облика, простор који заузима – запремина, слободна површина, услови тока...).</p> <p>Ваздух притиска и покреће. Променљивост облика и запремине.</p> <p>Промене које настају при загревању и хлађењу ваздуха (промена температуре, запремине, струјање ваздуха...).</p> <p>Чврсто, течно, гасовито – разлике и сличности (облик, запремина, понашање при механичким и топлотним утицајима).</p> <p>Промене материјала и објеката: повратне (испаравање, кондензовање, еластичност) и неповратне (сагоревање, рђање).</p> <p>Веза живе и неживе природе</p> <p>Својства земљишта и њихов значај за живи свет.</p> <p>Својства воде и ваздуха која су значајна за живи свет и људску делатност (утицај воде и ваздуха на земљиште, биљни и животињски свет, снага воде и</p>			
--	--	--	--	--	--	--

				<p>ветра...).</p> <p>Кружење воде у природи.</p> <p>Временске прилике и њихов значај за живот у окружењу.</p> <p>Различити звуци у природи као последица кретања.</p> <p>Повезаност животних заједница и улога човека у очувању природне равнотеже.</p>			
2.	КРЕТАЊЕ У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	9	4	<p>Различити облици кретања и њихове основне карактеристике (кретање по правој линији, кружно кретање, кретање тела на опрузи, клатна, таласање...; уочавање узрока настанка неких кретања и периодичног понављања).</p> <p>Кретање производи звук (треперење затегнуте жице, гумице, затегнуте коже...).</p> <p>Када и како тела падају, клизају се и котрљају наниже.</p> <p>Оријентација према Сунцу и одређивање главних страна света.</p> <p>Оријентација помоћу плана насеља.</p> <p>Оријентација на географској карти Републике Србије (уочавање облика рељефа, вода, насеља, саобраћајнице, границе...завичај на карти Србије).</p> <p>Временске одреднице (датум, година, деценија, век – ближа и</p>	<p>1.3.ПД.1.4.1.</p> <p>1.3.ПД.1.4.2.</p> <p>1.3.ПД.1.4.3.</p> <p>1.3.ПД.1.4.4.</p> <p>1.3.ПД.1.4.5.</p> <p>1.3.ПД.2.4.1.</p> <p>1.3.ПД.2.4.2.</p> <p>1.3.ПД.2.4.3.</p> <p>1.3.ПД.2.4.4.</p> <p>1.3.ПД.3.4.1.</p>	<p>контролна вежба, усмена провера,огледи</p>	

				даља прошлост).			
3.	НАШЕ НАСЛЕЂЕ	10	3	<p>Како откривамо прошлост (сведоци ближе и даље прошлости).</p> <p>Трагови прошлости: материјални, писани, усмени и обичајни.</p> <p>Чувамо и негујемо остатке прошлости.</p> <p>Некад и сад</p> <p>Одређивање ближе и даље прошлости (живот у породици, школи, насељу, завичају).</p> <p>Мој завичај и његова прошлост – културна и историјска (начин живота, производња и размена добара, занимања, одевање, исхрана, традиционалне светковине, игре, забаве...)</p> <p>Ликови из наших народних песама, приповедака и бајки – повезаност догађаја из прошлости са местом и временом догађања.</p> <p>Знаменити људи нашег краја (просветитељи, песници, писци, сликари, научници...).</p>	<p>1.3.ПД.1.6.1.</p> <p>1.3.ПД.1.6.2.</p> <p>1.3.ПД.1.6.3.</p> <p>1.3.ПД.1.6.4.</p> <p>1.3.ПД.1.6.5.</p> <p>1.3.ПД.1.6.6.</p> <p>1.3.ПД.2.6.1.</p> <p>1.3.ПД.2.6.2.</p> <p>1.3.ПД.2.6.3.</p> <p>1.3.ПД.2.6.5.</p>	<p>контролна вежба,</p> <p>усмена провера,</p> <p>писани радови (реферати)</p>	
4.	МАТЕРИЈАЛИ И ЊИХОВА УПОТРЕБА	5	2	<p>Специфичне промене материјала под топлотним и механичким утицајима (метал, пластелин, вода, пластика различите тврдоће, дрво, восак, алкохол, крзно...).</p> <p>Електрична проводљивост воде, водених раствора и ваздуха</p>	<p>1.3.ПД.1.3.1.</p> <p>1.3.ПД.1.3.2.</p> <p>1.3.ПД.1.3.3.</p> <p>1.3.ПД.1.3.4.</p> <p>1.3.ПД.1.3.5.</p> <p>1.3.ПД.1.3.6.</p> <p>1.3.ПД.2.3.1.</p> <p>1.3.ПД.2.3.2.</p>	<p>контролна вежба,</p> <p>усмена провера</p>	

				<p>(провера помоћу струјног кола са батеријом и малом сијалицом).</p> <p>Ваздух – топлотни изолатор.</p> <p>Магнетна својства материјала (природни магнети, могућност намагнетисавања тела и особине које тада испољавају).</p> <p>Својства материјала одређују њихову употребу.</p> <p>Значај и неопходност рециклирања материјала и рационалне потрошње производа од стакла, пластике, метала.</p> <p>Сакупљање и раздвајање отпада за рециклажу (папир, пластика, лименке) – активност.</p>	<p>1.3.ПД.2.3.3.</p> <p>1.3.ПД.2.3.4.</p> <p>1.3.ПД.2.3.5.</p> <p>1.3.ПД.2.3.6.</p> <p>1.3.ПД.3.3.1.</p> <p>1.3.ПД.3.3.2.</p>		
5.	ЉУДСКА ДЕЛАТНОСТ	3	3	<p>Становништво нашег краја (сличности, разлике, суживот).</p> <p>Дечија права, правила група (познавање, уважавање и живљење у складу са њима).</p> <p>Производне и непроизводне делатности људи и њихова међузависост.</p> <p>Село и град, сличности и разлике (загађеност...), њихова повезаност, зависност и међуусловљеност.</p> <p>Саобраћајнице у окружењу (понашање на саобраћајницама; прелазак преко улице – пута, кретање дуж пута, истрчавање на коловоз, коришћење јавног</p>	<p>1.3.ПД.1.5.1.</p> <p>1.3.ПД.1.5.2.</p> <p>1.3.ПД.1.5.3.</p> <p>1.3.ПД.1.5.4.</p> <p>1.3.ПД.1.5.5.</p> <p>1.3.ПД.2.5.1.</p> <p>1.3.ПД.2.5.2.</p> <p>1.3.ПД.2.5.3.</p> <p>1.3.ПД.3.5.1.</p> <p>1.3.ПД.3.5.2.</p>	<p>контролна вежба, усмена провера</p>	

				превоза, вожња бициклом, игра поред саобраћајница; именованье и препознавање на географској карти). Међусобни утицаји човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања која доприносе одрживом развоју			
	УКУПНО	44	28				

НАПОМЕНА: У оквиру наставе предмета Природа и друштво реализоваће се угледни часови - повезивање по вертикалној линији на тему Животиње. Ученици 6. разреда одржаће час презентовања реферата ученицима 3. разреда на ову тему, а ученици 3. разреда своје реферате презентоваће ученицима 2. разреда на исту тему.

У оквиру Разредног већа планира се обележавање **Светског дана заштите шума - 21. марта** преко реферата, плаката, литерарних и ликовних радова, уређењем паноа, организовањем радионица, приказивањем пригодних играка и презентација, а све то у корелацији са предметом Природа и друштво у оквиру систематизације програмског садржаја Копнене животне заједнице.

ниво знања	СТАНДАРДИ ТРЕЋИ РАЗРЕД
основни ниво	<p>1. У области ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА ученик/ученица:</p> <p>1.3.ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа људског рада</p> <p>1.3.ПД.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу</p> <p>1.3.ПД.1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића</p> <p>1.3.ПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања</p> <p>1.3.ПД.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића</p> <p>1.3.ПД.1.1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима</p> <p>2. У области ЕКОЛОГИЈА ученик/ученица:</p> <p>1.3.ПД.1.2.1. препознаје и именује природне ресурсе</p> <p>1.3.ПД.1.2.2. зна употребну вредност природних ресурса</p> <p>1.3.ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе</p> <p>3. У области МАТЕРИЈАЛИ ученик/ученица:</p> <p>1.3.ПД.1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта</p> <p>1.3.ПД.1.3.2. зна да су земљиште састављени од више материјала</p> <p>1.3.ПД.1.3.3. зна да различите животне намирнице садрже различите састојке</p> <p>1.3.ПД.1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност</p> <p>1.3.ПД.1.3.5. зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу</p> <p>1.3.ПД.1.3.6. зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха</p> <p>4. У области КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ ученик/ученица:</p> <p>1.3.ПД.1.4.1. уме да препозна кретање тела у различитим појавама</p> <p>1.3.ПД.1.4.2. зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти</p> <p>1.3.ПД.1.4.3. уме да одреди стране света помоћу Сунца</p> <p>1.3.ПД.1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век</p> <p>1.3.ПД.1.4.5. уме да прочита тражене информације са часовника и календара</p> <p>5. У области ДРУШТВО ученик/ученица:</p> <p>1.3.ПД.1.5.1. зна зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови</p> <p>1.3.ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу</p> <p>1.3.ПД.1.5.3. зна које људске делатности постоје и њихову улогу</p> <p>1.3.ПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите</p> <p>1.3.ПД.1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља</p>

	<p>6. У области ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ ученик/ученица:</p> <p>1.3.ПД.1.6.1. зна основне облике рељефа и површинских вода</p> <p>1.3.ПД.1.6.2. зна основне типове насеља и њихове карактеристике</p> <p>1.3.ПД.1.6.3. зна основне одреднице државе Србије: границе</p> <p>1.3.ПД.1.6.4. зна најважније догађаје, појаве и личности из прошлости</p> <p>1.3.ПД.1.6.5. зна основне информације о начину живота људи у прошлости</p> <p>1.3.ПД.1.6.6. зна шта су историјски извори и именује их</p>
<p>средњи ниво</p>	<p>1. У области ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА ученик/ученица:</p> <p>1.3.ПД.2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима</p> <p>1.3.ПД.2.1.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи</p> <p>1.3.ПД.2.1.3. примењује вишеструке критеријуме класификације живих бића</p> <p>1.3.ПД.2.1.4. зна улогу основних делова живих бића</p> <p>1.3.ПД.2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту</p> <p>1.3.ПД.2.1.6. разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници</p> <p>2. У области ЕКОЛОГИЈА ученик/ученица:</p> <p>1.3.ПД.2.2.1. разликује обновљиве и необновљиве природне ресурсе</p> <p>1.3.ПД.2.2.2. разуме еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса</p> <p>1.3.ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса</p> <p>1.3.ПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити</p> <p>3. У области МАТЕРИЈАЛИ ученик/ученица:</p> <p>1.3.ПД.2.3.1. зна сложенија својства воде и ваздуха: агрегатно стање и кретање</p> <p>1.3.ПД.2.3.2. зна да су различита својства воде, ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава</p> <p>1.3.ПД.2.3.3. разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису</p> <p>1.3.ПД.2.3.4. зна да топлотна и електрична проводљивост материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу</p> <p>1.3.ПД.2.3.5. разликује повратне и неповратне промене материјала</p> <p>1.3.ПД.2.3.6. разликује промене материјала при којима настају други материјали од оних промена материјала при којима не настају други материјали</p> <p>4. У области КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ ученик/ученица:</p> <p>1.3.ПД.2.4.1. зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела</p> <p>1.3.ПД.2.4.2. зна да се светлост креће праволинијски</p> <p>1.3.ПД.2.4.3. уме да пронађе тражене улице и објекте на плану насеља</p> <p>1.3.ПД.2.4.4. уме да пронађе основне информације на географској карти Србије: највећа и најважнија насеља, облике рељефа и</p>

	<p>површинских вода</p> <p>5. У области ДРУШТВО ученик/ученица: 1.3.ПД.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова 1.3.ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама 1.3.ПД.2.5.3. разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности</p> <p>6. У области ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ ученик/ученица: 1.3.ПД.2.6.1. препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини 1.3.ПД.2.6.2. зна основне одлике рељефа и вода у држави Србији 1.3.ПД.2.6.3. разуме повезаност природно-географских фактора – рељефа, вода, климе – и делатности људи 1.3.ПД.2.6.5. уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад</p>
<p>напредни ниво</p>	<p>1. У области ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА ученик/ученица: 1.3.ПД.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима 1.3.ПД.3.1.2. разуме функционалну повезаност различитих делова тела живих бића</p> <p>3. У области МАТЕРИЈАЛИ ученик/ученица: 1.3.ПД.3.3.1. разуме како загревање и хлађење воде и ваздуха утичу на појаве у природи 1.3.ПД.3.3.2. примењује знање о променама материјала за објашњење појава у свом окружењу</p> <p>4. У области КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ ученик/ученица: 1.3.ПД.3.4.1. уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова</p> <p>5. У области ДРУШТВО ученик/ученица: 1.3.ПД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима 1.3.ПД.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују</p>

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДМЕТА ИЗ ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ ЗА III РАЗРЕД

ЦИЉ васпитно образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

ЗАДАЦИ :

- настава ликовне културе има задатак да развија способнос ученика за опажање облика, величина, светлина, боја и положаја облика у природи
- да развија памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава
- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно визуелног изражавања
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности
- да ствара интересовање и потребу за посећивање изложби, галерија, музеја и чување културних добара
- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави, ученици примењују у животу
- развијати сензибилитет за лепо писање
- развијати моторичке способности код ученика

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

- ликовно изражавање ученика у функцији развијања мишљења и визуелног ликовног естетског сензибилитета за медијуме, уз коришћење разних материјала за компоновање, покрет у композицији, орнаменту, простор, одабирање случајно добијених ликовних односа по личном избору, плакат и ликовне поруке као могућност споразумевања;
- увођење ученика у различите могућности комуницирања
- стварање услова за развијање свести о потреби чувања човекове природне и културне околине, те активног учествовања у квалитетном естетском и просторном уређењу животне околине.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Смисао планирања садржаја програма ликовне културе је да се утврде задаци на сваком часу који би најпотпуније развијали све ликовне способности ученика, нарочито способности које подстичу стварање, као и оне које омогућају стварање. Стога, градиво треба планирати да се постигне:

- виши ниво опажања,
- оспособљеност примања,
- одговарајући ниво разумевања,
- способност поступања.

Садржаје програма ликовне културе треба остварити:

- примањем (учењем), тако што ће ученицима бити омогућено да стичу знања из области ликовне културе, савладавају технолошке поступке ликовног рада у оквиру одређених средстава и медија и да упознају законитости и елементе ликовног језика;
- давањем (стварањем) путем подстицања ученика да се изражавају у оквиру ликовних активности и остварују резултате (увек на вишем нивоу култивисање и јачање ликовне осетљивости).

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – ЛИКОВНА КУЛТУРА - III РАЗРЕД

Циљеви и задаци предмета	<p>Циљ васпитно образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским одређењем друштва и карактером овог наставног предмета.</p> <p>Задаци:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ликовно изражавање ученика у функцији развијања мишљења и визуелног ликовног естетског сензибилитета за медијуме, уз коришћење разних материјала за компоновање, покрет у композицији, орнаменту, простору, одабирање случајно добијених ликовних односа по личном избору, плакат и ликовне поруке као могућност споразумевања; - увођење ученика у различите могућности комуницирања <p>стварање услова за развијање свести о потреби чувања човекове природне и културне околине, те активног учествовања у квалитетном естетском и просторном уређењу животне околине.</p>		
Годишњи фонд часова	72	Недељни фонд часова	2
Наставна средства	Уџбеник	<p>мр Мирјана Живковић: Ликовна култура за трећи разред основне школе, Креативни центар</p> <p>мр Мирјана Живковић: Радни листови и материјал за рад уз уџбеник Ликовна култура за трећи разред основне школе, Креативни центар</p>	
	Остало	<p>репродукције уметничких дела, графитна оловка, лист из блока, оловка, дрвене боје, маказе, лепак за папир, дебљи папири, фломастери, темпере и пратећи прибор, воштане боје, фотографије, музика на CD-у, колаж-папир, узорци различитог накита, фотографије накита, ДАС маса, глиномол, туш, примери украсних папира, флис-папир у боји, предмети за отискивање, креде у боји</p>	
Наставне методе	<p>Вербална, текстуална, илустративна, демонстративна, хеуристичка, дискусија, експериментална, практичан рад посматрање,</p>		
Иновације	<p>Посета позоришних представа и Етнографском музеју, израда паноа, самостални пројекти ученика, израда реклама</p> <p>интегрисани дан (Годишња доба)</p>		
Активности	Наставника	<p>Саопштава наставне садржаје, организује и усмерава идеје и креативност, упознаје ученике са методама и техникама успешног ликовног изражавања, преноси теоријска и практична знања, процењује и оцењује ниво и квалитет радова, преноси културне вредности, формира правилан поглед на свет и систем вредности, развија карактер ученика и црте личности</p>	

	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно усвајање знања (посматрање, уочавање, опажање описивање, процењивање, груписање, праћење, бележење, практиковање, истраживање, сакупљање, стварање, играње, експериментисање), понављање, вежбање, анализирање и синтетизовање података, чињеница и информација, учешће у дискусији, израда и презентовање самосталних лабораторијских и практичних радова
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица	
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар, разни стручњаци	
Јавни час	инегративни дан	
Сарадња	... са другим одељењима и разредима, са родитељима, другим школама, позориштима, музејима, организацијама, културним институцијама и другим установама локалне заједнице(ДУБ,ЦК,ПДНБ); сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији заједничких пројеката, размени искустава...	

Ред.бр. теме	Наставна тема	Број часова		Програмски садржаји	Стандарди	Начин провере остварености стандарда	Корелација
		обрада	остало				
1.	КОРИШЋЕЊЕ РАЗНИХ МАТЕРИЈАЛА ЗА КОМПОНОВАЊЕ	4	11	Дорада и преобликовање започетих облика. Појмови медијуми – проширени медијуми.			Српски језик Природа и друштво
2.	КОМПОЗИЦИЈА И ПОКРЕТ У КОМПОЗИЦИЈИ	4	9	Композиција линија, композиција боја, композиција облика, композиција светла и сенке, композиција разних материјала у складу са проширеним медијумима. Појмови : композиција.			Музичка култура Математика
3.	ОРНАМЕНТИКА	1	5	Линеарна орнаментика, површинска орнаментика, тродимензионална орнаментика. Појмови: орнамент.			Грађанско васпитање Народна

4.	ПРОСТОР ПОВЕЗИВАЊЕ РАЗНИХ ОБЛИКА У ЦЕЛИНУ	9	7	Аутоматски начин цртања, субјективно осећање простора, илузија простора, линије, површине, облици и боје у простору, шаљиви простор... Појмови: простор, илузија простора...			традиција
5.	ОДАБИРАЊЕ СЛУЧАЈНО ДОБИЈЕНИХ ЛИКОВНИХ ОДНОСА ПО ЛИЧНОМ ИЗБОРУ УЧЕНИКА	5	4	Слика- случај(извођење емотивно афективних садржаја према узрасту ученика) Појмови :машта			
6.	ПЛАКАТ, БИЛБОРД, РЕКЛАМА	3	4	Визуелне информације, поруке, препоруке... Појмови: визуелна порука.			
7.	ЛИКОВНЕ ПОРУКЕ КАО МОГУЋНОСТ СПОРАЗУМЕВАЊА	2	4	Препознавање карактеристика инсеката, животиња, професија код људи... Појмови: визуелно споразумевање.			
УКУПНО		28	44				

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДМЕТА ИЗ МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ ЗА III РАЗРЕД

ЦИЉ:

Развијање интересовања за музику, развој музичке креативности и осетљивости, оспособљавање ученика за разумевање музичког изражавања, упознавање са музичком традицијом и културом свога и других народа, стицање цмузичког укуса и подстицање стваралачког ангажовања ученика, као и основе музичког описмењавања.

ЗАДАЦИ:

Развијање и подстицање способности извођења музике (певање и свирање); стицање навике слушања музике и оспособљавање за разумевање музичких порука; упознавање са основама музичке писмености и са изражајним средствима музичке уметности; мотивација за стваралачко ангажовање у свим музичким активностима; упознавање традиционалне и уметничке музике свог и других народа.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

Ученици треба да:

- певају песме по слуху
- усвајају и примењују основе музичке писмености
- слушају вредна дела народне и уметничке музике
- свирају на дечјим инструментима.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Настава музичке културе остварује се међсобним прожимањем следећих музичких активности:

- певање и свирање, уз поступно упознавање и усвајање ритмичких структура, музичког писма и интонације;
- слушање музике и усвајање основних појмова из опште музичке културе;
- активности у музичком стваралаштву.

Препоруке за остваривање програма у трећем разреду

Певање песама по слуху и са нотног текста, игре са певањем, описмењавање ученика.

- Дечје песме.

- Игре са певањем.

- Усвајање музичког речника у вези са певањем/свирањем: p (piano) за тихо певање-свирање, mf (mezzo-forte) средње јако, полујако, f (forte) за јако певање-свирање.

- Савлађивање тонске висине и солмизације у обиму cl-gl

Усвајање музичког писма: линијски систем, виолински кључ, трајање тонова (половина ноте, четвртина ноте, осмина ноте и одговарајуће паузе) у такту 2/4.

Свирање

- Свирање и певање модела и наменских песама као звучна припрема за поставку музичке писмености.

- Извођење једноставнијих песама на мелодијским инструментима Орфовог инструментарија.

- Понављање краћег задатог мелодијског мотива (вежба памћења, развијање моторичности).

Слушање музике

- Стицање искуства у слушном разликовању звучних боја (људски гласови, музички инструменти);

- Навикавати ученике на пажљиво слушање музике;

- Упознавати музичка дела уметничког и народног стваралаштва.

Музичко стваралаштво

- Стално подстицање ученика на што изражајније певање научених песмица;

- Измишљање малих ритмичких целина остварених спонтано изговореним или отпеваним групама гласова.

- Слободно импровизовани дијалози помоћу дечјих инструмената (деца бирају исте или различите инструменте).

- Импровизација дечје мелодије на властити или од стране учитеља предложен стих.

- Слободно измишљање покрета уз музику.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – МУЗИЧКА КУЛТУРА III РАЗРЕД

Циљеви и задаци предмета	<p>Развијање интересовања за музику, развој музичке креативности и осетљивости, оспособљавање ученика за разумевање музичког изражавања, упознавање са музичком традицијом и културом свога и других народа, стицање цмузичког укуса и подстицање стваралачког ангажовања ученика, као и основе музичког описмењавања.</p> <p>Задаци: Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - певају песме по слуху - усвајају и примењују основе музичке писмености - слушају вредна дела народне и уметничке музике - свирају на дечјим инструментима. 		
Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Наставна средства	Уџбеник	Владаца Илић: Музичка култура за трећи разред основне школе, Креативни центар Владаца Илић: Радна свеска за музичку културу за трећи разред основне школе, Креативни центар	
	Остало	свеска, нотна свеска, КД- Музичка култура за 3.разред, Орфов инструментариј-звечка, штапићи, бубањ, триангл ,CD-плејер	
Наставне методе	Вербална, демонстративна, илустративна, текстуална, слушање, свирање, разговор, играње, певање		
Иновације	Настава у природи, посећивање позоришних представа,интегративни дан(годишња доба)		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности	
	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно (певање песама по слуху, усвајање и примена основа музичке писмености, слушање вредних дела народне и уметничке музике, свирање на различитим дечјим инструментима, анализа, синтеза, помагање различитим звучним и музичким помагалима, активност у музичком стваралаштву, импровизација)	
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица		
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, разни стручњаци		
Јавни час	интегративни дан		
Сарадања	... са другим одељењима и разредима, са родитељима, другим школама, позориштима, музејима, организацијама, културним институцијама и другим установама локалне заједнице(ПДНБ); сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији заједничких пројеката, размени		

искустава...

Ред.бр. теме	Наставна тема	Број часова		Програмски садржаји	Стандарди	Начин провере остварености стандарда	Корелација
		обрада	остало				
1.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ			Певање песама (по слуху и једноставних песама из нотног текста) различитог садржаја и расположења. Песме треба да буду примерене гласовним могућностима и узрасту ученика. извођење музичких игара извођење модела и наменских песама као звучна припрема за поставку музичке писмености свирање једноставних песама на мелодијским инструментима (металофон, блок-флаута)			Српски језик, Ликовна култура, Природа и друштво Физичко васпитање
2.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ			Слушање вокално-инструменталних композиција за децу у кратких инструменталних композиција различитог садржаја, облика и расположења, као и слушање народних песама и игара.			
3.	СТВАРАЊЕ МУЗИКЕ			Креирање једноставне ритмичке пратње за бројалице, песме и музичке игре користечи притом различите изворе звука (глас, Орфов инструментариј...), креирање покрета уз музику; осмишљавање музичких питања и одговора и музичке допуњалке.			
УКУПНО		24	12				

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДМЕТА ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ ЗА III РАЗРЕД

ЦИЉ физичког васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаностима са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

ЗАДАЦИ наставе физичког васпитања јесу:

- подстицање развоја, раста и утицање на правилно држање тела
- стицање моторичких способности
- развој и усавршавање моторичких способности
- стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја
- формирање морално-вољних квалитета личности
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада
- стицање и развијање свести о потребама здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

- задовољавање основних дечјих потреба за кретањем и игром
- развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге
- стицање моторичких умења у свим природним (филогенетским) облицима кретања у различитим условима: елементарним играма, ритмици, плесним вежбама и вежбама на тлу; упознавање са кретним могућностима и ограничењима сопственог тела
- стварање претпоставки за правилно држање тела, јачање здравља и развијање хигијенских навика
- формирање и овладавање елементарним облицима кретања "моторичко описмењавање"
- стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програмска концепција физичког васпитања у основној школи заснива се на јединству наставних, ванчасовних и ваншколских организационих облика рада.

Програм физичког васпитања претпоставља да се кроз развијање физичких способности и стицање разноврсних знања и умења, ученици оспособљавају за задовољавање индивидуалних потреба и склоности и за коришћење физичког вежбања у свакодневном животу. Из тих разлога, у програму су прецизирани оперативни задаци с обзиром на пол и узраст ученика

Програм се остварује кроз следеће етапе:

- утврђивање стања;

- одређивање радних задатака за појединце и групе ученика;
- утврђивање средстава и метода за остваривање радних задатака;
- остваривање васпитних задатака;
- праћење и вредновање ефеката рада и
- оцењивање.

Програмски задаци остварују се:

- на редовним часовима,
- кроз ванчасовне и ваншколске организационе облике рада (излет, крос, слободне активности, такмичења, дане спорта, приредбе и јавне наступе).

Да би физичко васпитање било примерено индивидуалним разликама ученика, који се узимају као критериј у диференцираном приступу, наставник сваког ученика усмерава на оне програмске садржаје у часовној, ванчасовној и ваншколској организацији рада који одговарају његовим индивидуалним интересовањима и могућностима.

Циљ физичког васпитања се не може остварити без активног и свесног учешћа ученика у наставним и другим облицима рада, те се предвиђа стицање одређених теоријских знања, која омогућавају ученику да схвати законитости процеса на којима се заснива физичко вежбање. Теоријско образовање треба да буде усклађено са нивоом интелектуалне зрелости и знањима које су ученици стекли у другим наставним предметима.

Програмски садржаји односе се на оне вежбе и моторичке активности које чине основ за стицање трајних навика за вежбање и за које школа има највише услова да их реализује (природни облици кретања, вежбе обликовања, атлетика, вежбе на тлу и справама, ритмичка гимнастика, игре).

Ради остваривања постављених програмских задатака, одређеним законским регулативима, прецизира се обавеза школе да обезбеди све просторне и материјалне услове рада за успешно остваривање врло сложених друштвених интереса у школском физичком васпитању.

Процес физичког васпитања усмерен је на:

- развијање физичких способности,
- усвајање моторичких знања, умења и навика,
- теоријско образовање.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - III РАЗРЕД

Циљеви и задаци предмета	<p>Циљ физичког васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаностима са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.</p> <p>Задаци:</p> <ul style="list-style-type: none"> • задовољавање основних дечјих потреба за кретањем и игром • развијање координације, глупкости, равнотеже и експлозивне снаге • стицање моторичких умења у свим природним (филогенетским) облицима кретања у различитим условима: елементарним играма, ритмици, плесним вежбама и вежбама на тлу; упознавање са кретним могућностима и ограничењима сопственог тела • стварање претпоставки за правилно држање тела, јачање здравља и развијање хигијенских навика • формирање и овладавање елементарним облицима кретања "моторичко описмењавање" • стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад 		
Годишњи фонд часова	108	Недељни фонд часова	3
Наставна средства	Уџбеник		
	Остало	Справе и реквизити за наставу физичког васпитања: лопте, вијаче, чуњеви, шведски сандук, струњаче, CD-плејер	
Наставне методе	Вербална, демонстративна, илустративна, текстуална, слушање, свирање, разговор, играње, певање		
Иновације	Настава у природи, посећивање позоришних представа, спортска активност од значаја за друштвену средину (тенис), школска и друга такмичења, крос, спортски дан, интегративни дан (годишња доба)		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, демонстрира, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности	
	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно (ходање, трчање, кретање, посматрање, обликовање корака, скакање, прескакање, бацање, хватање, добацивање, пребацивање, гађање, пењање, пузање, провлачење, кретно естетско обликовање, опажање, вежбе са реквизитима, плесање, играње)	
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица, физкултурна сала		
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар,		

	разни стручњаци
Јавни час	
Сарадања	... са другим одељењима, са родитељима, другим школама, позориштима, музејима, организацијама, културним институцијама и другим установама локалне заједнице; сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији заједничких пројеката, размени искустава...

Ред.бр. теме	Наставна тема	Број часова		Програмски садржаји	Стандарди	Начин провере остварености стандарда	Корелација
		обрада	остало				
1.	АТЛЕТИКА	18	28	Технике трчања Уводни час са елементарним играма; корелација са здравственим васпитањем Ходање и трчање различитим темпом Брзо трчање са променом места из различитих почетних положаја Елементарне игра: Лопта лопту стиже Брзо трчање на 40m из различитих стартних позиција Трчање на 40m, на различите начине по деоницама од 10m Брзо трчање Брзо трчање – игролике вежбе Истрајно трчање у школском дворишту Штафетне игре са елементима спретности и равнотеже Елементарне игре са ходањем Трчање у природи или дворишту променљивим темпом Трим – трчање у природи Трим трчања Елементарне игре брзине Елементарне игре по избору ученика и мерење телесне тежине и висине; Корелација са			Српски језик, Музичка култура, Народна традиција Математика

			<p>здравственим васпитањем - Правилан ритам рада и одмора</p> <p>МФС–трчање на 30m из високог старта</p> <p>Скокови</p> <p>Прескакање препрека постављених у низу</p> <p>Прескакање вијаче у пару</p> <p>Прескакање кратке вијаче у трчању</p> <p>Скокови у дубину са висине од 1m</p> <p>Скокови у дубину са висине од 1m</p> <p>Прелажење са справе на справу</p> <p>Прескакање препрека постављених у низу до висине 50cm</p> <p>Полигон препрека са задацима</p> <p>Прескок преко дуге вијаче у групама</p> <p>Скок увис</p> <p>Скок у вис са правим залетом</p> <p>Скок у вис са правим залетом до 50cm висине</p> <p>Скок удаљ:</p> <p>Скок удаљ залетом са обележеног одскочног места</p> <p>Скок удаљ</p> <p>МФС – скок у даљ из места</p> <p>Бацања</p> <p>Бацање и хватање лоптица на различите начине</p> <p>Бацање лоптица удаљ из залета јачом и слабијом руком</p> <p>Бацање лоптица удаљ</p> <p>Између две ватре – елементарна игра</p> <p>МФС – бацање медицинке и претклон на клупи</p> <p>Бацање палица, крпењача са горњим делом стопала</p> <p>Елементарне игре – између 2 и 4 ватре</p> <p>Елементарне игре по избору ученика и упутство за активан одмор у летњем периоду</p>		
--	--	--	---	--	--

				<p>Бацање лоптице у циљ Бацање лоптице у покретни циљ Елементарне игре са гађањем покретних циљева Елементарне игре – између 2 и 4 ватре, одељенско такмичење</p>		
2.	ВЕЖБЕ НА СПРАВАМ А И ТЛУ	11	20	<p>Вежбе на тлу: Дизање и ношење трећег на палици Колут напред на разне начине Колут назад из чучња у чучањ Састав о лопатицама и свећа Слободан састав на тлу Одељенско такмичење у акробатском такмичењу Елементарне игре из II разреда по избору ученика Пузање потрбушке, на боку и леђима уз обилажење препрека Провлачење у пењању Вучење и гурање у паровима преко црте Манипулација палицама и обручима у пару Тражим пара Штафетне игре са вучењем и гурањем Елементарне игре по избору ученика Прескок Суножни одскок и доскок на повишену површину Препентравање разних објеката и справа Провлачење кроз окна и оквире у кретању право и вијугаво Вратило Пењање и разни висови на објектима у природи и у школском дворишту Клупа, ниска греда,</p>		

				<p>Наскок на ниску греду (клубу), лицем према и бочно</p> <p>Ходање на ниској греди у успону напред, назад и са чучњем</p> <p>Ходање на ниској греди са ношењем предмета</p> <p>Слободан састав на шведској клуби</p> <p>Слободан састав на шведској клуби</p> <p>Паралелни разбој до висине груди</p> <p>МФС – издржај у згибу до 120 сек.</p>			
3.	РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА И НАРОДНИ ПЛЕСОВИ	9	10	<p>Естетско обликовање тела:</p> <p>Вежба за рамени појас и руке; корелација са здравственим васпитањем</p> <p>Естетско обликовање тела – превишно преношење тежине тела</p> <p>Окрети</p> <p>Плесни корак са привлачењем изведен са и без преноса тежине</p> <p>Елементарне игра по избору ученика-</p> <p>Скокови</p> <p>Скокови маказице и мачији у комбинацији са ходом и трчањем</p> <p>Вијача</p> <p>Плесни корак галоп странце, напред и назад</p> <p>Слободна импровизација – плесни корак галоп</p> <p>Вежбање палицама, обручем, лоптом и вијачом</p> <p>Протрчавање испод дуге вијаче</p> <p>Лопта.</p> <p>Ритмичке игре са избацивањем лопте у бочној и чеоној равни</p> <p>Ритмичке вежбе лоптом, избацивањем и котрљањем по тлу</p> <p>Ритмички састав са лоптом или без реквизита од 16 $\frac{3}{4}$ тактова</p> <p>Ритмички састав, одељенско такмичење</p>			

				<p>Котрљање обруча у круг и вијугаво</p> <p>Плесови</p> <p>„Савила се бела лоза винова“</p> <p>„Дуње ранке“</p> <p>„Дуње ранке“ корелација са здравственим васпитањем</p>			
4.	ОСНОВИ ТИМСКИХ ИГАРА	7	5	<p>Рукомет</p> <p>Додавање лопти у пару и трчању Основни елементи рукомета</p> <p>Кошарка</p> <p>Елементарне игре за социјализацију и развој сарадње; корелација са здравственим</p> <p>Вођење лопте једном руком у трчању право</p> <p>Вођење лопте у трчању вијугаво, једном руком</p> <p>Основни елементи кошарке</p> <p>Одбојка</p> <p>Основни елементи одбојке</p> <p>Елементарне иге са одбијањем лопте – одбојкашки</p>			
	УКУПНО	45	63				

**ГОДИШЊИ ПРОГРАМ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА
ПРЕДМЕТА ВЕРСКА НАСТАВА (ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС) ЗА III РАЗРЕД**

ЦИЉЕВИ верске наставе јесу да се њоме посведоче садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и религијских заједница које живе и делују на нашем животном простору, да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности Цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета. Упознавање ученика са вером и духовним искуствима сопствене, историјски дате Цркве или верске заједнице треба да се остварује у отвореном и толерантном дијалогу, уз уважавање других религијских искустава и филозофских погледа, као и научних сазнања и свих позитивних искустава и достигнућа човечанства.

ЗАДАЦИ верске наставе јесу да код ученика:

- развија отвореност и однос према Богу, другачијим и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;
- развија способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и о сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божју и за себе;
- развија тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене Цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналажењу равнотеже између заједнице и властите личности и ка остваривању сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;
- изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;
- изгради свест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

Садржај програма:

- Бог је створио јединствени свет и то као многе конкретне врсте ни из чега
- Последице створености по природу и њено постојање
- Стварање човека на крају свега створеног по „икони и подобију“ Божијем
- Евхаристија као свет у малом
- Стварање света и човека у православној иконографији

НАЧИНИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

У трећем разреду ученици сазнају зашто је свет створен. Уочавају различитости у природи и схватају јединственост различитости у природи којом нас је Бог даровао. Ученици утврђују знања о библијској историји постанка човека и нашој сличности са Богом, уочавају разлику између стварања природе и човека. Ученици треба да увиде и схвате како треба реализовати литургијску заједницу, закључују да је човек створен са циљем да уједини сву природу и преко себе сједини је са Богом. На крају, ученици разумеју и схватају значај и сврху иконографије.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – ВЕРСКА НАСТАВА (ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС), III РАЗРЕД

Циљеви и задаци предмета	Циљ предмета Верска настава - Православни катихизис (веронаука) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православно поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот (будућу димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православно веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји да покаже да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном, тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (односно с Богом, са светом, с другим људима и са собом).		
Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Наставна средства	Уџбеник	Православни катихизис за трећи разред, Епископ Игњатије (Мидић), Фреска, 2014.	
	Остала средства	Иконе, Аудио и видео касете, графоскоп, темпере, бојице, графофолија, постери, ЦД, пројектор, ДВД, итд.	
Методe и технике	Монолошка, дијалошка, демонстрације, показивање, приказивање, практични радови		
Иновације	Групни рад ученика, Организација приредбе, Излет у природу		
Активности	Наставника	- Планира - Организује - Бира садржаје – Усмерава – Реализује – Демонстрира - Објашњава- Даје упутства- Омогућава примену научног- Партнер у учењу- Обезбеђује ресурсе - Прати ефекте сопственог рада- Прати ефекте рада ученика	
	Ученика	- Вежбање- Разговор- Самосталан и интерактивни рад- Упоредивање- Посматра- Процењује- Сарађује- Креира	
Ресурси	- Ученици- Наставници- Родитељи-Црква-Света Литургија-Двориште-Учионица-Искуство ученика		
Сарадници	<ul style="list-style-type: none"> - Ученици - Свештеници и ђакони - Вероучитељи - Учитељице и учитељи - Наставници - Родитељи - ПП служба 		

Број теме	Наставна тема и садржај у оквиру теме	Број часова		Програмски садржаји	Стандарди	Начин провере остварености стандарда	Корелација
		Обрада	Остало				
1.	УВОД Разговор о програму који ће се остваривати у трећем разреду и о начину рада		1	Програмски садржаји - Православног катихизиса (веронауке) у трећем разреду омогућавају да ученици: - уоче да конкретни људи као и личности нису постојали пре него што су се родили, - спознају да је Бог из љубави створио свет за вечност, - уоче да је Бог створио свет као скуп конкретних врста, - запазе да је Бог на крају свега створио човека као личност, - уоче разлику између природе и личности код човека, - уоче да се структура створеног света огледа у Литургији.		Практичан рад, усмена провера кроз вежбе, квизове, асоцијације и томе слично, анализа и тимски рад	Српски језик, природа и друштво, народна традиција, музичка култура, ликовна култура, физичко васпитање
2.	БОГ ЈЕ СТВОРИО ЈЕДИНСТВЕНИ СВЕТ И ТО КАО МНОГЕ КОНКРЕТНЕ ВРСТЕ НИ ИЗ ЧЕГА -Свет је створен ни из чега - Стварање различитих врста - Човек-врхунац Божијег стварања - Бог ствара свет слободно - Бог је створио свет из љубави и жели да он вечно постоји - Раздељеност бића и њихова пропадљивост	7	6			Практичан рад, усмена провера кроз вежбе, квизове, асоцијације и томе слично, анализа и тимски рад	
3.	ПОСЛЕДИЦЕ СТВОРЕНОСТИ ПО ПРИРОДУ И ЊЕНО ПОСТОЈАЊЕ - Бог се брине о свету - Конкретност врста и њихова раздељеност - Раздељеност бића и њихова пропадљивост	3	2			Практичан рад, усмена провера кроз вежбе, квизове, асоцијације и томе слично, анализа и тимски рад	

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – САЗНАЊЕ О СЕБИ И ДРУГИМА

ОПШТИ ЦИЉ:

Сазнање о себи и другима је подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика трећег разреда основне школе. Овај предмет треба да пружи могућност ученицима да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања и да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходне за формирање аутономне, компетентне, одговорне и креативне личности отворене за договор и сарадњу, која поштује и себе и друге.

ЗАДАЦИ:

У образовно – васпитном раду на реализацији овог предмета разликујемо неколико основних задатака:

- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима;
- подстицање развоја самопоуздања и личне одговорности;
- оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствене потребе и потребе других, и да штите и остварују своје потребе на начин који неугрожава друге;
- развијање свести о потреби уважавања различитости и особености; учовање и превазилажење стереотипа везаних за попл, узраст, изглед, понашање, порекло;
- оспособљавање ученика за ненасилно решавање сукоба;
- развијање појма пријатељства;
- оспособљавање ученика да разумеју неопходност правила која регулишу живот у заједници и да кроз договарање активно доприносе поштовању или мењају правила сагласно са потребама;
- оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању;
- развијање и неговање еколошке свести;
- развијање моралног расуђивања и неговање основних људских вредности;
- оспособљавање ученика да активно доприносе развоју школе по мери детета.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Методску окосницу предмета чине интерактивне радионице, активности које настају као резултат захтева који уводи водитељ радионице, а обједињене су око главне теме. Већина радионица у овом програму започиње причом која је блиска искуству детета, а садржи моралну дилему или сукоб потреба или вредности као повод за дискусију у пару или мањој групи, а завршава разменом у целој групи. Циљ је да се пружи могућност

сваком детету да реструктурира своје мишљење и деловање због појаве конфликта између његове тачке гледишта и тачке гледишта која је различита од његове. Наставник треба да нагласи да нема пожељних, очекиваних или тачних одговора, да је нагласак на процесу откривања и сазнавања о себи и другима кроз размену. Игровни контекст који помаже ученицима да се опусте и ослободе да пробају различите видове изражавања и симболизације унутрашњих искустава, и да кроз игру истражују разноврсна решења.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ - III РАЗРЕД

Циљеви и задаци предмета	Сазнање о себи и другима је подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика трећег разреда основне школе.		
Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Наставна средства	Уџбеник	/	
	Остало	Приручник за наставнике – Нада Игњатовић-Савић:Грађанско васпитање, сазнање о себи и другима 3	
Наставне методе	Вербална		
Иновације	Настава у природи, посећивање позоришних представа		
Активности	Наставника	Планира, организује, бира садржаје, реализује, подстиче примену наученог, прати ниво савладаности	
	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно (игре улога, цртање, пантомима, вербални исказ, игре покрета)	
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица		
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, педагог, психолог, , предметни наставник, разни стручњаци		
Сарадња	... са другим одељењима и одељењима, са родитељима, другим школама, позориштима, музејима, организацијама, културним институцијама и другим установама локалне заједнице(ЦК,ДУБ,ПДНБ); сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији заједничких пројеката, размени искустава...		

Ред.бр • теме	Наставна тема	Број часова		Број часова	Стандарди	Начин провере остварености стандарда	Корелација
		радионице					
1.	ПОДСТИЦАЊЕ ГРУПНОГ РАДА; ДОГОВОР О САРАДЊИ СА ВРШЊАЦИМА И ОДРАСЛИМА	2		Родитељски састанак – сусрет родитеља, наставника и ученика Уводни час			Српски језик, Ликовна култура,
2.	УВАЖАВАЊЕ РАЗЛИЧИТОСТИ И ОСОБЕНОСТИ; УОЧАВАЊЕ И ПРЕВАЗИЛАЖЕЊЕ СТЕРЕОТИПА ВЕЗАНИХ ЗА ПОЛ, УЗРАСТ, ИЗГЛЕД, ПОНАШАЊЕ, ПОРЕКЛО	9		Сличности и разлике Полни стереотипи у играма Последице полних стереотипа Последице уопштених судова Појава искључивања у групи Понашање које одступа од очекиваног Односи у одељењу Односи млађи – старији Дискриминација по узрасту			Физичко васпитање Природа и друштво
3.	ПРИЈАТЕЉСТВО И МОРАЛНЕ ДИЛЕМЕ У ВЕЗИ СА ТИМ; РАЗВИЈАЊЕ ПОЈМА ПРИЈАТЕЉСТВА И МОРАЛНОГ РАСУЂИВАЊА (крађа, лаж).	5		Пријатељство Да ли треба опростити лаж Припадање групи Да ли треба опростити крађу Односи међу пријатељима			
4.	ПОЈЕДИНАЦ И ЗАЈЕДНИЦА ; ПРАВИЛА КОЈА РЕГУЛИШУ ЖИВОТ У ЗАЈЕДНИЦИ	9		Обавезе у кући Договарање у породици Права и одговорности у заједници Слобода избора Кућни ред школе			

				Оцењивање Демократија у учионици Доношење одлука на нивоу одељења Планирање акције			
5.	ЗАШТИТА ОД НАСИЉА НЕНАСИЛНО РЕШАВАЊЕ СУКОБА	3		Сукоби и њихово решавање Кажњавање Насиље у школи			
6.	РАЗВИЈАЊЕ МОРАЛНОГ РАСУЂИВАЊА	4		Лажна солидарност Одговорност за направљену штету Последице лажи Циљ оправдава средство			
7.	РАЗВИЈАЊЕ ЕКОЛОШКЕ СВЕСТИ;БРИГА О ЖИВОТИЊАМА И БИЈКАМА	3		Однос према животињама Природа и ја Брига о природи			
8.	ЕВАЛУАЦИЈА	1		Евалуација програма и презентација рада родитељима			
	УКУПНО	36					

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА ПРЕДМЕТА НАРОДНА ТРАДИЦИЈА ЗА III РАЗРЕД

У трећем разреду у оквиру овог изборног предмета, наставља се развијање тема из прва два разреда (*Питај своју баку, Радови и празници, Зимски хлебови и пролећно биље, Биљке и Кућа*) и додаје им се нов носећи мотив у оквиру теме **Традиционални занати**.

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

- развијање знања о фолклорним празницима, биљкама, хлебовима и кући – дому,
- познавање разлика између отвореног и затвореног простора (ливада – кућа),
- упознавање различитих традиционалних заната у окружењу,
- стицање елементарних знања о појединим традиционалним занатима,
- упознавање са фолклорним веровањима као пратећим формама традиционалних заната,
- упознавање карактеристичних обичајно-обредних облика понашања везаних за одређене традиционалне занате,
- упознавање типичних традиционалних заната урбаних и руралних средина,
- схватање значаја о чувању и неговању традиционалних заната.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

У трећем разреду се и даље ради на продубљивању, проширивању и систематизовању знања која су ученици понели од куће и/или стекли у претходна два разреда кроз изучавање овог изборног предмета. Тежиште је заправо на додавању новог носећег мотива *Традиционални занати*, као некадашњег облика производне људске делатности, са пратећим фолклорним обележјима простора и времена у којима су настали и као такви надаље се развијају.

Преко изучавања традиционалних заната, ученици ће упознати многе, већ заборављене, професије и моћи ће да се упознају са једним сасвим другачијим начином живота који је, већини њих, данас непознат. Традиционалних заната има много, а одлуку о избору наставних садржаја доноци учитељ у складу са могућностима које нуди окружење – амбијент. Зависно од амбијента, наставни садржаји могу бити:

- пекар – пекара;
- посластичар – посластичарница;
- воденичар – воденица; млинар – млинара;
- ковач – ковачница; колар, сарач;
- кројач – кројачница;
- ткач/ткаља, разбој, преслица и вретено;
- јорганџија и вуновлачар – вуновлачара;
- обућар, опанчар;

- крзнар – ћурчија;
- занати некад и сад;
- традиционални занати села и града;
- традиционална занатска производња насупрот фабричкој – индустријској производњи.

Напомена: Избор садржаја за овај предмет препушта се учитељу уз препоруку да обавезно реализује три последње ставке са понуђене листе садржаја; да поведе рачуна о директној повезаности носеће теме *Традиционални занати* са трећом, четвртом и петом темом (*Наше наслеђе, Материјали и њихова употреба и Људска делатност*) у оквиру обавезног предмета *Природа и друштво*.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Овај изборни предмет може се схватити, као интердисциплинарно средство за лакше савлађивање нових и непознатих чињеница (уз помоћ блиских и познатих).

Најважније је *изостанак теоријске наставе на млађем узрасту*, у шта спадају и сви покушаји потпуне или делимичне реконструкције локалних или општих обичаја и обреда, затим да се и наставник ангажује на истраживачком раду са концепцијом која подразумева и трећу компоненту - активно укључивање и сталну повратну информацију од стране породице, односно њихову реакцију на градиво и начин његовог усвајања.

Да би се обезбедила квалитетна настава у оквиру предмета *Народна традиција*, неопходно је водити рачуна о три групе основних параметара, од којих су први везани за предмет (култура која се одржава на традицији, усменом преношењу знања и података са колена на колена - о *материјалној и духовној традицијској култури*), други за наставу (практични вид наставе који подразумева активан додир са објектима који чине материјалну компоненту традицијске културе и теоријска настава која даје тумачење одређене обичајно-обредне праксе) , а трећи за наставни амбијент (пласирања локалних предности и ресурса).

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – НАРОДНА ТРАДИЦИЈА - III РАЗРЕД

Циљеви и задаци предмета	<ul style="list-style-type: none"> • упознавање различитих традиционалних заната у окружењу, • стицање елементарних знања о појединим традиционалним занатима, • упознавање са фолклорним веровањима као пратећим формама традиционалних заната, • упознавање карактеристичних обичајно-обредних облика понашања везаних за одређене традиционалне занате, • упознавање типичних традиционалних заната урбаних и руралних средина, • схватање значаја о чувању и неговању традиционалних заната. 		
Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Наставна средства	Уџбеник	Силвија Перић, Вилма Нишкановић: Све, све, али занат, НАРОДНА ТРАДИЦИЈА за трећи разред основне школе, ЗУНС	

	Остало	Силвија Перић, Вилма Нишкановић: Све, све, али занат, ПРИРУЧНИК ЗА НАСТАВНИКЕ за трећи разред основне школе, ЗУНС
Наставне методе	Вербална, текстуална, писаних радова, илустративна, демонстративна, дискусија, кооперативне методе, интерактивне методе, амбијентално учење	
Иновације	Настава у природи, посећивање позоришних представа, посета Етнографском музеју, презентације, прављење панора	
Активности	Наставника	Планира, организује, бира и саопштава наставне садржаје, реализује, подстиче примену наученог и усмерава процес учења, преноси теоријска и практична знања, прати, процењује и вреднује ниво и квалитет усвојености знања, формира правилан поглед на свет, развија карактер ученика
	Ученика	Активно учествује у настави – самостално и интерактивно (посматрање, уочавање, опажање, описивање, процењивање, груписање, праћење, бележење, сакупљање, стварање, играње, активности у вези мини-пројекта, играње), понављање, вежбање, анализирање и синтетизовање података, чињеница и информација, учешће у дискусији
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица	
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, педагог, психолог, предметни наставник, разни стручњаци	
Сарадња	... са другим одељењима, са родитељима, другим школама, позориштима, музејима, организацијама, културним институцијама и другим установама локалне заједнице; сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији заједничких пројеката, размени искустава(ДУБ,ПДНБ)	

Ред.бр. теме	Наставна тема	Број часова		Програмски садржаји	Стандарди	Начин провере остварености стандарда	Корелација
		обрада	остало				
1.	УВОД	5		Разлике између сеоског и градског живота Традиционални занати села и града Занатска производња на супрот фабричкој-индустријској производњи Сезонски радови у пољу некад и сад			Српски језик Ликовна култура Музичка култура

				Скупљање шљива за ракију- прављење комина			Природа и друштво
2.	НА ПОЧЕТКУ НЕШТО СЛАТКО	5		Посластичар Бомбонција Лицидер Пекар Израда пецива			
3.	ЗА КОВАЧА ТРЕБА СНАГА	4		Ковач-поткивач, бравар Казанција Ливац звона Кујунција, златар			
4.	ДВАПУТ МЕРИ, ЈЕДНОМ СЕЦИ	8		Бојација, ткач Абација Вуновлачар, јорганција, мутабција Шеширција, кечеција Кројач-терзија Еснафи и забаве (игра) Вашар Везиља			
5.	КРЗНО И КОЖА ОД ГЛАВЕ ДО ПЕТЕ	4		Табација, ћурчија, кожухар, крзнар Опанчар, обућар, чизмар, нанулција, папуција, кундурција Сарач-седлар Погоди којим се занатом бавим (игра)			
6.	ЗА СТОЛАРА ТРЕБА ДАРА	4		Столлар, колар Пинтер, метлар Корпар Ужар, асурција			
7.	И ЈОШ ПОНЕКО	6		Воскар Грнчар, израда посуда Берберин Повежи занате и алате (игра)			

			Улични продавци Азбучник старих заната			
	УКУПНО	36				

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ПРЕДМЕТА РУКА У ТЕСТУ – ОТКРИВАЊЕ СВЕТА ЗА III РАЗРЕД

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ:

- формирање елементарних научних појмова из природних наука;
- развијање дечијих интересовања и интелектуалне активности;
- развијање истраживачких способности и креативности кроз различите поставке експеримента;
- испитивање основних карактеристика гасова, течности и чврстих тела и препознавање критеријума за њихову класификацију;
- формулисање питања, постављање хипотеза и исказивање претпоставки за решавање проблема;
- развијање критичког промишљања кроз посматрање и експеримент;
- уочавање узрочно-последичних веза између појава и процеса у окружењу и изведеним огледима;
- решавање једноставних проблем-ситуација, самостално и у тиму;
- коришћење научног речника, примереног узрасту, за описивање промена својства материјала, појава и процеса;
- подстицање усменог и писменог изражавања кроз дискусије и вођење експерименталне свеске;
- развијање критичког односа према информацијама које се добијају чулима;
- препознавање опасности и услова за безбедан рад.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

У оквиру предмета *Рука у тесту - откривање света* ученицима треба пружити прилику да:

- промишљају и развијају интелектуалну активност и вештине у процесу упознавања и разумевања појава у природи;
- задовоље своју радозналост на различите начине: посматрањем, истраживањем, кроз самосталну активност и добро осмишљен поступак, размишљањем, уношењем малих промена и проверавањем њихових ефеката.

Овај приступ карактерише:

- партнерски однос наставник - ученик, који подразумева заједничко формулисање проблема и питања;
- вођење акција од стране ученика и предвиђање њиховог исхода, тј. постављање хипотеза;
- објашњавање и континуирано бележење својих запажања у експерименталну свеску

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ – РУКЕ И ТЕСТУ- III РАЗРЕД

Циљеви и задаци предмета	<ul style="list-style-type: none"> • формирање елементарних научних појмова из природних наука; • развијање дечијих интересовања и интелектуалне активности; • развијање истраживачких способности и креативности кроз различите поставке експеримента; • испитивање основних карактеристика гасова, течности и чврстих тела и препознавање критеријума за њихову класификацију; • формулисање питања, постављање хипотеза и исказивање претпоставки за решавање проблема; • развијање критичког промишљања кроз посматрање и експеримент; • уочавање узрочно-последичних веза између појава и процеса у окружењу и изведеним огледима; • решавање једноставних проблем-ситуација, самостално и у тиму; • коришћење научног речника, примереног узрасту, за описивање промена својства материјала, појава и процеса; • подстицање усменог и писменог изражавања кроз дискусије и вођење експерименталне свеске; • развијање критичког односа према информацијама које се добијају чулима; • препознавање опасности и услова за безбедан рад. 		
Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Наставна средства	Уџбеник	/	
	Остало	Прибор за писање, , популарна и стручна литература, интернет	
Наставне методе	Вербална, илустративно-демонстративна, експериментална		
Иновације	Настава у природи, израда панона, интегративни дан(годишња доба)		
Активности	Наставника	води и усмерава ученике у свим етапама "истраживачког" рада: приликом постављања питања и хипотеза, предлагања огледа, њиховог извођења и представљања резултата рада.	
	Ученика	посматрање, сакупљање материјала и података, упоређивање, класификовање, бележење, замишљање и постављање огледа (експериментата), објашњавање, коришћење података, представљање оног што је виђено и урађено, постављање једноставних модела, дискутовање о резултатима и давање предлога нових експериментата, самостално и групно истраживање.	
Ресурси	Ученици, учитељ, родитељи, двориште, учионица		
Сарадници	Ученици, учитељ, родитељи, библиотекар, педагог, психолог, логопед, предметни наставник, школски лекар,		

	разни стручњаци (наставници предмета природних наука, научници - истраживачи...)
Сарадња	... са другим одељењима, са родитељима, другим школама, позориштима, музејима, организацијама, културним институцијама и другим установама локалне заједнице(ДУНБ,ПДНБ); сарадња наставника унутар и међу стручним активима школе на изради и реализацији заједничких пројеката, размени искустава...

Ред.бр. теме	Наставна тема	Број часова		Програмски садржаји	Стандарди	Начин провере остварености стандарда	Корелација
		обрада	остало				
1.	ВАЗДУХ			Испитајмо нека својства ваздуха, воде и меша (раствора), или оног што удишемо, пијемо и једемо. Да ли је боца празна? Ветроказ			Српски језик Ликовна култура
2.	ВОДА			Мали замрзивач Како сачувати лед Водена турбина Потопи једрењак Плива – тоне јаје			Природа и друштво Математика
3.	КРЕТАЊЕ			Направи магнет Да ли вода проводи електричну струју? Да ли ће заједно да падну на земљу (кликери различитих величина, једнаке коцке од дрвета, пластике и стиропора ...)? Шта најбрже пада: лист, лоптица или авион – све од хартије? Како нам помаже Земљина тежа?			
4.	ВРЕМЕ			Мерење времена. Пешчани сат			
	УКУПНО	36					